

HD-studiet i Finansiering Hovedopgave – forår 2013

**KROATIENS ØKONOMI OG KROATIENS
FINANSIELLE MARKEDSUDVIKLING
I DE SENERE ÅR**

Opgaveløser: Dennis Tojzan
Vejleder: Torben H. Nielsen

Forord

Denne hovedopgave, der gerne skulle give en beskrivelse af hovedlinjerne i Kroatiens økonomi og Kroatiens finansielle markedsudvikling i de senere år, er udarbejdet som afslutning på HD-studiet i Finansiering ved Copenhagen Business School.

Hermed vil jeg meget gerne takke Torben H. Nielsen fra Danmarks Nationalbank for at påtage sig rollen som vejleder i forbindelse med udarbejdelsen af opgaven.

Jeg er også meget taknemlig for al den hjælp jeg fik af Goran Marijanović¹, på Det Økonomiske Fakultet ved Universitetet i Osijek i Kroatien, til at finde den relevante kroatiske litteratur og kildehenvisninger.

Sidst, men ikke mindst, vil jeg selvfølgelig takke min familie og venner for deres konstruktive input og hjælp til korrekturlæsning, samt deres overbærenhed i den hektiske slutfase af opgaveskrivningen.

God fornøjelse med læsningen.

Frederiksberg, den 13. maj 2013

Dennis Tojzan

¹) www.efos.unios.hr/english/alphabeticallly/48

Indholdsfortegnelse:

1.	Indledning	6
1.1	Problemformulering	6
1.2	Afgrænsning, metodevalg og perspektivering	7
1.3	Anvendelse af kilder	7
2.	Analyse af Kroatiens økonomi	9
2.1	Historisk gennemgang	9
2.1.1	Kroatien som en del af den jugoslaviske føderation	9
2.1.2	Kroatien i årene efter 1991	12
2.2	Demografi	14
2.2.1	Befolkning og demografiske forhold i Kroatien	14
2.3	Produktion, inflation og beskæftigelse	17
2.4	Kroatisk erhverv	21
2.4.1	Primære erhverv	21
2.4.2	Sekundære erhverv	22
2.4.3	Tertiære erhverv	24
2.5	Den indenlandske efterspørgsel	25
2.5.1	Det private forbrug	25
2.5.2	Det offentlige forbrug	27
2.5.3	Investeringer	27
2.6	Den udenlandske efterspørgsel	29
2.6.1	Handel med udlandet	29
2.6.2	Betalingsbalance og udlandsgæld	32
2.6.3	Udenlandske investeringer i Kroatien	35
2.7	Kroatiens offentlige finanser	37
2.7.1	De offentlige udgifter	38
2.7.2	De offentlige indtægter	39
2.7.3	Den offentlige saldo	41

3.	Analyse af Kroatiens finansielle system og finansielle markedsudvikling	43
3.1	Landets valuta og betalingssystemer	43
3.2	Valutakurs og rentepolitik	45
3.2.1	Valutakurs	45
3.2.2	Renten	48
3.3	Finansielle markeder	49
3.3.1	Pengemarkedet	50
3.3.2	Kapitalmarkedet	54
3.4	Finansmarkedets hovedaktører, organisationer og myndigheder	57
3.4.1	Nationalbankens rolle og pengepolitik	61
3.4.2	Den kroatiske banksektor	63
4.	Kroatiens kandidatur til EU	68
4.1	Københavnskriterierne	68
4.2	Kroatiens integration i EU	69
5.	Den Internationale Valutafonds vurdering af Kroatien	70
6.	Konklusion og afslutning	75
	Det afsluttende citat	82
7.	Litteraturliste	83
7.1	Litteraturliste efter hovedopgavens kapitler	83
7.2	Samlet litteraturliste	89
8.	BILAG	92
8.1	Liste over forkortelser brugt i bilaget	94
8.2	Engelsk-dansk-kroatisk ordliste med økonomiske termer	96
8.3	Litteraturliste brugt i forbindelse med udarbejdelsen af bilag	177
8.3.1	Ordbøger og diverse opslagsværker	177
8.3.2	Hjemmesider og onlineordbøger	178

1. Indledning

I februar 2003 indgav Kroatien sin ansøgning om optagelse i Den Europæiske Union, og med denne handling valgte Kroatien officielt at gå ind i det store europæiske integrationsprojekt, som for landets vedkommende går i opfyldelse den 1. juli 2013.

Ifølge de økonomiske kriterier skulle Kroatien som EU-kandidatland bl.a. have opbygget en velfungerende markedsøkonomi og være i stand til at klare konkurrencepresset og Unionens markedskræfter².

Det viste sig efterhånden, at Kroatien igennem længere tid havde arbejdet hårdt på at få gennemført reformprocesserne i landet og få tilpasset lovgivningen til EU's retsakter i overensstemmelse med retningslinjerne i stabiliserings- og associeringsprocessen.

Landets økonomi har siden selvstændigheden i 1991 været under konstant forandring, og forholdene på de finansielle markeder har gennem de senere år haft en betydelig indflydelse på landets vækst.

1.1 Problemformulering

Da intentionen med denne hovedopgave er at sætte fokus på de seneste års udvikling i den kroatiske økonomi og forholdene i landets finansielle marked, vil det være hensigtsmæssigt at belyse følgende spørgsmål:

- Hvilke hovedtræk er der i Kroatiens økonomiske udvikling efter selvstændigheden i 1991?
- Hvad kendetegner højdepunkterne, der kan fremhæves i udviklingen på landets finansielle markeder i den nyere tid?
- Hvem er hovedaktørerne på det kroatiske finansielle marked og hvilken rolle har de?
- Hvilke vækstudsigter har den kroatiske økonomi i den kommende fremtid?

²) ifølge Udtalelse fra Europa-Kommissionen, (12.10.2011):

www.eu-oplysningen.dk/upload/application/pdf/1760f600/COM_2011_667_DA_ACTE_f.pdf (side 2, pkt.4)

1.2 Afgrænsning, metodevalg og perspektivering

Hovedopgaven, der primært fokuserer på de økonomiske forhold og den finansielle markedsudvikling i Kroatien, afgrænses ved at analysere de aspekter der er med til at tegne et aktuelt billede af et centraleuropæisk land, der har været - og stadigvæk er i rivende økonomisk udvikling.

Da hovedopgavens tema handler om et forholdsvis meget bredt emne, har jeg i min afgrænsning forsøgt at udvælge de mest oplagte samfundsøkonomiske områder inden for makroøkonomi og finansiering. Disse områder har jeg i min subjektive overbevisning vurderet til at være de mest relevante.

Generelt foregår analysen på et makroøkonomisk niveau, hvor de fleste af opgavens emner sættes i et historisk perspektiv. Anvendelsen af komparative metoder, som f.eks. sammenligning af de kroatiske forhold med forhold i de andre centraleuropæiske lande, inddrages i et passende, dog noget begrænset omfang, da hovedopgavens formelle krav overholdes.

1.3 Anvendelse af kilder

Hovedopgaven tager udgangspunkt i de kilder og statistiske data, der enten findes i form af tilgængelig litteratur eller på diverse hjemmesider. Bortset fra kilder brugt til udarbejdelsen af hovedopgavens bilag, er alle anførte kilder tilgængelige enten på dansk eller engelsk.

I mit forsøg på at udarbejde en god hovedopgave har jeg i analysedelens kapitel 2 og 3 taget udgangspunkt i enten en enkel eller flere kroatiske og internationale kilder, som jeg i relation til hovedopgavens kapitler har udvalgt på baggrund af en subjektiv vurdering af kildernes troværdighed, validitet og sproglig tilgængelighed. Kapitel 4, som er efterfulgt af opgavens konkluderende kapitel 5, er dog et sammenfattende kapitel

som udelukkende tager udgangspunkt i den senest tilgængelige Artikel 4 vurdering fra Den Internationale Valutafond (IMF)³.

Ved at sammenligne flere kilder har jeg forholdt mig kritisk til disse, og til udarbejdelsen af hovedopgavens kapitler har jeg ofte brugt forskellige tidsserier. Da disse tidsserier fra forskellige kilder ikke altid havde den samme historiske konsistens eller blot repræsenterede de estimerede værdier, har jeg enten gjort opmærksom på det i teksten eller udeladt de pågældende data.

Under min indsamling af de relevante kilder, har jeg foretaget en sammenligning af de relevante kroatiske og internationale kildedata, og jeg hæfter mig ved et stort sammenfald i disse data. Et bud på de sammenfald, som især kommer til udtryk i de seneste dataserier, som ikke omfatter fremtidsestimater, kan bl.a. skyldes de øgede kroatiske bestræbelser på at imødekomme omverdenens ønske om høj åbenhed og økonomisk redelighed. Dette kan formentlig sættes i forbindelse med, at Kroatien har søgt om optagelse i Den Europæiske Union, hvor transparenskravene er skærpet.

Hovedopgavens holistiske tilgang er ellers i høj grad suppleret med historiske og demografiske data i det omfang det findes relevant, og fremvisning af de fundne statistiske oplysninger foregår lejlighedsvis i form af figurer, for at formidle oplysningsmaterialet i en mere overskuelig form.

³) IMF's artikel IV-konsultation, (12.11.2012): www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2012/cr12302.pdf

2. Analyse af Kroatiens økonomi

Kroatiens økonomi er en åben økonomi, hvor landets økonomiske forhold gennem årene i høj grad har været politisk bestemt – både af de økonomiske forhold i andre lande og af egne økonomiske forhold, med alle de politiske beslutninger landet selv har prøvet at efterleve.

En analyse af Kroatiens økonomi underbygges af statistiske fakta, og hovedforklaringerne på de væsentligste træk i landets makroøkonomiske udvikling belyses her i opgavens kapitel 2

2.1 Historisk gennemgang

Ved at begynde med en historisk gennemgang, analyseres i de kommende par afsnit de forhold, der gennem årene har haft en vigtig indflydelse på samfundsudviklingen i Kroatien og dets nuværende økonomiske position.

Landet har uden tvivl en turbulent fortid, der i den grad har sat fart i en hastig udvikling af markedskræfterne, som væsentligt har ændret samfundsforholdene i det nuværende Kroatien.

2.1.1 Kroatien som en del af den jugoslaviske føderation⁴

I slutningen af Anden Verdenskrig var Kroatien en del af den jugoslaviske føderation, som formelt set ikke var føderal, da Kroatien på mange områder ikke kunne føre en uafhængig politik. Den jugoslaviske forbundsregering var ikke kun ansvarlig for føderationens forsvar og retsvæsen, men var også ansvarlig for finanspolitikken, udenrigspolitikken og landets økonomiske planlægning.

Da man indførte store genopbygningsplaner i 1947 var landets industri- og landbrugsproduktion på et meget lavt udviklingsniveau, og planerne forudså meget

⁴) Kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

store investeringer, som kun kunne gennemføres med udenlandske kreditter og tilført kapital.

I 1948, efter længere tids uoverensstemmelser mellem Jugoslavien og det sovjetiske kommunistiske informationsbureau, kom det endelige brud. Den jugoslaviske regering kom styrket ud af krisen, dog ikke uden omkostninger, da al handel med Østblokken standsede og kreditterne blev inddraget. Således måtte Jugoslavien tage imod hjælp fra Vesten og rette sin handel mod Vesteuropa og USA.

I den efterfølgende periode opbyggedes i Jugoslavien en særlig form for socialism. Vedtagelsen af loven om arbejderselvstyre medførte, at alle ansatte i virksomhederne skulle have lov til at lægge retningslinjerne for virksomhedernes drift. I den samme periode blev den offentlige administration decentraliseret, men Kroatien, ligesom de andre fem jugoslaviske republikker, havde stadigvæk ikke reel indflydelse på landets økonomiske politik.

Igennem 1950'erne og 1960'erne steg BNP, og landets ansatte i virksomhederne fik udvidet deres beføjelser, ved at de via deres fælles organer kunne bestemme over hvor meget af virksomhedernes overskud der henholdsvis skulle gå til lønninger og henlægges til nyinvesteringer.

Efter gennemførelsen af flere reformer i løbet af 1960'erne, var udviklingen i landets virksomheder stor, og i slutningen af 1960'erne gennemførtes en stor liberalisering af økonomien, da markedskræfterne slog igennem.

Den økonomiske udvikling var ikke den samme i alle Jugoslaviens republikker, idet Kroatien sammen med Slovenien, var de lande, hvor økonomien var stærkere end i de øvrige republikker. Som tiden skred frem, blev der i disse to republikker fremført mere og mere liberalistiske synspunkter, og man kunne se store økonomiske forskelle, som også resulterede i en ujævn udvikling af de enkelte erhvervs indtjeningsmuligheder. Lønninger inden for bankvæsen, udenrigshandel og nogle bestemte industribrancher var for eksempel de højeste, hvorimod indtjeningsmulighederne inden for privat landbrug, som udgjorde godt over 80 % af den dyrkede jord, var væsentlig lavere.

Herudover var indkomstforskelle imellem virksomheder inden for en og samme branche også blevet mere og mere udtalte.

For at gøre op med den ujævne økonomiske udvikling i de enkelte af Jugoslaviens republikker, blev der i slutningen af 1960'erne oprettet en fælles investeringsfond, der skulle omfordele midler fra de rige og mere udviklede republikker over til de fattige republikker.

Men til stor frustration for Slovenien og Kroatien var denne investeringsfond ikke en effektiv løsning, da pengene som regel blev brugt meget uhensigtsmæssigt og uden særlig stor gavn for de underudviklede områder i de øvrige republikker. Det har senere i 1970'erne vist sig, at økonomiske ujævnheder ikke blev løst. Efterhånden indså man, at den liberalistiske politik heller ikke havde rettet op på de økonomiske problemer samt de sociale forskelle mellem nord og syd.

Eksempelvis var både Sloveniens og Kroatiens BNP per capita væsentlig højere end i den serbiske autonome provins Kosovo, hvor arbejdsløsheden var mange gange højere end i Kroatien.

En af de interessante problemer var, at man på visse områder i det tidligere Jugoslavien havde foretaget en politisk og administrativ decentralisering, som gjorde det sværere for de føderale myndigheder at tackle finanspolitiske problemer ved at føre finanspolitik.

Forbundets republikker og kommuner havde nemlig fået lov til at føre skattepolitikken decentralt, og det var meget vanskeligt for forbundsregeringen at bekæmpe den tiltagende inflation, som senere forvandlede sig til en ægte hyperinflation.

Sammenlignet med de industrialiserede lande og de fleste lande i Vesteuropa var inflationen, arbejdsløsheden og det store underskud på handelsbalancen bestemt nogle af de største problemer for den jugoslaviske økonomi.

Da Jugoslaviens stærke statsleder Tito døde i 1980, begyndte den jugoslaviske forbundsstat at gå i opløsning, og da Jugoslaviens enkelte republikker, med forfatningen fra 1974, havde fået mere selvstyre, begyndte republikkerne at blive mere selvstændige og konkurrerede mod hinanden på det økonomiske plan.

Efter de gode tider i 1970'erne, begyndte økonomien en nedadgående kurs og udlandsgælden voksede. Et fald i realindkomsten og hyperinflation havde bidt sig fast.

Efter Titos død kunne etniske modsætninger heller ikke holdes i ro længere, og de store sociale uroligheder opstod. Strejker og store demonstrationer blev mere og mere udtalte, og det hele kulminerede med endelig opløsning af den jugoslaviske føderation og krigen, der startede i 1991.

I slutningen af 1980'erne var det Kroatien og Slovenien, de to vestligste republikker i det tidligere Jugoslavien, som tegnede sig for næsten halvdelen af den samlede jugoslaviske BNP, og dette blev afspejlet i den overordnede levestandard, der for Kroatiens vedkommende lå mere end 50 % over det jugoslaviske gennemsnit, og tæt på 90 % af levestandarden, man havde i Slovenien.

2.1.2 Kroatien i årene efter 1991⁵

Kroatiens regering har siden uafhængigheden i 1991 foretaget en række privatiseringer og en gennemgribende omstrukturering af den socialistiske økonomi.

I perioden 1991-1995 var den økonomiske udvikling i landet stærkt præget af krigen mod Serbien og krigen i nabolandet Bosnien-Hercegovina, hvor Kroatien måtte finansiere sine krigsudgifter gennem udstedelse af sedler og mønt (kroatiske dinarer), hvilket førte til en galopperende inflation, næsten ligesom man i slutningen af 1980'erne oplevede i det tidligere Jugoslavien.

I 1993 blev Kroatien støttet af Den Internationale Valutafond (IMF), hvor et stabiliseringsprogram blev introduceret. Dette program havde bl.a. til formål at bremse inflationen gennem en stram økonomisk politik samt ved hjælp af restruktureringer i samfundet at skabe gunstige forudsætninger for en mere markedsbaseret økonomi.

Samme år oprettedes en privatiseringsfond, som havde til formål at forestå omstruktureringen af landets tidligere statsejede virksomheder, samt at effektivisere det privatiseringsprogram, som var iværksat et par år tidligere.

⁵) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

I 1994 indførtes et stabiliseringsprogram, som et forsøg på en restrukturering af den kroatiske banksektor og de virksomheder, som havde brug for økonomisk forbedring og operationel optimering.

Disse overordnende økonomisk-politiske indgreb, som havde til formål at stabilisere den økonomiske udvikling, viste sig at være effektive, og økonomien har således været i vækst siden 1995, hvor man senere ved begyndelsen af det nye århundrede kunne opleve årlige vækstrater på omkring 4 %. Samme år kom de offentlige budgetter i balance, hvorefter landets inflation stabiliseredes på et lavt niveau, sideløbende med at der blev skabt betydelig tillid til den nye valuta (kroatiske kuna), som i maj 1994 erstattede den midlertidige valuta (kroatiske dinarer).

Efter Berlin-murens fald i 1989 gik Kroatien glip af flere potentielle investeringsmuligheder i Central- og Østeuropa, og under krigen 1991-1995 blev den kroatiske økonomi hårdt ramt. Overordnet set har den kroatiske økonomi dog været i bedring siden 2000, hvor vækstraterne frem til krisen i 2008 har holdt et pånt niveau (4-5 %)⁶.

I den følgende tid begyndte en vedvarende stigning i handelsunderskuddet, og nye optagelser af lån i forbindelse med opbygning af den kroatiske infrastruktur blev efterfulgt af en stigning i udlandsgælden helt op til 90 % af BNP (i 2005).

I 2000 blev Kroatien medlem af WTO, og fire år senere blev Kroatien godkendt som EU-ansøgerland. Siden 2004 har landet gjort store fremskridt i bestræbelserne på at tilpasse sin lovgivning til EU's retsakter, netop i overensstemmelse med retningslinjerne i stabiliserings- og associeringsprocessen, og selve processen synes stadigvæk at være i fuld gang.

Kroatiens optagelse i NATO i 2009 har, udover den store sikkerhedspolitiske betydning for hele Balkan-regionens udvikling, også haft stor betydning for tilliden til den kroatiske økonomi. Optagelsen i NATO har nemlig nedbragt investeringsrisikoen, hvor de store udsving på finansielle markeder kan påvirke landets økonomiske stilling og tilstrømningen af udenlandske investeringer i Kroatien.

⁶) www.danskerhverv.dk/Materialer/Documents/Oekonomisk-politisk/Landeanalyser/Dansk-Erhverv-Landeanalyse-Kroatien-sep-2010.pdf (side 2)

2.2 Demografi

Som i alle andre lande verden over bruges demografien til at beskrive områdets vigtige befolkningsforhold, dets størrelse, sammensætning og udvikling, samt de forhold, der giver et godt førstehandsindtryk af den generelle økonomiske og samfundsmæssige udvikling i landet.

Kroatisk demografi er meget homogen, idet over 90 % af befolkningen deklarerer sig at være kroatere i både kulturel og sproglig forstand.

I Kroatien findes der imidlertid også andre nationaliteter og anerkendte mindretal, som igennem årene på lige fod med kroatere har haft en stor betydning for den økonomiske og kulturelle udvikling i landet.

Ikke mindst af denne grund gennemgås i det kommende afsnit landets vigtigste demografiske indikatorer, som udover de almindelige demografiske forhold også relaterer sig til landets undervisnings- og sundhedsforhold samt urbanisering og de generelle boligforhold i landet.

2.2.1 Befolkning og demografiske forhold i Kroatien⁷

Den sidste befolkningsoptælling fra 2011 viser, at i Kroatien boede omkring 4,29 millioner indbyggere, og med landets areal på 56.542 km² (som er lidt større end Danmarks areal) var befolkningstætheden 75,9 indbyggere pr. km².

Med undtagelse af optællingerne foretaget efter to verdenskrige, steg landets befolkningstal støt igennem historien til 4,7 mio. indbyggere i 1991.

I 2011 dominerede alderssegmentet af 15-64-årige, hvor befolkningsmedianen var 41,7 år, og hvor kønsfordelingen af den samlede befolkning udgjorde 0,93 mænd pr 1 kvinde.

Siden 1991 har den kroatiske dødelighedsrate konstant været større end fødselsraten, og befolkningens naturlige vækstrate er i dag også negativ, med den samlede

⁷) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

forventede levealder ved fødslen på 76 år, hvoraf 72,4 år for mænd og 79,8 år for kvinder. Ifølge CIA's estimat for 2013⁸ er befolkningstilvæksten nede på -0,11 %, og den samlede fertilitetsrate er beregnet til 1,5 børn pr. mor, som anses for at være en af de laveste i verden.

Med udgangspunkt i de seneste mangeårige demografiske tendenser i Kroatien, kan forventningerne til landets befolkningsfremskrivning betegnes som meget negative. Dette er igennem årene blevet understøttet af et stort antal af internationale demografiske undersøgelser⁹ på området. Da Kroatiens alderssammensætning bliver ældre med årene, forventes det bl.a., at de offentlige udgifter til pensioner, hospitaler og ældrepleje vil gøre et stort indhug i landets offentlige udgifter på langt sigt.

I modsætning til den faldende tendens af indfødte kroatere, har man i landet registreret en positiv nettoindvandring siden slutningen af 1990'erne - men da indvandringen nåede et niveau på flere end 7.000 immigranter i 2006, har den kroatiske indvandringspolitik begyndt at fokusere mere på repatrieringsinitiativerne. Antallet af immigranter var imidlertid stadigvæk stigende og det er først i 2010, at indvandringen begyndte at stabilisere sig igen.

Kroatiens indbyggere består primært af 90,4 % kroatere, mens minoriteterne omfatter 4,5 % serbere samt 5,1 % af andre nationaliteter, herunder bosniere, ungarere, slovenere, tjekkere og flere andre mindre etniske grupper. Under hele perioden af det sidste århundrede var Kroatien præget af store vandringer til udlandet, hvor både 1940'erne og 1950'erne var karakteriseret ved tiltagende urbanisering og interne migrationer inden for det tidligere Jugoslavien. De seneste væsentlige migrationer forekom dog under den kroatiske uafhængighedskrig i den første del af 1990'erne, hvor mange tusinder indbyggere var fordrevet fra deres hjem.

Romersk katolicisme den altdominerende religion i Kroatien, og der findes over 86,28 % katolikker i landet. Yderligere er der 4,44 % ortodokse kristne, 1,47 % muslimer og 0,34 % protestanter. Resten af befolkningen er enten registreret som ateister (4,57 %) eller forbliver uspecifieret (3,24 %).

⁸) <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/hr.html>

⁹) eksempelvis kan det henvises til: http://www.cpi.hr/en-10697_where_is_croatia_going_future_population_trends.htm

Det officielle sprog i Kroatien er kroatisk, men de øvrige minoritetssprog er også brugt af lokale skoler og myndigheder. Kroatiske sprog forventes at blive det 24. officielle sprog i Det Europæiske Union, når Kroatien optages i EU.

Landets skrive- og læsefærdigheder i dag ligger oppe på 98,1 %, og det anslås, at omkring 4,5 % af kroatiske BNP går til uddannelse. Undervisningspligten består af otte folkeskoleklasser, og i dag er det meget almindeligt, at den kroatiske befolkning tager videregående uddannelser i form af gymnasie- eller erhvervsskoleuddannelser. Andelen af befolkningen, der har opnået de akademiske grader er vokset hastigt især i perioden siden 2001, således at i 2008 er dette tal vokset til 16,7 %.

Kroatien har et universelt sundhedssystem, som kan spores tilbage til det ungarsk-kroatiske parlaments forfatning fra 1891, hvilket gav en form for obligatorisk forsikring for alle fabriksarbejdere og håndværkere. Hele befolkningen er dækket af en grundlæggende sundhedsforsikring, og i 2010 brugte Kroatien 6,9 % af sit BNP på sundhedssektoren – et tal der svarer til en nedgang fra omkring 8 %, registreret i 2008, hvor over 80 % af sundhedsudgifterne kom fra de offentlige kilder.

Der findes hundredvis af sundhedsinstitutioner i Kroatien, herunder 79 hospitaler og klinikker, der har over 23.000 sengepladser. Disse institutioner yder sundhedsydelser for mere end 700.000 patienter om året og beskæftiger over 5.000 læger, herunder omkring 4.000 specialister. I landet findes der over 6.000 privatpraktiserende læger og i dag er der over 41.000 ansatte inden for sundhedssektoren.

Den kroatische urbanisering peger generelt på en forøgelse af indbyggertal i byerne og en kraftig reduktion af landbefolkningen. Denne udvikling er sket igennem årene ved dels, at eksisterende byer var blevet større, dels ved en fremvækst af nye bysamfund.

Urbaniseringen er tiltaget voldsomt siden anden halvdel af det 20. århundrede, og i 1953 var andelen af befolkningen, der var aktiv inden for landbrug oppe på 57 %, mens i 1991 var der kun 9,1% af befolkningen, der var aktiv inden for den samme branche.

Selve landets officielle urbaniseringsrate ligger i øjeblikket på 56 %, mens det mest urbaniserede område ligger omkring hovedstaden Zagreb, som tæller over 800.000 indbyggere og hvor urbaniseringsraten er 94,5 %.

I 2011 har man i registreret over 1.5 mio. private husstande i Kroatien samt 1.400 andre permanent etablerede boligselskabsformer såsom plejehjem og lign.

Udover boliger til permanent beboelse, findes der i landet næsten 200.000 ferieboliger samt 25.000 boliger, der anvendes til erhvervsmæssige formål. Gennemsnitlig størrelse af boliger til permanent beboelse udgør 74,4 m².

I 2007 ejede 71% af husstandene deres egen bolig og havde hverken pant eller andre lån at tilbagebetale gæld i forbindelse med boligen. Husholdningerne varierer efter type og i 2007 omfattede enkelte husstande (13%), beboelser med par uden børn (15%), enlige forsørgere (4%), par med børn (27%) og udvidede familie husholdninger (20%). Ifølge statistikken findes der også hjemløse personer, og hovedparten af dem bor i hovedstaden.

2.3 Produktion, inflation og beskæftigelse¹⁰

Den afgørende betydning for beskæftigelsen, ledigheden, indkomsterne og den materielle velstand i Kroatien har selve udviklingen i landets produktion, hvor væksten i bruttonationalproduktet (BNP) betragtes som en målestok for aktivitetsniveau i landets nationaløkonomi.

Den globale verdensvækst inden 2008-krisen var oppe på omkring 5 %, som på dette tidspunkt var understøttet af tendenserne i verdens udviklingsøkonomier der fortsat var i kraftig fremgang. På samme tidspunkt var den kroatiske realvækst 5,6 %, hvilket var hele 0,8 procentpoint højere end året før - og det var primært personligt forbrug og faste bruttoinvesteringer, der trak realvæksten op.

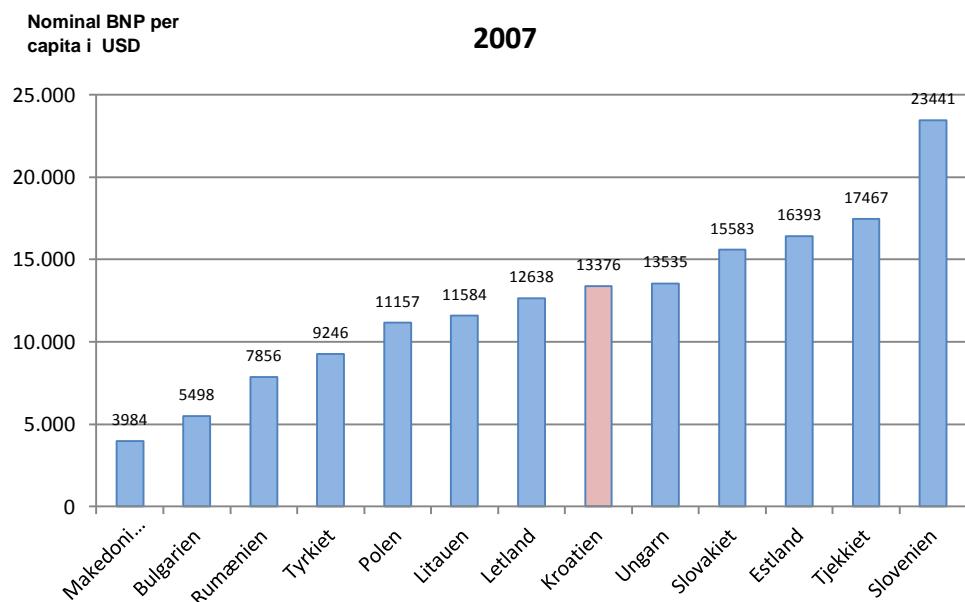
Det personlige forbrug i Kroatien steg i 2007 med 6,2 %, og tendensen var suppleret af stigningen i de disponible husholdningsindkomster, som var en følge af en stigning i lønindkomsten, kombineret med forøgelsen af udlån til husholdninger, tiltagende kapitalgevinster og en markant stigning i ejendomspriserne.

¹⁰) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

Ved at observere BNP per indbygger i 2007, kunne man dengang ud fra Verdensbankens data konstatere, at Kroatien var placeret i midten blandt andre EU-kandidatlande og daværende nye medlemsstater i Den Europæiske Union (jf. [Figur A](#)).

Ifølge IMF's data voksede Kroatiens BNP per capita i det hele taget med næsten 300 % mellem 1990 og 2008. F.eks. alene fra 2006 til 2007 steg det kroatiske BNP per capita fra 11.229 til 13.376 USD, og den nominelle vækst i BNP nåede op på 9,8% i forhold til året før.

[Figur A:](#) **Nominal BNP per capita (løbende priser i USD)**

Kilde: World Bank
<http://databank.worldbank.org/data/views/variableselection/selectvariables.aspx?source=world-development-indicators&t=9>

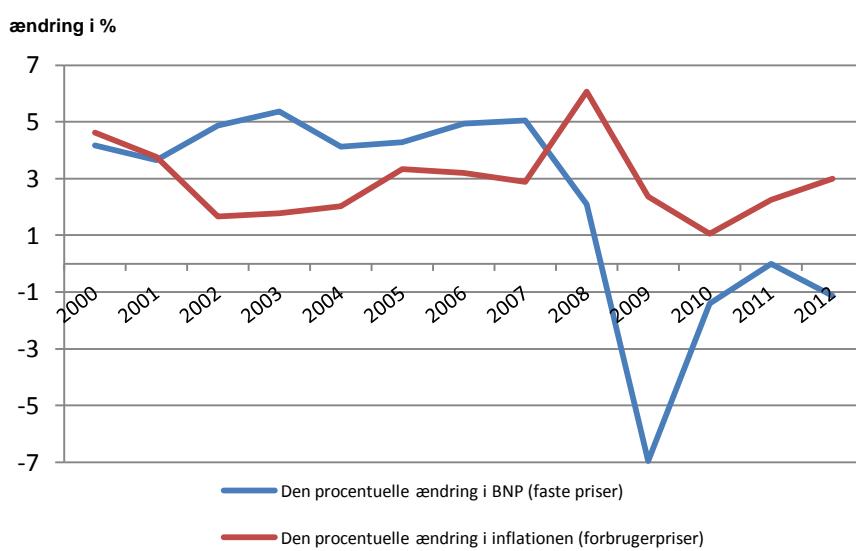
I kølevandet på den globale krise i 2008 var det kroatiske BNP nået til en afmatningsperiode, hvor man ved siden af et øget statslig forbrug har registreret en voldsom nedgang af den disponible indkomst, med en kraftig faldende forbrugstillid.

En væsentlig del af kroatisk BNP kommer netop fra det personlige forbrug, og krisen har i den grad bidt sig fast indtil eksporten i 2009 og 2010 langsomt igen begyndte at stige, og hvor man bemærkede tiltagende opspringstendenser, sideløbende med den aftagende import. Ifølge Verdensbanken har Kroatiens BNP i 2011 været prissat til en

værdi på omkring 61,8 milliarder USD¹¹, som i virkeligheden svarede til 0,10 % af hele verdensøkonomien.

Hvad angår den kroatiske inflationsrate har man i perioden fra 1999 til 2012 registreret et gennemsnitligt niveau på 3 %, hvor den nåede et rekordhøjt niveau i juli 2008 og et rekordlavt niveau i april 2010, hvor den gennemsnitlige årlige vækst i forbrugerprisindekset styrtdykkede (jf. [Figur B](#)).

[Figur B:](#) Forholdet mellem BNP og inflation

Kilde: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, October 2012
www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2012/02/weodata/weoselgr.aspx

I februar 2013¹² målte den kroatiske inflation 4,96 %, dvs. den var lidt faldende men dobbelt så stor, som den var i forhold til EU.

Udviklingen i landets produktion har påvirket beskæftigelsesudviklingen, hvor landets tiltagende økonomiske aktivitet især i perioden fra 2004 til 2007, var ledsgaget af en positiv udvikling på det kroatiske arbejdsmarked. Man registrerede højkonjunktur og hermed en væsentlig stigning i beskæftigelsen (jf. [Figur C](#) på side 20).

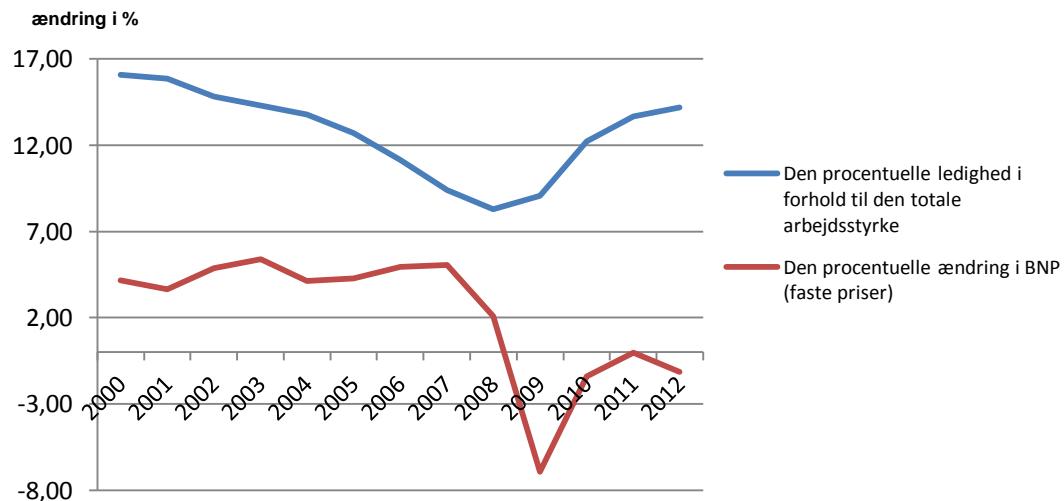
De negative makroøkonomiske effekter i 2008 har imidlertid påvirket landets arbejdsmarked, så ledighedsprocenten i forhold til den totale arbejdsstyrke accelererede og antal beskæftigede i 2009 faldt kraftigt i forhold til året før.

¹¹) <http://www.gfmag.com/gdp-data-country-reports/289-croatia-gdp-country-report.html#axzz2SnwA8YFj>

¹²) <http://www.tradingeconomics.com/croatia/inflation-cpi>

Ved en sammenligning af de nævnte perioder med afgrænsning i konjunkturperioderne ses det i [Figur C](#), at udviklingen i beskæftigelsen var forsinket i forhold til udviklingen i produktionen - da produktionen systematisk voksede relativt hurtigere end ledigheden faldt.

[Figur C:](#) **Ledighed i forhold til landets BNP**

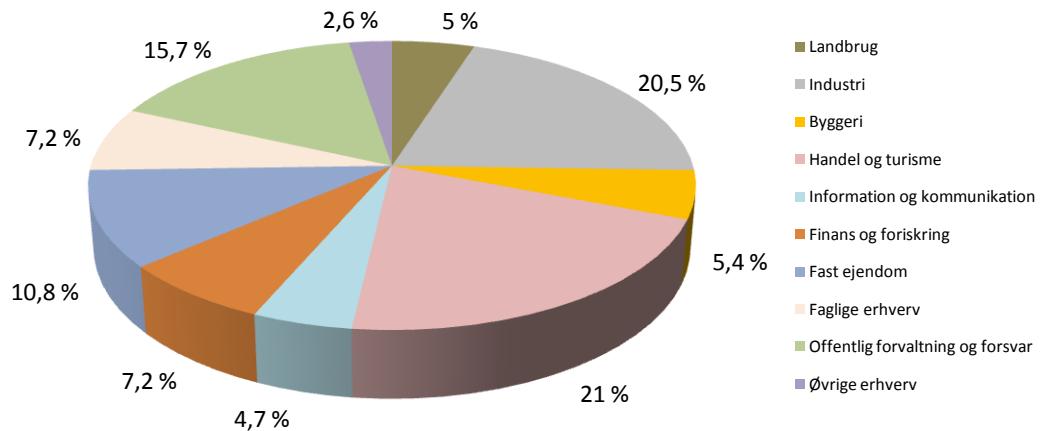

Kilde: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, October 2012
www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2012/02/weodata/weoselgr.aspx

Hvor stor indvirkning 2008-krisen havde på den kroatiske økonomi, så man f.eks. i år 2010, dvs. på tidspunktet hvor BNP var begyndt at stige igen. Her var tidsforskydningen mellem landets BNP og ændringen i ledigheden skubbet endnu længere væk i fremtiden. Det var som om, at de ugunstige tendenser på det kroatiske arbejdsmarked stadigvæk var til stede efter 2010 og en svag genopretning af den nationale økonomi var på vej, dog med en mere afdæmpet vækst i registrerede arbejdsløse, en negativ vækst i BNP og en forholdsvis stabil inflation (ved sammenligning med tidligere [Figur B](#) på side 19).

2.4 Kroatisk erhverv

Figur D: Erhvervenes bruttoværditilvækst i % i løbende priser (periode jan.-sept. 2012)

Kilde: Croatian Bureau of Statistics <http://www.hnb.hr/publikac/prezent/ereal-sector.pdf> (side 4)

Den ovenstående [Figur D](#), viser bruttoværditilvæksten i de enkelte erhvervsgrupper, mens i hovedopgavens følgende underafsnit gennemgås de udvalgte erhverv, som har den største betydning for de enkelte erhvervssektorer, nærmere betegnet som primære, sekundære og tertiære erhverv¹³, der tilsammen repræsenterer produktionssiden af nationens BNP.

2.4.1 Primære erhverv¹⁴

Kroatisk landbrug og kvægproduktion er en vigtig indtægtskilde. Med sine 2,7 mio. hektar landbruksareal, hvoraf 1,1 mio. hektar dyrket jord, bidrager landbruget med 5 % til den kroatiske BNP. Det er en vigtig erhvervssektor, ikke mindst fordi den beskæftiger ca. 5,1 % af den totale arbejdsstyrke¹⁵.

¹³) <http://da.wikipedia.org/wiki/Tre-sektor-hypotesen>

¹⁴) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

¹⁵) <http://kroatien.um.dk/en/the-trade-council/croatia-as-market/sectors-in-focus/>

I starten af 1990'erne igangsatte regeringen nødvendige initiativer til at øge landbrugs- og kvægproduktionen. Disse initiativer øgede produktion af hvede, forbedrede landbrugsmaskineri og betydeligt øgede hele kvægbestanden.

Over en tredjedel af Kroatien er stadigvæk dækket med skov, og skovbrug er en af landets vigtige indtægtskilder, da det kroatiske træ har høj kvalitet og er efterspurgt på verdensmarkedet, hvor det bruges f.eks. til møbelproduktion. I slutningen af 90'erne var landets indtjenning både fra landbrug og skovbrug øget, så det sammen med fiskeri udgjorde en væsentlig del af det samlede kroatiske BNP. Kroatisch fiskeri har i de senere år oplevet en enorm stigning i efterspørgslen af fisk, bl.a. også i landene som Japan og Sydkorea. Kroatien er heldig ikke at have oplevet de miljøskader fra den industrielle masseudvikling, der præger mange andre østeuropæiske lande. I dag står landbrug, skovbrug og fiskeri tilsammen for 6 % af Kroatiens BNP.

2.4.2 Sekundære erhverv¹⁶

Mens landbruget i dag kun bidrager med en beskeden del af landets samlede aktivitet, spiller den kroatiske industri en vigtig rolle i økonomien og udgør over 20 % af den samlede BNP.

I begyndelsen af 1990'erne faldt den samlede produktion inden for industriektoren, dels på grund af krigen og løsrivelsen fra det tidligere Jugoslavien, og dels på grund af manglende samhandel med Østeuropa. I løbet af denne periode mistede Kroatien en stor andel af markeder, hvor det jugoslaviske marked var i total opløsning.

Midt i 1990'erne begyndte den kroatiske industriproduktion gradvist at komme sig, men en større omstrukturering af industrien krævede endnu flere investeringer for at øge sektorens effektivitet. På grund af den høje arbejdsløshed, som på et tidspunkt var over 20 %, tövede den kroatiske regering i en periode med at fyre industriansatte for ikke at forværre situationen.

¹⁶) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

I dag står industrien langt stærkere, men den er stadigvæk under opbygning. I 2010 var den kroatiske vækstrate for industriproduktionen nede på 3,9 %, men landets industri i dag betragtes forholdsvis veludviklet.

Den kroatiske industri omfatter områder såsom tekstiler, kemikalier og plast, skibsbygning, olie og olieraffinering, fremstilling af elektronik og værktøjsmaskiner, metalindustri med fremstilling af støbejern valsede stål- og aluminiumprodukter, fremstilling af papir, træindustri, fødevareindustri, fremstilling af byggematerialer og møbelindustri¹⁷.

Tekstil- og kemisk industri omfatter fremstilling af lægemidler og petrokemikalier. Industrien er meget veludviklet og inkluderer over 400 virksomheder, hvoraf størstedelen er involveret i samarbejdsaktiviteter med udenlandske producenter. De vigtigste tekstilindustriområder i Kroatien ligger i industridelen omkring hovedstaden Zagreb. Ved byen Split findes der et stort kemisk industrielt område, og i omegn af byen Rijeka findes der et olieraffinaderi og et stort skibsværftsområde. Kroatien er et af Europas største skibsbygningslande, hvor skibsbyggeriet indtager over 10 % af kroatisk eksport.

Både skibsværfts-, bygge- og metalindustri har været subsidiert af regeringen i lang tid på grund af deres strategiske betydning, men der findes mange eksempler¹⁸ på, at denne praksis i dag er noget anderledes. Væksten i bygesektoren har oplevet betydelig ekspansion i årene efter krigen, men aktiviteten faldt efter 2008.

Forarbejdning af fødevarer og den kemiske industri udgør også en væsentlig del af industriproduktionen og den nationale eksport. Kroatien er bl.a. en kendt producent af økologiske fødevarer, vine samt olivenolie, der eksporterdes til Den Europæiske Union.

¹⁷) <http://www.globalis.dk/Lande/Kroatien>

¹⁸) <http://www.foxbusiness.com/news/2013/03/20/eu-regulators-approve-revised-croatian-shipyard-revamp-plan/>

2.4.3 Tertiære erhverv¹⁹

Denne sektor, som også kaldes for servicesektoren, har i mange år indtaget størstedelen af landets BNP. Her er hovederhvervene turisme, handel og transport.

Turismen er strategisk set en af de store indtægtskilder i den kroatiske økonomi. Turistbranchen var tidligere stærkt påvirket af krigen i det tidligere Jugoslavien, og indtægterne fra turisme nåede i mange år ikke samme niveau som før krigen. Siden da har man gjort meget for at udvikle og omstrukturere sektoren, og den kroatiske regering har i overensstemmelse med de økonomiske udviklingsplaner siden selvstændigheden gjort meget for at gøre en lang række uudnyttede offentlige faciliteter klar til at blive taget i brug til turistformål.

Det store turistpotentiale findes primært ved Adriaterhavets kyst, som især i sommerperioden giver mange muligheder for stort set alle former for turisme. En stigning i populariteten i de senere år skyldes ikke kun landets rigdom på naturlige ressourcer men også en meget lav kriminalitet i landet med ry som en sikker destination. Indtægterne inden for turisme er meget vejrafhængige, men en veludviklet og moderne infrastruktur mht. vej- og luftrtransport giver landet en let tilgang for udenlandsk efterspørgsel efter især turistbesøg fra lande i Central- og Vesteuropa samt et stigende antal turistgæster, der i de senere år er kommet fra Rusland og Fjernøsten.

Direkte incitamenter og den samlede støtte fra den kroatiske regering til investeringer i turistsektoren har gjort Kroatien til et af de få lande i Europa, som i 2012 har rapporteret en stigning i antallet af besøgende turister, selv om de gennemsnitlige indtægter fra turisme siden 2009 har været faldende, åbenbart på grund af mindre forbrugslust hos turistbesøgende, siden 2008-krisen.

Den kroatiske turistbranche, som ellers giver beskæftigelse til en væsentlig del af arbejdsstyrken bidrager i dag med godt over 14 % af BNP²⁰.

¹⁹) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

²⁰) <http://www.aik-invest.hr/en/sectors/tourism/>

2.5 Den indenlandske efterspørgsel

Husholdningernes og det offentliges forbrug samt husholdningers, selskabers og det offentliges investeringer i maskiner, bygninger til bolig og erhverv, inventar og transportmidler udgør den Kroatiske indenlandske efterspørgsel.

Denne hovedopgave inddeler den indenlandske efterspørgsel i følgende tre underafsnit
- det private forbrug, det offentlige forbrug og investeringer.

2.5.1 Det private forbrug²¹

I det private forbrug, som også inkluderer landets private opsparing, indgår husholdningernes køb af varer og tjenester til direkte forbrug.

Efter 2008, hvor det private forbrug var i opsving med 0,8 % i forhold til året før, faldt det private forbrug med hele 8,5 % og gav hermed et meget negativt bidrag til landets økonomiske aktivitet i 2009. Årsagen til det tilskrives en kombination af faktorer, herunder et kraftigt fald i forbrugernes tillid med færre lå nemuligheder, som bl.a. skyldtes en stigning af renteniveauet og husstandenes faldende formuer.

Alle disse faktorer har haft en negativ indvirkning på landets BNP, i året hvor ledigheden voksede, og hvor befolkningens disponibile nettoindkomst var endnu mindre på grund af lønindkomsternes øgede beskatning, indført i 2009.

På trods af en markant forbedring i handelsbetingelserne og det afdæmpede inflationspres på markedet, som var en følge af nedgangen i den indenlandske efterspørgsel, var den negative udvikling i landets BNP fortsat faldende i 2010.

Efter et kraftigt fald med 8,5 % i 2009, var husholdningernes realforbrug stadigvæk faldende i 2010 med 0,9 %, da tendensen var knyttet til et kraftigt fald i den disponibile indkomst og et fald i nettolønnen, året før.

I 2010 var ledighed fortsat stigende, mens den gennemsnitlige realløn var i fortsat fald – og dette på trods af øvrige positive indvirkninger på den disponibile indkomst, såsom

²¹) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

positive tendenser i nettooverførslerne fra udlandet. Disse var dog utilstrækkelige til at opveje alle de negative tendenser på arbejdsmarkedet og husholdningernes lave indkomster.

Andelen af kroatiske forbrugslån har haft negativ vækst i 2010 som følge af den stadigvæk lave forbrugertillid og begrænsninger på udbudssiden. Generelt, faldt den disponible indkomst i 2010 mere end det personlige forbrug, og forskellen var, ifølge Kroatiens Nationalbank (HNB), hverken finansieret af øget låntagning eller en øget stigning i indlån.

Husholdningernes reale forbrug steg med 0,2 % i løbet af 2011, og det har haft en positiv effekt på landets samlede efterspørgsel. Som resultat af lempelsen i beskatningen af lønninger og pensioner i 2010, har man i 2011 registreret en svag stigning i realløn og en genopretning af den kroatiske forbrugertillid.

De begrænsende faktorer for en stabil vækst i landets private forbrug i 2011 har gjort sig gældende både i forbindelse med en reduktion i efterspurgte udlån, samt en depreciering af den kroatiske kuna (HRK) mod schweizerfranc og i mindre grad i forhold til euroen, hvilket reducerede den disponible indkomst for relativt mange af de kroatiske husstande med lån, der var knyttet til disse udenlandske valutaer.

Ifølge en af IMF's seneste rapporter²², har den manglende forbrugertillid bidt sig fast, da udviklingen i det kroatiske privatforbrug er gået istå. IMF vurderer, at forbrugertilliden fortsat er faldende og anbefaler en accelererende og konsekvent implementering af retningslinjerne, aftalt i EU's associeringsaftale. Ifølge IMF er det nemlig altafgørende for landet at fortsætte med strukturelle ændringer, bl.a. i sine bestræbelser på at fremme initiativer, der genskaber forbrugertilliden også på mellemlangt sigt.

²²) IMFs artikel IV-konsultation, (12.11.2012): www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2012/cr12302.pdf

2.5.2 Det offentlige forbrug²³

Efter den institutionelle sektor havde reduceret sine investeringsaktiviteter i 2009, var landets offentlige forbrug tilbage på 2008-niveauet.

Efter den reelle stigning på 1,9 % i 2008, er det offentlige forbrug i 2009 generelt set stagneret på det foregående års niveau, og det havde en neutral indflydelse på udviklingen i landets samlede økonomiske aktivitet.

På den ene side blev disse bevægelser i 2009 bestemt af en reduktion i køb af varer og tjenesteydelser, på grund af et genrevideret statsbudget og en ændring i planerne om en finansiering uden for budgettet. Og på den anden side, bragte den lille stigning i antallet af ansatte i den offentlige sektor en svag årlig stigning i de reale udgifter til offentligt ansatte.

Det offentlige forbrug i 2010 faldt med 0,8 %, hvilket var en følge af både reducerede udgifter til køb af varer og tjenesteydelser samt sociale overførsler i naturalier.

Samme år var det offentlige forbrug positivt påvirket af endnu en stigning i antallet af offentligt ansatte.

Generelt set, har det offentlige forbrug i Kroatien holdt sig stabilt både i 2011 og 2012, da man på den ene side registrerede en forholdsvis lille stigning i antallet af offentligt ansatte i 2011 – og på den anden side et tilsvarende fald i udgifterne for køb af varer og tjenesteydelser igennem både 2011 og 2012, hvilket har trukket udviklingen i landets offentlige forbrug i den modsatte retning.

2.5.3 Investeringer²⁴

Efter en stigning i investeringerne med 8,2 % i 2008, målt i faste priser, reducerede hele den kroatiske institutionelle sektor sine investeringer i 2009 med 11,8 %, og det var en af hovedårsagerne til et kraftigt fald i landets BNP (jf. [Figur B](#) på side 19).

²³) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

²⁴) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

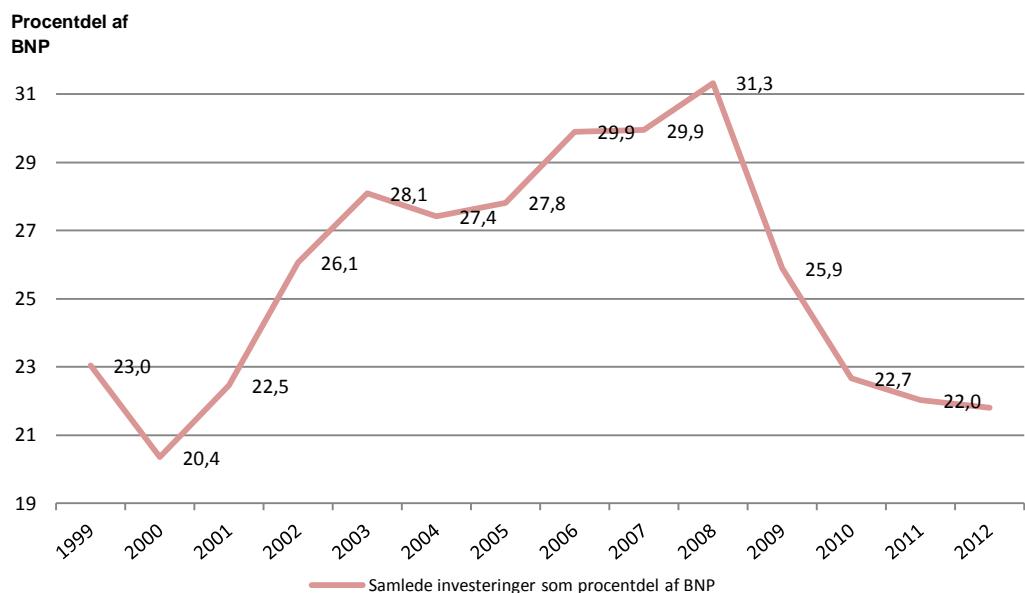
Offentlige investeringer i ikke-finansielle aktiver, hvoraf næsten 75 % vedrørte anlægsarbejder på bygninger og anlægsarbejder, og især vejinfrastruktur, var i størst muligt omfang utsat på grund af manglende finansiering.

Landets lave aggregerede efterspørgsel, i kombination med den dyre langfristede gæld, stiftet på både indenlandske og udenlandske finansielle markeder og den vedvarende usikkerhed med hensyn til den fremtidige økonomiske udvikling i landet har i 2009 bidraget til en væsentlig reduktion af virksomhedernes investeringer i maskiner og udstyr, samt opførelse af nye anlæg. Den negative tendens i investeringsaktiviteten blev yderligere forstærket af et fastfrossent boligmarked, hvor husholdningerne var modvillige til at investere i fast ejendom, pga. ugunstige lånevilkår og skærpede betingelser for finansiering af boligkøb. Situationen på boligmarkedet har ført til et overskud af fast ejendom på markedet, og derved et kraftigt fald i nye investeringer i opførelse af beboelsesejendomme.

Efter en nedgang på 11,8 % fra året før, faldt landets faste bruttoinvesteringer med 11,3 % i 2010 og yderligere 7,2 % i 2011. Det havde en meget negativ effekt på udviklingen i det reale BNP og landets aggregerede efterspørgsel. På grund af et kraftigt fald i den aggregerede efterspørgsel, kombineret med den manglende udnyttelse af produktionskapaciteten og den høje grad af økonomiske usikkerhed, har virksomhederne været meget tilbageholdende med at foretage store investeringer igennem 2010 og 2011.

Ved den fortsatte usikkerhed i økonomien, er situationen på det kroatiske boligmarked stadigvæk i dag præget af et massivt overudbud af fast ejendom, og det er en stor hindring for nye investeringer i boligbyggeriet. Selv om regeringens investeringer i ikke-finansielle aktiver, hovedsagelig i opførelse af bygninger og anlæg, er gået lidt op i 2011, er dette initiativ stadigvæk langt fra nok til at opveje det betydelige fald i den private sektors investeringer og landets BNP.

Figur E: Samlede investeringer som procentdel af Kroatiens BNP

Kilde: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, October 2012
www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2012/02/weodata/weoselgr.aspx

2.6 Den udenlandske efterspørgsel

Udveksling af varer og tjenesteydelser er meget vigtigt for en lille åben økonomi som den kroatiske. I de følgende underafsnit 2.6.1–2.6.3 beskrives de vigtigste forhold, der i hovedtræk gør sig gældende i forhold til udviklingen i økonomiens udenlandske efterspørgsel i de senere år.

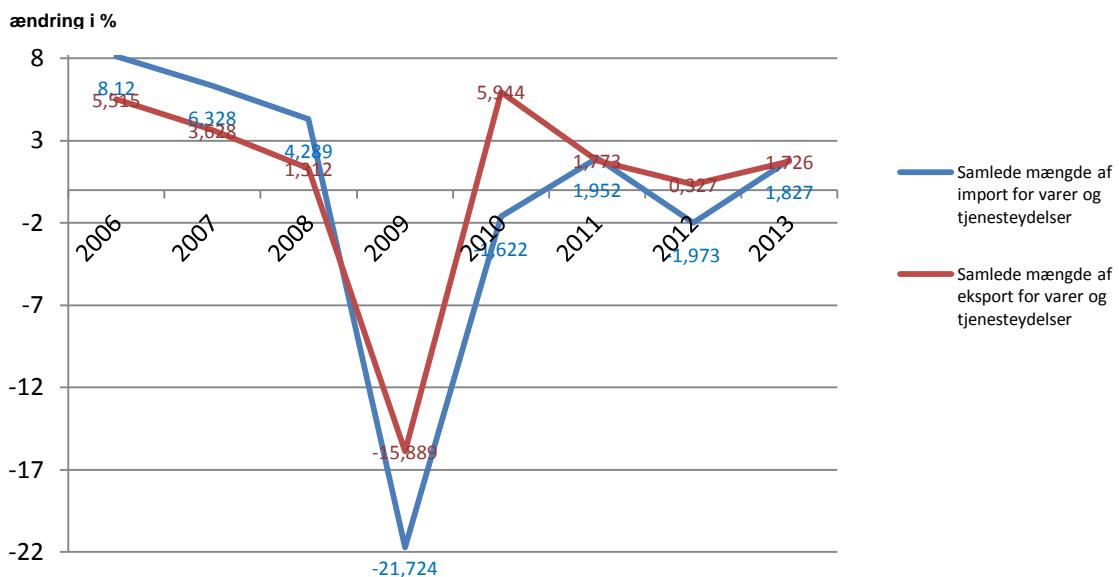
2.6.1 Handel med udlandet²⁵

Væksten i dette forholdsvis lille ressourcerige land er stærk afhængig af landets forhold mellem import og eksport, dvs. udviklingen i landets handelsbalance. Den kroatiske handelsbalance, som også kaldes for nettoeksportværdien, er den del af

²⁵) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

betalingsbalancens løbende poster, der indikerer forholdet mellem import og eksport mellem Kroatien og de andre lande.

Figur F: Procentvise ændring af importerede og eksporterede varer og tjenesteydelser til og fra Kroatien for perioden 2006-2013

Kilde: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, October 2012

www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2012/02/weodata/weoselgr.aspx

Figur F henviser til den procentvise ændring af den samlede mængde for henholdsvis importerede og eksporterede varer og tjenesteydelser. I figuren er tilhørende priser for disse varer og tjenesteydelser holdt konstante, så ændringerne afspejler alene mængdeændringerne. (Figurens tal for 2012-2013, er baseret på IMF's prognoser).

Som det også fremgår af Figur F, var den samlede handel af vare og tjenesteydelser i årene indtil 2008-krisen præget af en forholdsvis stabil vækst i importen med en mærkbar opbremsning i eksporten. Dette skyldes en kraftig reducering af udenlandsk efterspørgsel efter indenlandsk producerede varer, som i 2009 var følge af en afmatning i den økonomiske vækst hos de kroatiske handelspartnere. Hos disse lande bemærkede man nemlig på dette tidspunkt et mærkbart fald i erhvervslivets og forbrugernes optimisme, i perioden hvor Kroatiens indtægter fra udenlandske turister også var væsentlig påvirket.

I perioden 2008-2009 har Kroatien stadigvæk haft en positiv handelsbalance, hvor eksporten har været større end importen, og det har i 2010 givet en positiv effekt på

værditilvæksten (jf. [Figur B](#) på side 19), som samtidigt har været præget af en forholdsvis stabil ledighed og en fortsat stigning i landets samlede investeringer.

Den kroatiske eksport har i de senere år fortrinsvis omfattet salg af varer og tjenester inden for landbrug, fiskeri, tømmerproduktion, skibsbygning, olieraffinering, fødevareforarbejdning, produktion af tekstiler og kemikalier samt serviceydelser inden for turisme og transport.

Og ifølge EU's data var Kroatiens vigtigste eksportpartnere i 2011²⁶ landene inden for EU med en andel på 29,9 % af den samlede kroatiske eksport. Dernæst kom Bosnien-Hercegovina med 6,1 %; Serbien med 2,0 %; USA med 1,4 % og Rusland med 1,2 %. Den resterende del af landets eksport var fordelt blandt de øvrige lande, hvis andel var mindre end 1 %.

Den kroatiske eksport i dag er i høj grad afhængig af væksten i de lande Kroatien eksporterer til, og af kroatiske virksomheders konkurrenceevne, som afhænger af udviklingen i omkostningerne pr. produceret enhed målt i samme valuta.

Konkurrenceevnen påvirker i virkeligheden ikke kun den kroatiske eksport, men også importen, som er stærk afhængig af udviklingen i den samlede efterspørgsel efter varer og tjenesteydelser og er derfor meget konjunkturfølsom. Dvs. under lavkonjunkturen har den kroatiske import haft tendens enten til at falde eller vokse svagt – mens eksporten under højkonjunkturen har haft en klar tendens til at være voksende. De forskellige dele af landets efterspørgsel er i sin natur ikke lige importtunge, og de vigtigste importvarer for Kroatien har i de senere år omfattet maskiner, produkter inden for transport, elektrisk udstyr, kemikalier, brændstof og smøremidler, fødevarer, tøj og fodtøj.

De lande Kroatien i 2011²⁶ hentede importvarerne hos var EU-lande med en andel på 31 % af den samlede kroatiske import. Næstepladsen indtog Rusland og Kina med 3,6 % hver; Aserbajdsjan med 1,7 %; Bosnien-Hercegovina bidrog ligeligt med 1,7 % og USA med 1,2. Den resterende del af landets eksport var fordelt blandt de øvrige lande, hvis andel var mindre end 1 %.

²⁶) http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_113370.pdf (side 5)

Selv om udviklingen i landets indenlandske efterspørgsel i perioden 2009-2010 har på den ene side ført til et nyt fald i landets samlede import af varer og tjenesteydelser, har man på den anden side i løbet af den samme periode registreret en begyndende stigning af udenlandsk efterspørgsel efter kroatiske varer og tjenester, således at nettoeksporten har givet et positivt bidrag til landets reale bruttotilvækst i 2010.

Den samlede kroatiske eksport i 2010²⁷ (sammenholdt med [Figur F](#) på side 30) har vokset med omkring 6 %, men dette var stadigvæk langt under niveauet i forhold til perioden før 2008-krisen, og den reelle importværdi af varer og tjenesteydelser faldt samme år med 1,3 % som direkte følge af en negativ udvikling i den indenlandske efterspørgsel.

Udenlandsk vækst i efterspørgslen har i 2011 haft en positiv effekt på eksporten af varer og især tjenesteydelser, hvor positive bevægelser inden for turisme både blev støttet af meget gunstige vejrførhold i landet og den politiske turbulens i Nordafrika og Grækenland. I denne periode har den kroatiske eksport af varer og tjenesteydelser nemlig steget med 2,2 %, og importen med 1,0 % i forhold til året før.

Men som IMF's seneste vurdering (den såkaldte "Artikel IV-konsultation" fra november 2012) fortæller, er den kroatiske udvikling i eksporten stadigvæk meget afdæmpet på grund af landets fortsat svage konkurrenceevne, en smal eksportbase og de ugunstige eksterne forhold, hvor der fortsat registreres manglende efterspørgsel fra udlandet.

2.6.2 Betalingsbalance og udlandsgæld²⁸

Som et resultat af den samlede økonomiske aktivitet i landet er betalingsbalancen en strømopgørelse over værdien af landets økonomiske transaktioner med udlandet i en given periode. Betalingsbalancens opgørelse baseres på det dobbelte bogholderis princip, hvor enhver transaktion medfører en postering på indtægtssiden og en postering på udgiftssiden, således at betalingsbalancen altid kommer i ligevægt.

²⁷) <http://www.hnb.hr/publikac/godisnje/2010/e-god-2010.pdf> (side 12, nederst)

²⁸) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

Den samlede kroatiske betalingsbalance indeholder betalingsbalancens løbende poster, kapitalposter og finansielle poster. Betalingsbalancen er typisk en meget konjunkturfølsom størrelse, og den kan især på grund af variationerne i importen forringes i årene med højkonjunktur og forbedres i årene med lav konjunktur.

Efter at være steget flere år i træk, faldt det kroatiske underskud på de løbende balanceposter i 2009 på grund af følgerne af den globale finanskrisen, som bidrog til et fald i omfanget af kroatisk udenrigshandel og i det hele taget påvirkede landets finansieringsmuligheder. I balancens løbende poster indgår eksport og import af varer og tjenester, løbende overførsler samt aflønning af ansatte og formueindkomst til og fra udlandet.

Mens de samme tendenser fra 2009 fortsat var til stede i 2010, hvor man sideløbende med et stadigt fald i landets vareimport samtidigt registrerede en kraftig fremgang i eksporten, var betalingsbalancens løbende posters nedgang i 2010 væsentlig mindre i forhold til det foregående år. Det skyldtes bl.a. lavere renteudgifter samt øgede indtægter fra direkte investeringer, efterfulgt af en væsentlig mindre udenlandske kapitaltilstrømning til landet.

Den negative balance på betalingsbalancens løbende poster var i 2011 noget forbedret, men stadigvæk nede på kun 0,4 mia. euro. Denne lille nedbringelse af underskuddet i forhold til 2010 var, ifølge den kroatiske centralbank²⁹, forklaret som et følge af en stigning i nettoindtægter fra tjenesteydelser, mens handelsbalancen med varer blev forværret. En svag stigning i tilstrømningen af kapital i 2011 havde dog en positiv indvirkning på både balancens kapital- og finansielle poster, selv om resultatet var langt under niveauet i forhold til årene før krisen, beretter centralbanken.

Kroatisk gæld til udlandet kan aflæses af kapitalbalancen, der viser Kroatiens tilgodehavender (aktiver) og gæld (passiver) over for udlandet på et bestemt tidspunkt.. Udlandsgælden er således en slags beholdningsopgørelse, som nettoopgøres ved at fratrække passiver fra aktiverne. Dvs. i løbet af året opgøres bevægelserne på betalingsbalancen, og den kroatiske udlandsgæld kan også ændre sig ved en værdiregulering som følge af ændrede kurser på aktier, valutaer, obligationer og andre

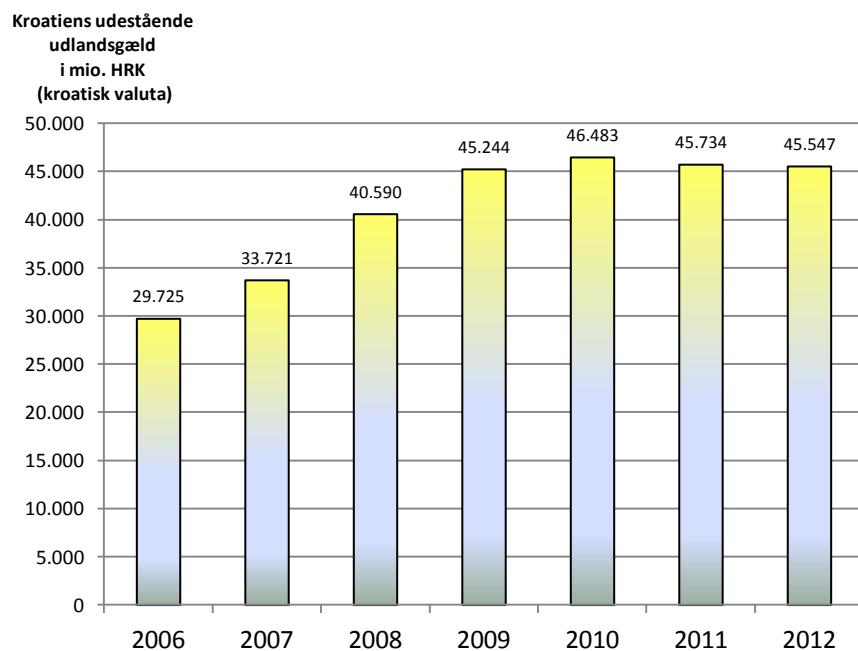
²⁹) <http://www.hnb.hr/publikac/godisnje/2011/e-god-2011.pdf> (side 30, øverst)

finansielle instrumenter. Disse kursreguleringer kan i sagens natur være ganske væsentlige på udlandsgælden, og der kan være tale om forskellige kursreguleringer i de forskellige retninger, hvor de kroatiske aktier i udenlandsk eje f.eks. kan stige i kurs, mens man samtidigt har udenlandske aktier i kroatisk eje, der falder i kurs.

Ved denne forklaring vil de ændringer, der skyldes rene nettofordringserhvervelser i de enkelte år måske forekomme ganske ubetydelige på kort sigt, da kursændringerne vil være i stand til at påvirke udlandsgælden meget kraftigere. Og da kapitalposterne på længere sigt også udligner hinanden, vil kursreguleringerne på længere sigt også have en tendens til at opveje hinanden.

Derfor er det vigtigt at forstå, at et rent afdrag på udlandsgælden ikke automatisk er udtryk for en sænkning af landets udenlandske nettogæld, da udlandsgælden skal betales tilbage i den udenlandske valuta.

Figur G: Kroatiens udestående udlandsgæld i millioner HRK

Kilde: Kroatiens Nationalbank (HNB)
<http://www.hnb.hr/publikac/epublikac.htm> (under menuen "Standard presentation format"; excel-ark: "External debt ratios")

Ifølge den kroatiske centralbanks data, vist i Figur G³⁰, er den udestående kroatiske udlandsgæld svagt faldende siden 2010, og i det kroatiske finansministeriums rapport

³⁰) tal for 2012 fremvist i Figur G repræsenterer ikke en endelig opgørelse for hele 2012

fra 2010 forklares denne tendens med en langsom faldende udlandsgæld til bankerne samt en aftagende tilstrømning af direkte udenlandske investeringer i Kroatien.

2.6.3 Udenlandske investeringer i Kroatien³¹

Generelt set er Kroatien et åbent land for udenlandske investeringer, som i de senere år prioriteres meget højt af den kroatiske regering. Udenlandske investeringer er altså afhængige for væksten af landets økonomi, og derfor fremmes tilstrømningen af udenlandsk kapital til Kroatien for at opnå makroøkonomisk stabilitet i landet og hermed en yderligere sænkning af investeringsrisikoen.

For at tiltrække udenlandske investeringer til landet har man i de senere år haft særlig fokus på bekämpelse af korruption og fået igangsat en række lovgivningsmæssige og skattemæssige initiativer, som kommer til gavn for udenlandske investorer.

Landets lovgivning pålægger f.eks. ikke krav til ydeevne på udenlandske investorer, som på lige fod med de kroatiske juridiske enheder har hjemlet ret til at etablere og drive virksomhed i Kroatien. Udenlandske investorer sikres lige behandling ved lov, og den kroatiske forfatning garanterer fri transfer og hjemtagelse af profit med investeret kapital for udenlandske investorer. Landets valatalov tillader udlændinge at opretholde valutakonti og foretage udlandsbetalinger, og som udgangspunkt har alle udenlandske investorer hjemlet ret til ejerskab af privat ejendom i Kroatien.

Selv om man ser, at Kroatiens nye regering har gjort alt for at tiltrække udenlandske investeringer, er der dog stadigvæk nogle bureaukratiske og politiske hindringer, der kan stå i vejen for en problemfri gennemførelse af investeringsprojekter. Et af de største problemer er landets ineffektive og til tider uforudsigelige retssystem, hvis opgave bl.a. er til at sikre en rettidig håndhævelse af investeringskontrakter. De øvrige problemer kan f.eks. omfatte temmelig ineffektive bureaukratiske procedurer, høje

³¹) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

parafiskale gebyrer og landets relativt høje lønomkostninger, sammenlignet med de øvrige lande i Central-og Østeuropa³².

I mere end et årti efter afslutningen af krigen i 1995, nød Kroatien stabil vækst i udenlandske investeringer, som var bakket op af væksten i landets økonomi, den lave inflation og en ganske stabil valutakurs. Men denne tendens aftog væsentligt i 2009 og forblev fortsat haltende både i 2010 og 2011. Årsagen kunne skyldes dels den globale finanskrisen, og dels til de strukturelle problemer, som fortsat plager den kroatiske økonomi.

I årene 2008-2011³³ var langt de fleste af de udenlandske investeringer i Kroatien kommet fra Østrig, Italien, Tyskland, Holland, Belgien, Ungarn, Schweiz, Luxembourg mv. Og der blev investeret i områder som finansiel formidling; udvinding af naturgas; fremstilling af raffineredeolieprodukter og kemikalier; aktiviteter omkring investering i og handel med fast ejendom; både en gros- og detailhandel mv.

Ifølge Det kroatiske Finansministerium peger alt på, at den kroatiske regering fortsætter med at have en yderligere stigning i udenlandske investeringer som mål, selv om det ikke er blevet nemmere, da Europa stadigvæk befinder sig i en krise, og dermed har Kroatien det svært med at tiltrække yderligere investeringer. Det er især turisme, energisektoren og fødevareindustrien der er de vigtigste interesseområder for Kroatien. Hovedparten af kapitaltilstrømningen i 2011 var knyttet til direkte egenkapitalinvesteringer, der næsten helt blev sat i forbindelse med konvertering af gæld i flere indenlandske virksomheders kapitalejendele, mens en reel stigning af investeringer i kapacitetsudvidelser i virkeligheden var yderst beskedent.

Landet har ganske vist gjort store fremskridt både i forbindelse med tilslutningen til NATO i 2009 - og med reformer med henblik på opfyldelse af krav om en EU tiltrædelse i 2013. Disse fremskridt og reformer kan bidrage til den ønskede makroøkonomiske stabilitet og herved give en væsentlig forbedring af investeringsklimaet i landet.

³²) <http://www.state.gov/e/eb/rls/othr/ics/2012/191134.htm> (afsnit 2 om åbenhed overfor udenlandske investeringer)

³³) <http://www.mfin.hr/en/annual-reports-of-ministry-of-finance> (jf. 2008-2011 rapporter fra Det kroatiske Finansministerium)

2.7 Kroatiens offentlige finanser³⁴

Kroatiens offentlige finanser omfatter den offentlige sektors indtægter og udgifter og landets økonomi har til en vis grad en tendens til at stabilisere sig selv automatisk ved, at de offentlige finanser forringes under en konjunktur nedgang og forbedres under en konjunkturopgang.

Med regeringens aktive finanspolitik, som har til formål at styre og stabilisere landets økonomi, anvendes offentlige finanser som et instrument til at føre den økonomiske politik. Ved at føre en aktiv finanspolitik har den kroatiske regering mulighed for at udjævne konjunktursvingningerne rettet imod en stabil vækst med højere beskæftigelse og lav ledighed i samfundet. Gennem sine udgifts- og indtægtsdispositioner i perioder med lav konjunktur, kan regeringens ekspansive finanspolitik nemlig forøge den samlede efterspørgsel ved at sætte de offentlige udgifter op eller lempe skatterne. Ligeledes kan regeringens kontraktive finanspolitik i perioder med højkonjunktur dæmme op for en overophedning af landets økonomi ved at sænke efterspørgslen, via offentlige besparelser eller øgede skatter.

Den ekspansive finanspolitik kan på kort sigt forringe betalingsbalancen, men samtidigt øge bruttonationalproduktet og beskæftigelsen. Selve effekten på produktion og beskæftigelse mindskes dog på langt sigt, efterhånden som en øget beskæftigelse giver sig udslag gennem løn- og prisstigninger (inflationen), der også kan forringe konkurrenceevnen, hvorved eksporten bliver mindsket og importen forøget.

Som i alle andre lande afhænger Kroatiens muligheder for at føre ekspansiv finanspolitik af, om der er tilstrækkeligt finanspolitiske råderum. Det indebærer, at mulighederne for at føre en konjunkturudjævnende aktiv finanspolitik bliver øget, hvis der i perioder med højkonjunktur sikres optimale overskud på de offentlige finanser.

Lad os nu i de følgende kapitler se på, hvordan har udviklingen i Kroatien været i de senere år.

³⁴) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

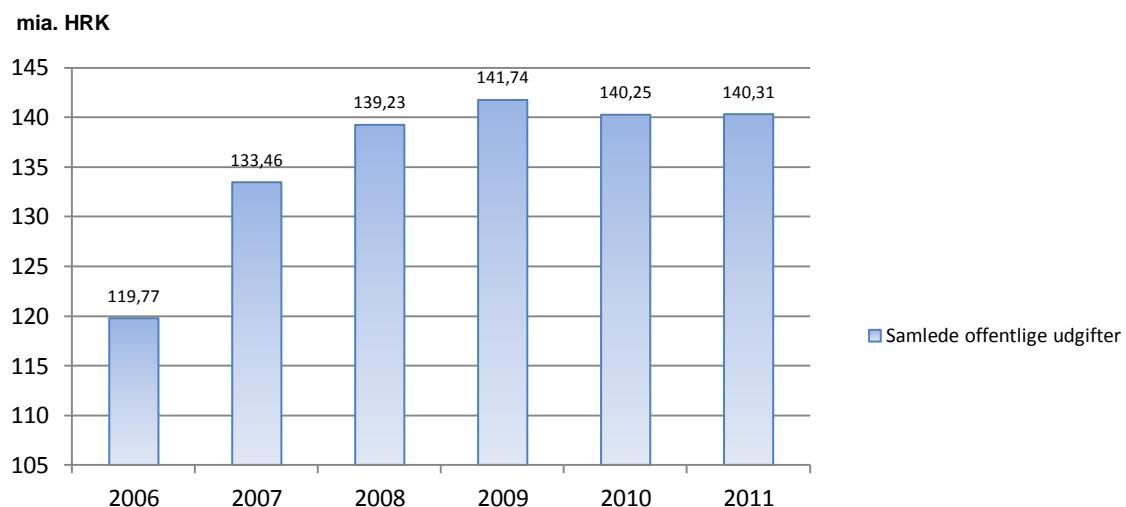
2.7.1 De offentlige udgifter³⁵

Kroatiens offentlige udgifter er de udgifter, der sættes i forbindelse med borgernes kollektive behov og ønsker, såsom uddannelse, sygesikring, pleje af ældre og handicappede, børnepasning, pension, sociale ydelser, udgifter til drift af sygehuse institutioner og landets infrastruktur, offentlig administration, indkomstoverførsler, offentlige erhvervstilskud og investeringer, politi mv.

De offentlige udgifter er tæt knyttet til det offentlige forbrug, hvor de offentlige stiller de ovennævnte serviceydelser til rådighed for borgere enten hel gratis eller med en reduceret egenbetaling. Som i de fleste andre lande, finansieres hovedparten af Kroatiens offentlige udgifter primært over skatteindtægterne, hvor omfanget af det offentlige forbrug fastsættes af den kroatiske regering.

Ifølge IMF's data, fremvist i [Figur H](#), har Kroatien igennem mange år oplevet en stigning i de samlede offentlige udgifter.

[Figur H: Samlede offentlige udgifter målt i mia. HRK](#)

Kilde: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, October 2012
www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2012/02/weodata/weoselgr.aspx

³⁵) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

Selv om, at stigningen synes at være begyndt til at stabilisere sig efter 2009, pga. et fald i statens offentlige investeringer, har man efter 2008-krisen registreret en fortsat stigning af de samlede offentlige udgifter.

Tendensen kan også aflæses i årsrapporter fra det kroatiske Finansministerium for perioden 2008 til 2010, hvor andelen af det statslige budget, som går til de sociale ydelser, var steget fra 45,6 % i 2008 til 47,3 % i 2010³⁶.

Og i perioden efter 2010 er de offentlige udgifter fortsat stigende, eftersom Kroatiens økonomi befinder sig i en fortsat lav økonomisk aktivitet, der knytter sig til høje udgifter i forbindelse med stigende arbejdsløshed, store udgifter i forbindelse med indkomstoverførslene og en stadig høj andel af udgifterne der går til de offentlig ansatte - i en økonomisk situation, hvor der fortsat er store behov for at yde subsidier til landets nødlidende erhverv.

2.7.2 De offentlige indtægter³⁷

De offentlige indtægter, som er et vigtigt finanspolitiske redskab, bruges til at betale landets offentlige udgifter.

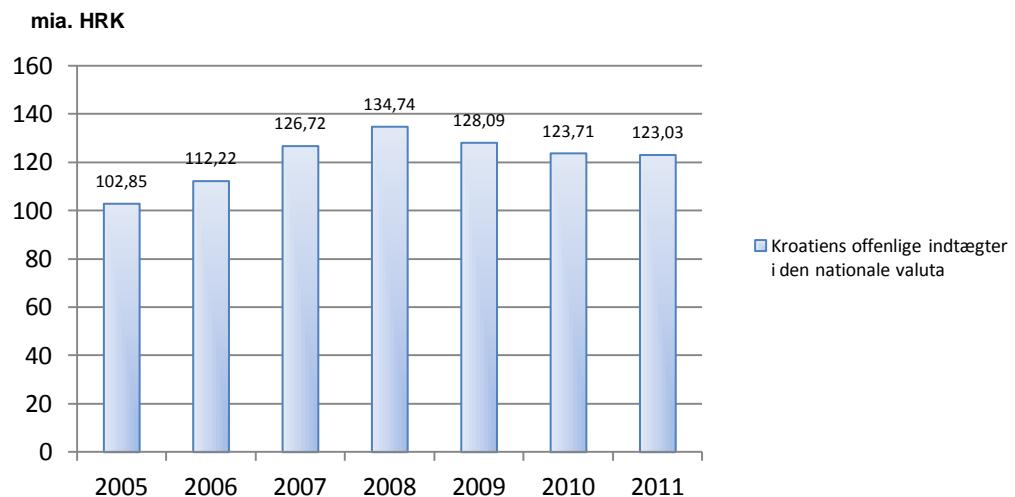
Kroatiens offentlige indtægter kommer fra personlige og virksomhedernes indkomstskatter, meromsætningsafgifter, ejendomsskatter – samt andre indtægtskilder såsom arbejdsgivernes socialsikringsbidrag, punkt- og toldafgifter, tilskud fra EU-midler til finansiering af specifikke projekter samt indtægter fra bøder og sanktioner.

Ved at analysere IMF's data (vist i [Figur I](#), side 40) var især perioden 2005-2008 karakteriseret ved en stigning i Kroatiens offentlige indtægter. Tendensen var følge af en øget økonomisk aktivitet under højkonjunkturen, hvor det private forbrug voksede forholdsvis hurtigt og forbrugskvoten øgedes, således at det offentliges indtægter af merværdiafgifterne steg. I denne periode, hvor beskæftigelsen var forholdsvis høj, har man også registreret en markant større andel af arbejdsgivernes socialsikringsbidrag.

³⁶) <http://www.mfin.hr/en/annual-reports-of-ministry-of-finance> (jf. diagrammet på side 51 i Årsrapporten for 2008 samt side 42 i Årsrapporten for 2010, udgivet af Det kroatiske Finansministerium)

³⁷) Kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

Figur I: Kroatiens offentlige indtægter i den nationale valuta

Kilde: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, October 2012
www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2012/02/weodata/weoselgr.aspx

Siden 2008 har man dog registreret en nedgang i landets offentlige indtægter. Og denne tendens ser ud til, fortsat at være til stede i de senere år, hvor man stadigvæk registrerer faldende offentlige indtægter, i en økonomisk situation med øget ledighed, hvor regeringens finanspolitik ikke har stort ráderum til at lette skattetrykket for på denne måde at få gang i landets økonomiske aktivitet. Selskabsskatteprocenten er for tiden 20 %, og brutto indkomstskatteprocenten udgør 40 %³⁸.

I de senere år har man dog overvejet en forhøjelse af kapitalindkomstbeskatningen og især ejendomsskatter, som skulle træde i kraft i 2013. Ved at beskatte hårdere, især de ejendomme der ikke er i drift, forventer man at skaffe ekstra indtægter, som ifølge den kroatiske regering vil erstatte de gebyrer, som borgerne og virksomheder for tiden betaler for udviklingen og vedligeholdelsen af landets infrastruktur.

Den kroatiske regering forventer, at en øget ejendomsbeskatning bl.a. vil have en positiv indvirkning på det fastfrosne kroatiske boligmarked. Dette på trods af, at mange kroatiske banker er i besiddelse af mange ejendomme, der ikke er i drift, og hermed vil en stigning i ejendomsskaterne påvirke bankernes indtjeningsmuligheder i en nedadgående retning. Den kroatiske opposition er heller ikke begejstret for en forhøjelse af ejendomsskatter, da den mener, at det i landets nuværende situation i høj

³⁸) www.taxrates.cc/html/croatia-tax-rates.html

grad vil hindre landets investeringer og ikke nødvendigvis indbringe flere offentlige indtægter. Kroatiens økonomi befinner sig stadigvæk i en flerårig recession, og regeringens mål for at opnå en vækst på hele 1,7 % ved bl.a. at tilskynde investeringer både i den offentlige og private sektor, vil ikke være opnåeligt, hvis en markant stigning af ejendomsskatterne vil finde sted, mener man hos oppositionspartierne³⁹.

2.7.3 Den offentlige saldo⁴⁰

Saldoen på de samlede offentlige finanser er forskellen mellem offentlige indtægter og udgifter. Opgørelsen følger nationalregnskabets principper, og den viser landets samlede driftsudgifter og kapitaludgifter fratrukket de samlede driftsudgifter og kapitalindtægter i den offentlige service og forvaltning – dvs. det offentliges overskud eller underskud.

Bevægelserne i saldoen på de offentlige finanser påvirkes af landets finanspolitiske beslutninger vedrørende udgifter og indtægter, hvor udgifterne omfatter det offentliges forbrug, investeringer, overførsler mv. – og indtægterne fortrinsvis skatter.

Den offentlige saldo er en meget konjunkturfølsom størrelse, og påvirkningerne kan også komme fra konjunkturudviklingen i Kroatiens økonomi. Under en højkonjunktur forbedres de offentlige finanser, og under en lavkonjunktur forringes de offentlige finanser som følge af stigende udgifter til indkomstoverførsler og svigtende skatteindtægter. På denne måde har de offentlige finanser en tendens til at virke dæmpende på landets økonomi, selv om finanspolitikken måske forbliver uændret. Således vil man f.eks. ved en stigende ledighed opleve stigningen i arbejdsløshedsunderstøttelsen, og måske også lavere skatbetalinger, selv om finanspolitikken ikke ændres.

For så vidt angår saldoen på Kroatiens offentlige finanser, vil det for en kroatisk deltagelse i euroen være ganske oplagt at nævne Konvergenskriterier⁴¹, som sætter

³⁹) <http://www.reuters.com/article/2012/11/26/croatia-tax-government-idUSL5E8MQ4FF20121126>

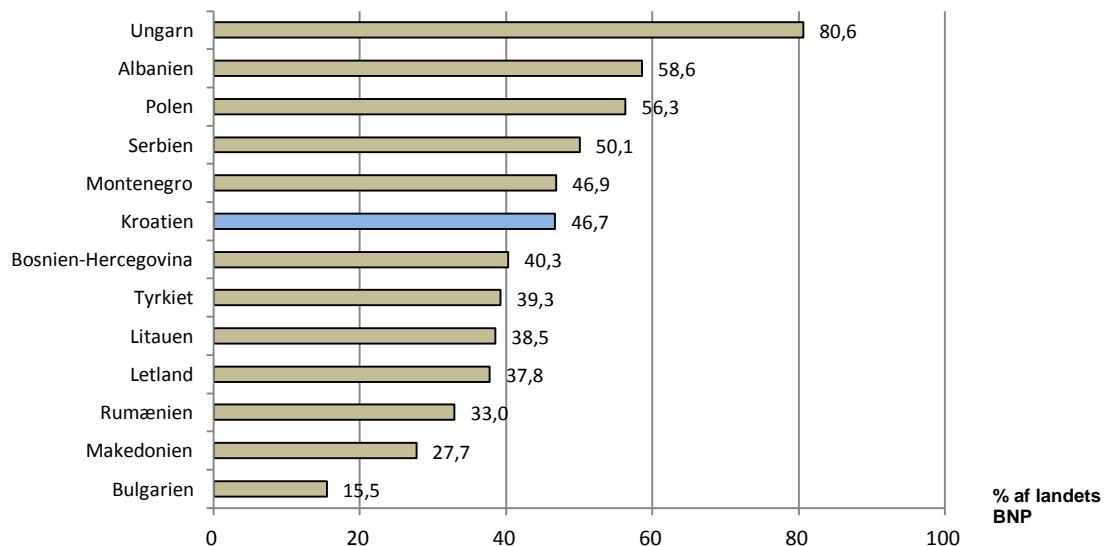
⁴⁰) Kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

⁴¹) www.eu-oplysningen.dk/spsv/off/alle/117_86/

krav om, at et underskud på landets offentlige saldo ikke må overstige 3% af landets BNP.

For Kroatiens optagelse i EU og dets senere planer om en udskiftning af den nationale valuta med euro er dette en relevant problemstilling, da landets offentlige saldo i lang tid har været over 3% af BNP. Stabilitets- og Vækstpagten⁴², som er en del af ØMU'en⁴³ og regulerer enkelte lands finanspolitikker med Den Europæiske Union, stiller desuden også et krav om, at landets samlede udlandsgæld ikke må overstige 60% af landets årlige BNP eller skal falde tilstrækkelig hurtigt mod dette niveau. Disse regler, som sikrer nødvendig "budgetdisciplin" blandt euroområdets medlemslande og forebygger inflation, gør det til en ekstra stor opgave for Kroatien at bekæmpe arbejdsløshed med offentlige midler (finanspolitik) i den nuværende økonomiske krise, hvor landets vækst er meget lav.

Figur J: **Udlandsgæld i % af Kroatiens årlige BNP (år 2011)**
for de enkelte lande i Central- og Østeuropa

Kilde: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, October 2012
www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2012/02/weodata/weoselgr.aspx

Ved at observere Kroatiens samlede udlandsgæld, vist i [Figur J](#), kan man ud fra IMF's data for central- og østeuropæiske lande konstatere, at Kroatien i 2011 med sine 46,7 % var placeret blandt de lande, hvis udlandsgæld oversteg 40 % af landets årlige BNP.

⁴²) www.eu-oplysningen.dk/spsv/off/alle/117_88/

⁴³) www.eu-oplysningen.dk/spsv/off/alle/117_85/

Ifølge seneste rapporter, udgivet af Det kroatiske Finansministerium er Kroatiens offentlige gæld i de senere år begyndt at stabilisere sig, mens IMF's prognoser⁴⁴ stadigvæk går ud på, at gælden stadig kunne forventes at være stigende. Den generelle opfattelse er, at den globale finansielle krise har øget betydningen af at sikre en professionel tilgang til den offentlige gældsforvaltning i Kroatien, især efter det stigende underskud på landets statsfinanser, det offentlige lånebehov og eksisterende volatilitet i statsgælden.

3. Analyse af Kroatiens finansielle system og finansielle markedsudvikling

Kroatiens finansielle system består af landets valuta og betalingssystem, finansielle markeder med alle finansmarkedets aktører og finansielle institutioner, herunder organisationer og myndigheder, der regulerer og overvåger aktørernes aktivitet på finansmarkedet, som især inden finanskrisen i 2008 har oplevet en kraftig udvikling.

3.1 Landets valuta og betalingssystemer⁴⁵

I 1991 blev den uafhængige kroatiske stats valuta introduceret af Den Kroatiske Finansministerium. Valutaen hed kroatisk dinar, som siden 1992 var den officielle betalingsmiddel i Republikken Kroatien.

Kroatisk dinar blev efterfølgende erstattet af landets nuværende valuta, kroatisk kuna, som i 1994 blev sat i omløb af Den Kroatiske Nationalbank (HNB).

Kroatisk kuna⁴⁶ (HRK), er underopdelt i 100 Lipa, og siden introduktionen blev mønter indført i pålydende værdi på 1, 2, 5, 10, 20 og 50 Lipa sammen med 1, 2 og 5 kuna mønter. Kuna sedler i det nuværende omløb, er på 5, 10, 20, 50, 100, 200, 500 og

⁴⁴) IMF's artikel IV-konsultation (Afsluttende erklæring af missionen fra den 2. okt. 2012):
www.imf.org/external/np/ms/2012/100212b.htm (henv. til pkt. 8)

⁴⁵) Kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

⁴⁶) http://en.wikipedia.org/wiki/Croatian_kuna samt ved: <http://www.hnb.hr/novcan/enovcan.htm>

1000 i pålydende værdi. Siden 2006 er den kroatiske kuna blevet stærk og stabil på aktiemarkedet, da den er knyttet til euroen. Kunas aktuelle kurs⁴⁷ til en dollar udgør ca. 5,76 kuna for hver dollar, og kunas aktuelle kurs til en euro udgør ca. 7,57 kuna for hver euro. Det betyder i virkeligheden, at den kroatiske kuna har omkring den samme nominelle værdi som den danske krone - dvs. $100 \text{ HRK} \approx 100 \text{ DKK}$. Kroatisk kuna er indtil videre det officielle betalingsmiddel i Kroatien, men da Kroatien i 2013 tiltræder Den Europæiske Union, forventes der en udskiftning af landets nuværende valuta inden for nogle år efter optagelsen.

Landets betalingssystemer er reguleret nærmere i den kroatiske lovgivning⁴⁸, som svarer lidt til den danske pendant Lov om betalingstjenester og elektroniske penge.

Regulering og tilsyn af det nationale betalingssystem udføres af HNB, og den gældende kroatiske lovgivning på området regulerer de grundlæggende spørgsmål vedrørende indenlandske betalingstransaktioner, hvor HNB har til opgave at implementere al den sekundære lovgivning om betalingstransaktionernes udførelse. Loven foreskriver, at det kroatiske betalingssystem, som bliver benyttet af deltagerne i betalingssystemet, inkluderer alle betalinger både i kuna og andre valutaer, hvor betalingerne i kuna stadigvæk er den mest brugte i landets erhvervstransaktioner.

HNB og Kroatiens banker betragtes som betalingstransaktionsagenter, hvor HNB eller banker i sin indbyrdes kontakt kan betro en anden institution (en enhed eller en tredjepart) udførelse af betalingstjenester og operationer i deres navn og for deres regning.

Systemer for clearing og interbank-betalingstransaktioner, inklusiv de metoder der anvendes til afvikling i pengeinstitutternes konti, er fastlagt og overvåget af HNB på basis af de betalinger, der gennemføres via interbank-betalingssystemet.

HNB udsteder tilladelser til drift af interbank-betalingssystemer, godkender deltagende handelsparter og bestemmer størrelsen af gebyrer for gennemførelse af betalinger. For nogle år siden blev der etableret to interbank-betalingssystemer⁴⁹, og begge af dem er baseret på løsninger og krav, der bruges til lignende systemer i EU. Det første

⁴⁷) aflæst aktuel kurs for både USD og EUR mod HRK pr. 13.maj 2013 vha.: <http://www.valutakurser.dk/>

⁴⁸) Den Kroatiske Nationalbanks hjemmeside: http://www.hnb.hr/platni-promet/e-o_platnom_prometu.htm

⁴⁹) http://www.hnb.hr/platni-promet/e-o_platnom_prometu.htm

er CLVPS (Croatian Large Value Payment System), som bruges til udførelse af interbank-betalingstransaktioner og registrering i regnskaberne for banker i realtid. Og NCS (National Clearing System) er det andet store system, som bruges for udførelsen af små-værdi og masse betalinger.

3.2 Valutakurs og rentepolitik

Valutakurs- og rentepolitik er vigtige værktøjer, som giver myndighederne mulighed for at styre landets økonomi.

I de følgende kapitler, ses der nærmere på landets valutakurs og rente.

3.2.1 Valutakurs⁵⁰

Den kroatiske økonomi i dag er i høj grad præget af den euroisering⁵¹, der har sin oprindelse i begyndelsen af 1990'erne, hvor udenlandske valutaer har været brugt som et betalingsmiddel i de åbne økonomier, som Kroatien siden selvstændigheden har tilhørt.

Den høje grad af euroisering afspejles i, at Kroatiens økonomiske politik igennem årene har haft stærkt fokus på valutakursstabilitet. Da valutakursbevægelser havde en direkte påvirkning på det indenlandske prisniveau fungerede valutakursen ikke som en støddæmper, og fordelene ved en flydende valutakurs var forholdsvis begrænsede.

Siden slutningen af krigen i begyndelsen af 1990'erne, har den monetære politik været præget af en meget lav tolerance af udsving i valutakurserne (fra oktober 1994 til 1. januar 1999 vis-à-vis den tyske mark⁷ og siden da vis-à-vis euroen) og en udtalt aktivitet af den kroatiske centralbank på udenlandske valutamarkeder. Denne strategi, der indledningsvis, og især i krigsårene, havde en positiv effekt til at modvirke hyperinflation og stabilisere økonomien, har også forankret sig fast efter den vellykkede stabiliseringsperiode i midten af 1990'erne.

⁵⁰) kildehenvisninger findes i hoveddopgavens delkapitel 7.1

⁵¹) <http://www.hnb.hr/publikac/istrzivanja/w-033.pdf> (side 6)
http://www.denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/%C3%98konomi/Udenlandske_finansielle_forhold/dollarisering

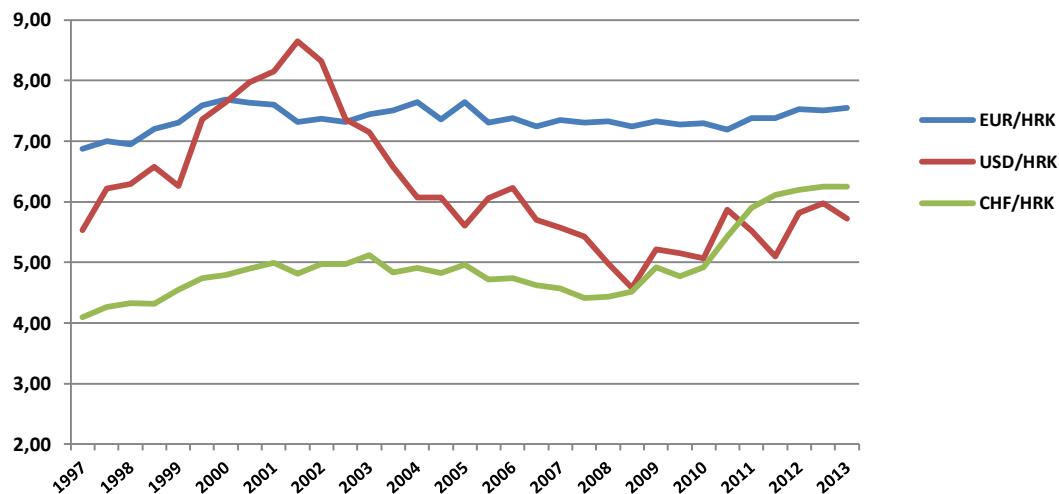
Landet har i mange år ført en stabil valutakurspolitik med et de facto bånd af den kroatiske valuta mod EUR (tidligere mod DEM) og en båndbredde på +/- 6 %⁵².

Officielt fører Kroatien i dag en flydende styret⁵³ valutakurspolitik, stadigvæk med reference til EUR, hvor valutakursen på HRK ikke længere fastsættes udelukkende mod en enkel fremmedvaluta eller kurv af valutaer. Den nuværende valutakurspolitik indebærer, at valutakursen fastsættes på baggrund af udbud og efterspørgsel af samtlige valutaer på valutamarkedet, hvor den kroatiske nationalbank, i sit forsøg på at fastholde den relative stabilitet af landets valutakurs, forhindrer alt for store valutakursudsving ved lejlighedsvisse markedsinterventioner, som i virkeligheden udgør en beskeden del af det samlede køb og salg på valutamarkedet.

Hver arbejdsdag⁵⁴ sætter Kroatiens nationalbank (HNB) værdien af HRK over for andre valutaer, der er baseret på omsætningen i dagens valutamarked. Kursværdierne lægges ud på HNBs valutakursliste, og referencevalutaen, der anvendes til udarbejdelsen af denne valutakursliste er euroen.

Figur K: Udviklingen af landets valutakurs i forhold til EUR, USD og CHF

værdi udtrykt i kroatiske kuna (HRK)
for hhv. 1 EUR, 1 USD og 1 CHF:

Kilde: Den Kroatiske Nationalbank - <http://www.hnb.hr/tecajn/etecajn.htm> (under menuerne "Exchange Rate List" - "Exchange Rate Statistics" - data fra excel-arket: "Indices of Daily Nominal Exchange Rates of Kuna vs. EUR and USD" – "daily_nominal_exchange_rate").

⁵²) <http://www.hnb.hr/tecajn/etecajn.htm> (nederst på hjemmesiden)

⁵³) <http://www.hnb.hr/tecajn/etecajn.htm> (øverst på hjemmesiden)

⁵⁴) <http://www.hnb.hr/tecajn/etecajn.htm> (2. afsnit på hjemmesiden)

Den HRK/EUR styrekurs, som er lagt ud på HNBs valutakursliste er det aritmetiske gennemsnit af det vægtede køb og den vægtede salgskurs. Satserne er baseret på omsætningen af samtlige valutaer på valutamarkedet og HRK-valutakursen mod udenlandske valutaer er aftalt på en arbejdsgang før vekselkursen er fastlagt.

Værdien af landets valuta mod valutaer, der indgår på HNBs valutakursliste bestemmes ved at dividere HRK/EUR midtpunkt af valutakursen med forholdet mellem euroen og andre valutaer på verdens valutamarked kl.12,00 på dagen, når valutakurslisten udarbejdes.

HNBs vigtigste valutakurspolitiske instrument er auktioner⁵⁵ af udenlandsk valuta, hvor igennem centralbanken køber eller sælger valuta til de kommercielle banker. Den mest almindelige type auktioner er de auktioner, hvor kommercielle banker viser deres bud til centralbanken sammenholdt med prisen (kursen) af valutatransaktioner i EUR. På grundlag af de modtagne bud, træffer centralbanken afgørelse om valutakursens størrelse og foretager en eventuel valutakursintervention.

HNB deltager i transaktioner på valutamarkedet for at forhindre for store valutakursudsving af landets valuta i begge retninger. Dvs. centralbanken sælger udenlandsk valuta i perioder med depreciering af HRK for at trække landets valuta ud af omløbet, hvorefter HRK stiger i værdi. I modsætning hertil, og i perioder med stor appreciering af landets valuta, opkøber centralbanken udenlandsk valuta og på denne måde sætter flere HRK i omløb, hvorefter følger en depreciering af HRK.

For den kroatiske centralbank er det afgørende at fastholde en stabil valutakurs over for euroen, da den har indflydelse på opretholdelsen af prisstabilitet i landet. I Kroatien er priserne nemlig meget følsomme over for udsving i valutakursen, som i høj grad påvirker husholdningernes inflationsforventninger, især på grund af tidlige erfaringer med den høje inflation i landet.

Da den kroatiske økonomi i dag er i høj grad præget af euroisering, hvor priserne indekseres til valutakursen mod euro og hvor landets valuta kan i princippet blive afløst af denne valuta, opretholder HNB en stabil valutakurs over for euroen, så den kroatiske økonomi har mulighed for en lavere og mere stabil rentekurspolitik.

⁵⁵) <http://www.hnb.hr/tecajn/etecajn.htm> (3. afsnit på hjemmesiden)

3.2.2 Renten⁵⁶

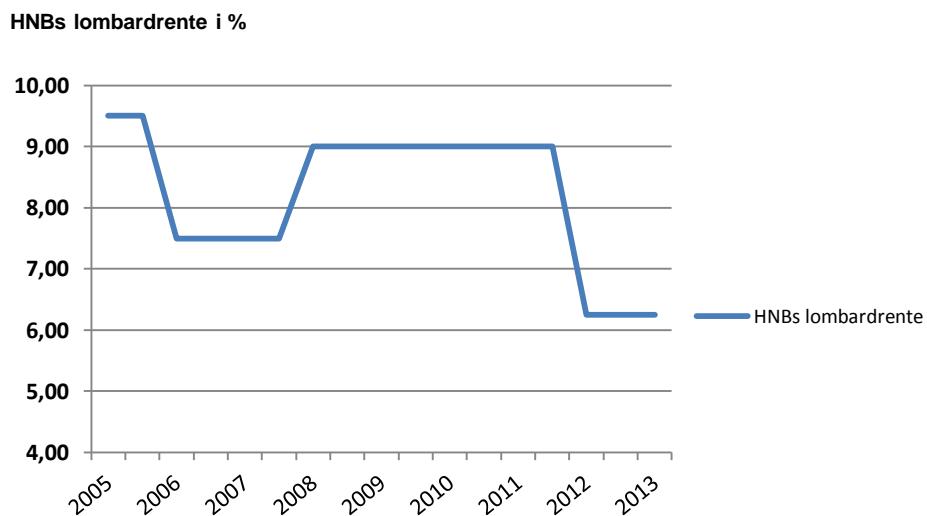
De kroatiske toneangivende renter bestemmes og administreres af den kroatiske centralbank (HNB). En af de vigtigste renter er diskontoen⁵⁷, den såkaldte "signalrente", som ikke kun har til formål at udtrykke gældende HNBs rentesatser, men også signalere et bestemt renteniveau over for bankernes egne renter.

En af HNBs toneangivende renter er lombardrenten⁵⁸, som er den korte rente, kroatische banker kan låne for i centralbanken mod sikkerhed i værdipapirer, der er deponeret hos centralbanken.

HNBs renter er afgørende både for de korte renter på landets pengemarked og pengeinstitutternes ind- og udlånsrenter over for kunder.

For at fastholde stabile priser i landet og undgå inflation, tager HNB i sin pengepolitik stort hensyn til makroøkonomiske og finansielle bevægelser i euroområdet, og ved at holde stabil kurs af kroatiske kuna over for euroen, skabes der gode forudsætninger for at holde styr på inflationen.

Figur L: Udviklingen af HNBs toneangivende lombard rente

Kilde: Den Kroatiske Nationalbank - <http://www.hnb.hr/monet/emonet.htm> (under menuen "Interest rates" - data fra excel-arket "Credit rates of the Croatian National Bank").

⁵⁶) kildehenvisninger findes i hoveddopgavens delkapitel 7.1

⁵⁷) [http://www.nationalbanken.dk/DNDK/Publikationer.nsf/side/Pengepolitik_i_Danmark_2_udgave_2003/\\$file/kap06.html](http://www.nationalbanken.dk/DNDK/Publikationer.nsf/side/Pengepolitik_i_Danmark_2_udgave_2003/$file/kap06.html)

⁵⁸) den kroatiske centralbanks lombardrente svarer til den danske udlånsrente

Da man ved, at renterne fastsættes og ændres af HNB efter behov, bider man i [Figur L](#) mærke i, at HNBs lombardrente efter 2008-krisen ikke blev sænket – men tværtimod hævet (fra 7,5 % til 9 %). Det er et udtryk for, at den kroatiske nationalbank, pga. den svære økonomiske situation og ugunstige tendenser på landets finansielle markeder, havde brug for at bestyrke sin valuta ved netop at forhøje sine renter i forhold til Den Europæiske Centralbanks (ECBs) toneangivende rente.

Ifølge indberetningen fra HNB har den toneangivende rente siden januar 2012 været sat ned til 6,25 % som er det allerlaveste niveau nogensinde. Under de givne skatteregler, den lave aktivitet i landets økonomi og den nuværende stabile inflationstakt, har denne lave lombardrente til formål at stimulere landets investeringer, ejendomsmarked, boligbyggeri og det private forbrug.

Historisk set er den nuværende meget lave korte rente i Kroatien også et resultat af, at den Europæiske Centralbank (ECB) stadigvæk holder en lav renteniveau, i sine bestræbelser på at stimulere den økonomiske aktivitet efter afslutningen af den internationale højkonjunktur og i kølevandet af den globale økonomiske krise.

3.3 Finansielle markeder⁵⁹

Det finansielle marked i Kroatien kan betegnes som et marked, hvor personer og enheder har mulighed for at handle finansielle værdipapirer, penge og andre ombyttelige finansielle værdigenstande ved lave transaktionsomkostninger og til priser, der afspejler udbud og efterspørgsel. På de finansielle markeder udveksles der kapital og lån, og det dækker både pengemarkedet og kapitalmarkedet.

Kroatiens moderne økonomi lægger stor vægt på finansmarkedets betydning og sammenspillet mellem købere og sælgere, når disse parter afsætter deres midler – dvs. en markedsøkonomisk handlemåde, som er meget anderledes fra den planøkonomi man havde i Kroatien da landet var en del af den jugoslaviske føderation.

⁵⁹) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

Det kroatiske finansielle marked i dag er tilgængeligt for både indenlandske og udenlandske investeringer, og der findes stort set ingen restriktioner, der kan komme i vejen for udenlandske investeringer⁶⁰. Det betyder, at udlændinge og udenlandske virksomheder har mulighed for at åbne udenlandske konti samt indgå forretninger både på hjemmemarkedet og i udlandet, dvs. der kan tegnes, betales, købes eller sælges værdipapirer inden for landets grænser, helt i overensstemmelse med den almindelige lovgivning om værdipapirhandel, som man ser i nutidens vestlige verden.

Kroatien finansielle marked var på højdepunktet i 2007, hvor man registrerede rekordstore handelsaktiviteter. I 2008 ramte (finans-)krisen og handelsaktiviteten faldt kraftigt ned, så handelsresultatet for hele 2008 blev kun til 43 % af det resultat man fik i 2007.

I 2009 trådte den nye kroatiske lov om kapitalmarkedet i kraft. Loven rettede fokus på flere områder, med henblik på at gøre kapitalmarkedet mere effektivt og transparent. Bl.a. styrkedes regulering af finansielle aktiviteter og tilsyn på kapitalmarkedet, hvor reglerne for handel på det organiserede marked opdateredes og især reglerne i forbindelse med værdipapirhandel bestyrkedes. Forventningen var, at den nye lov fra 2009 generelt skulle forbedre reguleringen af værdipapirhandel og øge gennemsigtigheden⁶¹ på det kroatiske finansielle marked.

3.3.1 Pengemarkedet⁶²

Udviklingen på det kroatiske pengemarked har haft en afgørende rolle for landets finansielle system. På pengemarkedet udjævnes fordeling af likviditet mellem markedets aktører, og markedets finansielle institutioner udveksler indbyrdes likviditet og overskud, for at opfylde kundernes efterspørgsel efter likviditet.

Den kroatiske stat udsteder skatkammerbeviser løbende via Finansministeriet, for at finansiere regeringens kortsigtede finansieringsbehov, og Den Kroatiske Nationalbank

⁶⁰) <http://www.state.gov/e/eb/rls/othr/ics/2012/191134.htm> (2. afsnit)

⁶¹) IMF's artikel IV-konsultation, (juni.2009): <http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2009/cr09185.pdf> (side 22; pkt.50)

⁶²) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

(HNB) gennemfører den monetære politik via pengemarkedet ved at udbyde likviditet til kommercielle banker og hermed opretholde stabiliteten i landets finansielle sektor.

HNB styrer i virkeligheden den samlede likviditet i banksektoren og er den aktør på pengemarkedet, der med sine foranstaltninger og aktiviteter, såsom åbne markedsoperationer, ændringer i reservekravet og betalingssystemets opgraderinger, har mest indflydelse på udviklingen af det kroatiske pengemarked.

Selv om at i Kroatien er det meget almindeligt, at der handles med kortfristede værdipapirer på børsen, handles de også på pengemarkedet, hvor de fleste af disse slags værdipapirer omfatter diverse kortfristede skatkammerbeviser, gældsbeviser og indlånsbeviser, bankveksler, bankaccepter og statsobligationer med den maksimale løbetid på et år. Staten, HNB, kommercielle banker og de andre finansielle institutioner⁶³ er de markedsaktører, der i mange år har præget det kroatiske pengemarked, hvor der stadigvæk handles i meget høj grad med den indenlandske valuta.

Siden 1990 har de fleste pengemarkedsdeltagere i Kroatien handlet både via organiserede pengemarked, dvs. via Zagreb Money and Short Term Securities Market d.d. (TNZ⁶⁴), hvor al handel er offentlig tilgængelig og gennemsigtig – og direkte, dvs. uden om det organiserede marked – på et OTC-marked.

Udviklingen af det kroatiske pengemarked begyndte i 1994, hvor den nye officielle indenlandske valuta (kroatiske kuna) blev indført. Igennem 90erne, hvor de nye og avancerede pengemarkedsinstrumenter blev indført rundt om i verden, foregik handlen på det Kroatiske marked dog fortsat i sin meget simple form, og denne periode var karakteriseret med meget høje dag-til-dag udlånsrenter, hvor Kroatiens økonomi stod midt i overgangfasen og med store økonomiske likviditetsproblemer.

I perioden 1994-1995 var O/N-renten sat administrativt op til 8,5 %, hvorefter denne rente blev dereguleret så aktørerne på det finansielle marked kunne kræve højere renteaftkast. Denne mulighed blev især i starten brugt meget flittigt af landets nye banker, som lånte penge med meget høje renter til de ældre illikvide banker, så den

⁶³) herunder kreditforeninger, forsikringsselskaber, pensionskasser, investeringsforeninger og fonde

⁶⁴) http://www.trzistenovca.hr/o_nama.asp?page_id=o_nama&verzija=ENG

pågældende periodes dag-til-dag udlånsrenter nåede op på næsten 30 % indtil 1996, hvor dag-til-dag udlånsrenter frem til 1998 stabiliseredes på et niveau mellem 7,5 og 10,5 %. Selv om udbyttet var ekstremt højt, var långivernes risici ubetydelige, da det var rimeligt at antage, at regeringen ikke ville have tilladt landets vigtige ældre banker skulle gå konkurs.

Perioden kom til gavn for landets ældre banker, og i den næstkommende tid (1996-1998) var pengemarkedet rimelig stabilt, hvor dag-til-dag renten svingede mellem 7,5 % og 10,5 %. Disse tider var dog afbrudt, da store likviditetsproblemer opstod i banksektoren midt i 1998 og Nationalbanken blev tvunget til at sørge for långivernes sikkerhed ved at fastsætte renten administrativt, så dag-til-dag udlånsrenter blev sat til 10 % og den holdtes på dette niveau helt frem til år 2000, indtil renterne stabiliseredes på et lavere niveau mellem 3 og 3,5 %, i kølevandet af liberaliseringen af hele landets banksektor, hvor udenlandske banker fik mulighed at udvide sin indflydelse ved at komme på det kroatiske marked.

Den nye periode fra 2000 var kendtegnet ved, at mange indenlandske banker blev opkøbt af udenlandske ejere, samtidigt med, at mange nye finansielle instrumenter blev indført på markedet, hvilket resulterede i en betydelig stigning af markedets likviditet samt antal af de foretagne finanshandler. Denne udvikling resulterede i en tilstrømning af ny udenlandsk kapital til landets banksektor samt en stærkere vækst, der også kan sættes i forbindelse med indførelsen af euroen i ØMU.

Nationalbankens rolle efter år 2000 voksede, og i 2002 begyndte banken at indsamle pengemarkedets data samt offentliggøre relevante tal og renter på daglig basis. Dette øgede gennemsigtigheden på det indenlandske pengemarked og for Nationalbanken gav det bedre muligheder at analysere effekterne af sine egne politiske tiltag, som havde indflydelse på pengemarkedet.

For at kunne øge effekten af den monetære politik og nedsætte den uønskede volatilitet i markedet, blev der af HNB, ved siden af løbende justeringer af pengepolitiske instrumenter i 2005 introduceret handelsaftaler om tilbagekøb og tilbagesalg af værdipapirer (repo og omvendte repo-aftaler), som gav bankerne bedre muligheder at styre deres likviditet og gav Nationalbanken endnu bedre rammer for udførelsen af pengepolitikken fremover.

Foreningen for de kroatiske banker (HUB), som er dansk pendant for Finansrådet, sammen med Det kroatiske agentur for tilsyn med finansielle tjenesteydelser (HANFA), var blandt de initiativtagere, der var med til at udvikle gennemsigtigheden af toneangivende rentesatser på det kroatiske interbankmarked, da en vigtig milepæl var nået ved etableringen af ZIBOR⁶⁵ og hermed en benchmark-rente for det kroatiske valuta på det kroatiske interbankmarked skabt. Siden etableringen i 2002, har ZIBOR afspejlet de gennemsnitlige satser for de største kroatiske banker til indskud i kroatisk valuta, baseret på internationalt anerkendte løbetider, der spænder fra dag-til-dag udlånsrenter op til 6 månedes renter. ZIBOR officielle tal offentliggøres dagligt på Reuters ved 11:00 lokal tid - som et almindelig aritmetisk gennemsnit af daglige satser til ti løbetider, fra otte største kroatiske banker.

I februar 2004 lancerede TNZ⁶⁶ et elektronisk handelssystem, der i årene efter har muliggjort pengemarkedshandel i elektronisk realtid, men brug af systemet udbredtes først et par år senere, da markedsdeltagerne stadig foretrak at handle på den gamle måde (telefonisk).

Finansministeriets årsrapporter⁶⁷ beretter om det tiltagende aktivitet på det kroatiske pengemarked, og ligeledes om en stabil tendens af rentesatserne frem til slutningen af 2008, hvor volatiliteten steg voldsomt til 16,76 %. Årsagerne i denne udvikling skal ifølge Finansministeriets rapport fra 2008 søges delvist i udbetalingerne til aktionærer i det udenlands solgte, store kroatiske olieselskab "INA" – og delvist i tilbagetrækningen af indskud fra banker samt HNBs valutaintervention, hvor der blev trukket 2 mia. HRK. Tendensen var forstærket med, at aktiviteten på repo-auktioner blev også væsentlig formindsket. Ifølge Finansrapporten fra 2008 udgjorde den gennemsnitlige TNZ-pengemarkedsrente 5,99 %, som var en stigning med 1,7 procentpoint i forhold til året før.

Igenom hele 2009 registreredes en markant rentevolatilitet på pengemarkedet, og pengemarkedsrenten var i begyndelsen af året på det højeste niveau siden 1999,

⁶⁵) flere fakta om ZIBOR (=Zagreb Interbank Offered Rate) finds ved: <http://www.hub.hr/Default.aspx?art=1614>

⁶⁶) flere fakta om TNZ (= Tržiste Novca Zagreb d.d. = The Zagreb Money and Short Term Securities Market d.d.) finds ved: http://www.trzistenovca.hr/o_nama.asp?page_id=o_nama&verzija=ENG

⁶⁷) Finansministeriets årsrapporter for 2002-2010 er offentliggjort ved: <http://www.mfin.hr/en/annual-reports-of-ministry-of-finance>

hvorefter renten faldt kraftigt ned til det laveste niveau siden 2002. Den højeste gennemsnitlige månedsrente blev registreret i begyndelsen af 2009 (18,63 %), og det laveste (0,98 %) ved afslutningen af samme år.

I forhold til 2008, steg den gennemsnitlige TNZ-pengemarkedsrente i 2009 med 1,6 procentpoint op til 7,58 %. Den månedlige omsætning lå i hele 2009 på et niveau, der svarer til 2 mia. HRK, undtagen årets to sidste måneder, hvor aktiviteten var lidt lavere på grund af lavere efterspørgsel og en væsentlig forbedret likviditet på pengemarkedet.

2010 bar præg af en usædvanlig lav likviditet i banksektoren, og man registrerede meget lav handelsaktivitet sammen med det meget lave renteniveau, som for det meste af årets løb lå under 1,0 %. I modsætning til tidligere år var renterne meget mere stabile og ud over de normale sæsonudsving blev der kun registreret små variationer. Den højeste gennemsnitlige månedsrente i 2010 var 1,15 %, den laveste 0,67 % og den gennemsnitlige rente, der lå på 0,93 %, blev reduceret i forhold til 2009 med 6,7 procentpoint. I 2010 lå den månedlige omsætning under 2 mia. HRK, og den gennemsnitlige månedsraktivitet for hele året udgjorde 1,5 mia. HRK, som var væsentlig lavere i forhold til året før.

3.3.2 Kapitalmarkedet⁶⁸

Det Kroatiske kapitalmarked begyndte at etablere sig allerede i årene siden Kroatiens selvstændighed i 1991, men den kraftige udvikling kunne med al tydelighed ses først i årene 2005 og især i 2006, da den samlede omsætning af aktiehandel på de kroatiske børser (ZSE⁶⁹ og VSE⁷⁰) steg med henholdsvis 121,1 % og 66,3

Den positive udvikling på kapitalmarkedet i 2006 var et følge af højere akkumulation af kapital hos de institutionelle investorer, navnlig pensionsfonde og investeringsfonde, og i samme år blev der udstedt en stribe af diverse obligationstyper.

⁶⁸) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

⁶⁹) flere fakta om ZB (ZSE = Zagreb Stock Exchange) findes ved: <http://www.zse.hr/default.aspx?id=32874> ...samt ved: <http://www.zse.hr/default.aspx?id=32874>

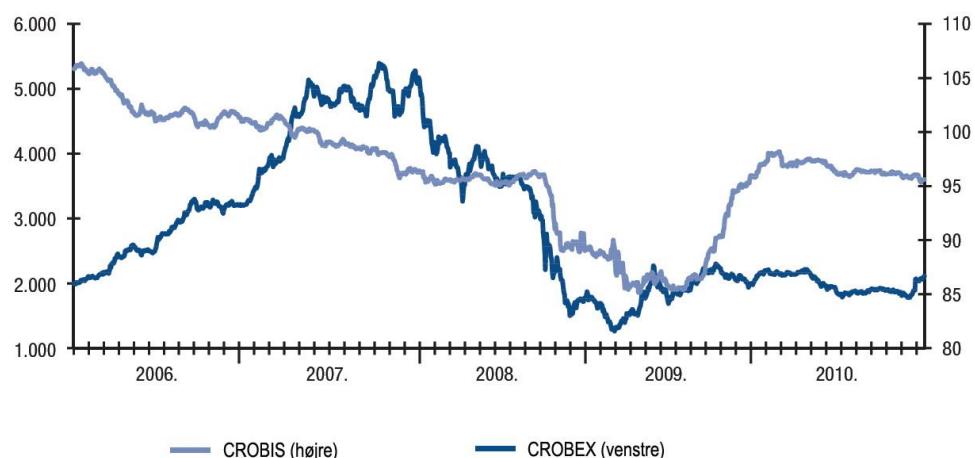
⁷⁰) fakta om VSE (Varaždin Stock Exchange), som eksisterede inden sammenlægningen med ZSE i 2007 findes ved: http://en.wikipedia.org/wiki/Vara%C5%BEdin_Stock_Exchange

I 2007 var det kroatiske kapitalmarked i fortsat vækst. Man oplevede den hidtil største årlige omsætning i aktiehandel (22 mia. HRK), som var 57,1 % større i forhold til året før.

I forhold til 2006 lå børsindekset CROBEX⁷¹ i slutningen af 2007 63,2 % højere. Samme år blev VSE fusioneret med ZSE, som bestyrkede sin centrale position i handlen med værdipapirer i Kroatien.

I nedenstående [Figur M](#) fremvises udviklingen af både CROBEX, og CROBIS⁷², der er den officielle ZSE obligationsindeks:

[Figur M:](#) Indeksudvikling på den kroatiske fondsbørs (ZSE) i %

Kilde: <http://www.mfin.hr/adminmax/docs/Annual%20report%20of%20the%20Ministry%20of%20Finance%202010.pdf> (side 26)

År 2007 var ligeledes kendetegnet ved en stigning i det offentlige udbud af fondsaktier, og hermed fulgte en markant større offentlig interesse for handel med værdipapirer på det indenlandske kapitalmarked, som resulterede i en meget kraftig stigning i priserne og selve likviditeten af udbudte aktier, handlet på ZSE.

Med hensyn til markedets institutionelle investorer, udgjorde pensionsfondenes aktiver ved udgangen af 2007 21,8 mia. HRK, som i forhold til 2006 svarede til en stigning på

⁷¹) fakta om CROBEX (den officielle aktieindeks ved Zagreb Stock Exchange) findes ved: <http://en.wikipedia.org/wiki/CROBEX> samt CROBEX's bevægelser ved: <http://www.zse.hr/?id=122>

⁷²) fakta om CROBIS (den officielle obligationsindeks ved Zagreb Stock Exchange) findes ved: <http://en.wikipedia.org/wiki/CROBIS>

33,2 %. Investeringsfondes kapital i slutningen af 2007 var oppe på 30,1 HRK, hvilket svarede til en årlig stigning på 87,4 %.

På det indenlandske obligationsmarked blev der ligesom i 2006 udstedt mange nye obligationer, bl.a. statsobligationer, kommuneobligationer og selskabsobligationer – som bestyrkede en meget høj dynamik på det kroatiske kapitalmarked, og som der igennem hele 2007 og 2008 havde en positiv indvirkning på landets økonomiske vækst.

Efter den globale krise var situationen på det kroatiske kapitalmarked ikke så gunstig længere, og i 2009 nåede de samlede transaktioner på ZSE op på kun 10,9 mia. HRK, hvoraf en tredjedel tilhørte de institutionelle transaktioner.

I 2010 lå det samlede antal lidt højere (12,9 mia. HRK), hvoraf institutionelle transaktioner udgjorde næsten det halve af alle transaktioner.

I både 2011 og 2012 har markedets volumen stadigvæk været lav. Men den begyndte at stabilisere sig. Det der har været vigtigt for landets kapitalmarked, som i 2011 betragtedes af EBRD⁷³ som et af de mest udviklede af de sydøsteeuropæiske lande, er at der fortsat blev fremmet initiativer for videreudvikling af det kroatiske marked, hvor der ikke er restriktioner, der kan stå i vejen for yderligere kapitaltilførsel og udenlandske investeringer.

Markedsforholdene følger i dag anerkendte internationale standarder, og der forventes i de kommende år, at udviklingen på kapitalmarkedet i Kroatien vil skabe flere fordele især for landets mindre virksomheder med behov for lokal egenkapitalfinansiering og en større diversificering af afhængigheden af finansiering fra banksektoren. Landets virksomheder forventes at på denne måde få bedre muligheder for at gennemføre langsigtede investeringer, og hermed vil forholdene på landets kapitalmarked give gode muligheder for at kanalisere virksomhedernes opsparing over til de indenlandske investeringer.

⁷³) ifølge http://www.ebrd.com/pages/project/case/central/croatia_zse.shtml

3.4 Finansmarkedets hovedaktører, organisationer og myndigheder⁷⁴

Den dominerede stilling i det kroatiske finansielle system har kommersielle banker, der er landets mest aktive finansielle institutioner, både når det gælder brug af betalingssystemer og finansielle markeder, herunder valuta- og kapitalmarkedet.

I Kroatien gennemføres alle indenlandske og internationale transaktioner af fysiske og juridiske personer via kommersielle banker, som tager sig af parternes gensidige ikke-kontante betalingstransaktioner.

Bankernes tilstedeværelse på pengemarkedet og muligheder for at investere i pengemarkedsinstrumenter gør det muligt for bankerne at skaffe sig nødvendige pengemidler som så lånes ud til enkeltpersoner eller juridiske personer. Transaktioner på interbankmarkedet muliggør for de kommersielle banker at handle med hinanden og skaffe sig likviditet og hermed låne likviditet fra andre pengemarkedets parter, der ikke behøver at være banker. Dette gøres på pengemarkedet direkte eller gennem formidling via aktieselskabet "TNZ"⁷⁵, der blev grundlagt i 1990 og siden da udfører reguleret markedsvirksomhed for offentlig handel med pengemarkedsdeltagere.

Ved siden af TNZs hovedaktivitet, som er den organiserede matchning af efterspørgsel og udbud af pengemarkedsinstrumenter, er TNZs opgave både at forbedre gennemsigtigheden og øge sikkerheden af pengemarkedshandel samt er med til at overvåge daglige likviditetsbehov og yde service til markedsaktørerne i form af relevante markedsanalyser.

I de senere år er bankernes rolle blevet endnu større på det kroatiske kapitalmarked, da de formidler udlån af kapital til enkeltpersoner og juridiske personer, som hverken er vant til eller har direkte adgang til kapitalmarkederne, hvor der tilbydes en bred vifte af kapitalmarkedsinstrumenter. I virkeligheden har alle juridiske og fysiske personer mulighed for at investere i kapitalmarkedets produkter og instrumenter via licenserede mæglere (brokere), som handler med disse instrumenter på den kroatiske børs (ZB/ZSE)⁷⁶. Den kroatiske værdipapircentral (SKDD/CDCC)⁷⁷ er ansvarlig for en

⁷⁴) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

⁷⁵) flere fakta om TNZ (= Tržiste Novca Zagreb d.d. = The Zagreb Money and Short Term Securities Market d.d.) finds ved: http://www.trzistenovca.hr/o_nama.asp?page_id=o_nama&verzija=ENG

⁷⁶) <http://www.zse.hr/default.aspx?id=32874> ...samt ved: <http://www.zse.hr/default.aspx?id=32874>

velordnet afvikling af transaktioner med køb og salg af værdipapirer på Kroatiens kapitalmarked – men når det gælder valutemarkedet, er det kommercielle bankers store opgave at imødekomme både den indenlandske og udenlandske efterspørgsel efter den kroatiske valuta.

Ud over kommercielle banker og autoriserede vekselkontorer indgår der i banksektoren visse sparekasser, bygge- og kreditforeninger. Deres opgave består i at tilskynde den nationale opsparing og boligindkvartering via opsparing, ved at tilbyde ydelser i form af f.eks. overkommelige boliglån, som er nøje reguleret efter lovbestemte tidsfrister. Disse slags sparekasser og kreditforeninger blev i løbet af de sidste ti år skabt ved gradvis transformation af såkaldte opsparings- og kreditkooperativer, hvis aktiviteter direkte og konstant overvåges og reguleres af HNB.

Her skal der også nævnes tilstedeværelse af Kroatiens finansråd (HUB/CBA)⁷⁸, repræsenteret ved Det kroatiske handelskammer (HGK/CCE)⁷⁹. Denne forening repræsenterer banksektorens interesser hos de regulerende institutioner og offentlige myndigheder.

Det kroatiske agentur for tilsyn med finansielle tjenesteydelser (HANFA/ CFSSA)⁸⁰, der udfører tilsyn med kapitalmarkedet i Kroatien giver licenser til alle virksomheder og finansielle institutioner, som handler med værdipapirer. Mæglervirksomheder på det kroatiske finansielle marked er private eller offentlige aktieselskaber med base i Republikken Kroatien og disse virksomheders aktiviteter må udelukkende være i aktivitet med værdipapirtransaktioner. I overensstemmelse med den nationale lovgivning kan en mæglervirksomhed etablere en filial i udlandet for at handle med værdipapirer i det pågældende land. Når udenlandske mæglervirksomheder etablerer filialer i Kroatien, skal disse først godkendes af HANFA.

Selve ikke-bank finansielle sektors mellemmænd inkluderer forsikringsselskaber, leasingsselskaber, porteføljeforvaltningsselskaber af pensionskassereserver samt

⁷⁷) flere fakta om SKDD (CDCC = Central Depository & Clearing Company Inc.) findes ved: <http://www.skdd.hr/portal/f?p=100:7:0::NO>

⁷⁸) flere fakta om HUB (CBA = Croatian Banking Association) findes ved: <http://www.hub.hr/Default.aspx?sec=598>

⁷⁹) flere fakta om HGK (CCE = Croatian Chamber of Economy) findes ved: <http://www2.hgk.hr/en/>

⁸⁰) flere fakta om HANFA (CFSSA = Croatian Chamber of Economy) findes ved: <http://www.hanfa.hr/index.php?ID=0&AKCIJA=230&LANG=ENG&vjestid=473>

administrationsselskaber for investeringsforeninger, hvis virksomhed bliver reguleret og overvåget af HANFA, der siden 2006 regulerer og fører tilsyn med driften af såkaldte hjælpende finansielle institutioner såsom adskillige finansielle mæglervirksomheder, investeringsrådgivningsselskaber, børsregulerende selskaber og forsikringsselskaber.

Med HNBs og HANFAs aktiviteter i spidsen, afhænger det velfungerende kroatiske finansielle system i dag af aktiviteterne i de andre tilsyns- og reguleringsinstitutioner. En af disse er det kroatiske statsagentur for indskydergaranti og banksanering (DAB)⁸¹, som nu har eksisteret i mange år og beskæftiget sig med systemregulering og beskyttelse af indskydernes bankindeståender, som deponeres og handles af finansielle formidlere. DAB er medlem af Det Europæiske Indskydergarantiforum (EFDI), og her kan det også nævnes, at Kroatiens Finansministeriets Departement for det finansielle system, i tæt samarbejde med alle finansielle institutioner i Kroatien, udfører en stor rolle i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslag på indskydergarantiområdet.

På det kroatiske finansmarked findes der også mange autoriserede vekselpunkter, hvis aktiviteter bliver konstant og direkte overvåget af Det kroatiske Finansministeriets inspektorat⁸² ("Devizni inspektorat Ministarstva Financija") samt landets kontor for forebyggelse af hvidvaskning af penge (ISCIF)⁸³ – som begge er tilknyttet Det Kroatiske Finansministerium⁸⁴.

Det kroatiske Finansministerium er ansvarlig for udarbejdelsen og gennemførelsen af regeringens finanspolitik. Ministeriets mål er at bidrage til en stabil økonomisk vækst, stigende velstand og livskvalitet og beskæftigelse for alle kroatiske borgere i landet.

Ligesom bankerne, tilbyder autoriserede vekselpunkter handel med udenlandske pengemidler i form af kontanter og checks til de fysiske og juridiske personer, mens de samtidigt udfører alle almindelige former for handelsaktivitet med udenlandsk valuta.

⁸¹) flere fakta om DAB (engl. State Agency For Deposit Insurance and Bank Rehabilitation) findes ved: <http://www.dab.hr/ENSITE/indexen.html>

⁸²) Det Kroatiske Finansministeriets inspektorat findes ved: <http://www.mfin.hr/en/financial-inspectorate>

⁸³) flere fakta om Det kroatiske kontor for forebyggelse af hvidvaskning af penge (ISCIF = Independent Service for Combating Irregularities and Fraud) findes ved: <http://www.mfin.hr/en/iscif>

⁸⁴) (Det kroatiske Finansministerium er ansvarlig for udarbejdelsen og gennemførelsen af regeringens finanspolitik. Ministeriets mål er at bidrage til en stabil økonomisk vækst, stigende velstand og livskvalitet og beskæftigelse for alle kroatiske borgere i landet). Finansministeriums hjemmeside findes ved: <http://www.mfin.hr/en>

Banker og den kroatiske stat handler regelmæssigt i fremmed valuta med HNB, og deres direkte handel foregår på de såkaldte valutaauktioner, hvor HNB gennem disse transaktioner regulerer prisen på sin indenlandske valuta på valutamarkedet.

Det kroatiske agentur (FINA)⁸⁵ er landets førende virksomhed, der opfylder markedsaktørernes behov på det finansielle marked inden for finansiel formidling og informationsteknologi. En af FINA's største fordele er at være i stand til at forberede og gennemføre forskellige projekter inden for den finansielle sektor. Med sit omfattende filialnet dækker FINA logistisk hele landet, alt efter intensiteten af den økonomiske aktivitet - men med de informationssystemer, der bruges til at forbinde landets forskellige erhvervsgrene, er FINA i stand til at opfylde alt fra simple finansielle transaktioner over til de mest krævende projekter inden for elektronisk handel og de mest avancerede statslige projekter.

I dag tilhører FINA til nogle af de vigtigste udbydere, der tilbyder en række udviklingsprodukter og tjenester til adskillige kroatiske erhvervsvirksomheder, iværksættere og små virksomheder, banker og offentlige institutioner.

Det kroatiske kreditforpligtelsesregister (HROK)⁸⁶, og det centrale forsikringsregister (REGOS)⁸⁷, grundlagt i 1999, er et par vigtige finansmarkedets hovedaktører, der heller ikke bør udelades. Disse to institutioner er nogle af landets vigtige markedsaktører, der yder særlig støtte til alle markedets deltagere og hermed øge transparensen på det indenlandske kapitalmarked.

⁸⁵) flere fakta om det kroatiske agentur FINA findes ved: <http://www.fina.hr/Default.aspx?sec=1135>

⁸⁶) flere fakta om det kroatiske kreditforpligtelsesregister (FINA) findes ved: <http://www.hrok.hr/Default.aspx?sec=16>, som d.d. (13.maj 2013) ikke er tilgængelig på engelsk.

⁸⁷) flere fakta om det centrale forsikringsregister REGOS findes ved: <http://www.regos.hr/default.aspx?id=207>

3.4.1 Nationalbankens rolle og pengepolitik⁸⁸

Kroatisk Nationalbank er Kroatiens centralbank, grundlagt i 1991.

Nationalbankens aktiviteter og funktioner blev yderligere redigeret med lovændringerne i 1992 og 1995 – og ved ændringen af landets grundlov i 1997 fik Den kroatiske Nationalbank sit nuværende navn ”Hrvatska Narodna Banka” (HNB).

HNBs handlinger har til formål at støtte målsætningerne for den kroatiske økonomiske politik, hvor stabiliteten af landets valuta prioriteres højt og landets generelle likviditet ikke må være bragt i fare. Den kroatiske centralbank er uafhængig i udførelsen af dens pligter og står til ansvar over for Det Kroatiske Parlament (Sabor).

Den kroatiske centralbanks vigtigste opgave er at bevare stabilitet af landets valuta og sikre likviditet ved betalinger både i Kroatien og til udlandet.

I sin fastlæggelse og gennemførelse af penge- og valutapolitikken, hvor HNB bestemmer, bruge de foranstaltninger og instrumenter, der er nødvendige for regulering af udlån og likviditet i bankerne. HNB regulerer mængden af penge i omløb og vedtager de nødvendige foranstaltninger vedrørende landets rente og valutakurs. Det er selve HNB, der gennem kommersielle banker styrer mængden af kontanter i omløb og selve driften af landets betalingssystemer, som reguleres og overvåges også af HNB.

Med henblik på gennemførelsen af den etablerede penge- og valutakurspolitik, kan HNB udstede sine egne værdipapirer nomineret i indenlandsk eller udenlandsk valuta og har mulighed for at indgå aftaler om køb, salg eller udveksling af værdipapirer og andre let omsættelige finansielle instrumenter, samt forhandle om rettigheder og forpligtelser i relation til disse finansielle instrumenter.

Den monetære politik omfatter politik vedrørende obligatoriske valutareserver, køb og salg af kortfristede værdipapirer og långivning baseret på lombarderede værdipapirer samt fastlæggelsen af diskonteringsrenten.

⁸⁸) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

Da Kroatien i høj grad holder styret kurs mod euroen, betyder det, at landets penge- og valutakurspolitik er indrettet efter at holde en stabil kurs af den kroatiske valuta over for euro, og ved at holde denne kurs stabil, skabes der en basis for at inflationen holdes på et lavt niveau og landets priser bliver fastholdt stabile.

HNB har mulighed for at holde kurSEN af landets valuta ved at købe og sælge valuta eller ændre den toneangivende rente inden for det tilladte valutaspænd over for euroen. Det betyder, at når HNB sælger valuta eller forhøjer renten i forhold til Den Europæiske Centralbanks rente, vil den kroatiske valuta have en tendens til at blive styrket. Og ligeledes, når HNB køber valuta eller nedsætter renten i forhold til Den Europæiske Centralbanks rente, vil den kroatiske valuta have en tendens til at blive svækket,

HNB har mulighed for at yde lån for perioder på højst seks måneder til de solvente banker med hovedkontor i landet. Sikkerhedsstillelse der kan anvendes til disse udlån omfatter finansielle gældsinstrumenter, udstedt af HNB eller det kroatiske stat, og disse instrumenter er nærmere defineret i loven om den kroatiske nationalbank⁸⁹.

Rentesatser for lån og den officielle diskontosats fastlægges af HNBs særskilte afgørelse, ifølge hvilken HNB forpligter bankerne til at afsætte og vedligeholde nødvendige reservekrav enten på en særlig henlæggelseskonto, på selve bankens kassebeholdning eller på en særskilt konto med Den kroatiske Nationalbank. Krav om disse reserver bestemmes som en fastlagt procentdel alt efter typen, modenheten og størrelsen af indskud såvel som stigningen i indlån og andre forpligtelser i de pågældende banker. Bestemmelser om reservekrav indeholder bl.a. også en definition af beregningsgrundlaget og den måde reservekravet beregnes. Den Kroatiske Nationalbank har mulighed for at belønne bankerne for deres henlagte reservekrav, og selve mængden af den udbetalte godtgørelse er også foreskrevet i loven.

Udover udførelsen af landets monetære politik og den generelle regulering af landets likviditet, herunder opretholdelsen af den generelle likviditet ved udenlandske betalinger, udsteder HNB sedler og mønt, forvalter landets internationale reserver og foretager udstedelse og tilbagekaldelse af diverse licenser.

⁸⁹) findes ved: <http://www.hnb.hr/propisi/zakoni-htm-pdf/e-zakon-hnb--7-2008.pdf>

I overensstemmelse med landets lovgivning, der regulerer alle typer finansielle virksomheder, herunder alle finansielle markedets aktører, betalingsinstitutionernes systemer til afvikling af transaktioner i landets og udenlandsk valuta, kontrol og overvågning af banker samt alle landets finansielle virksomheder - udfører HNB løbende revision og udvikling af landets betalingssystemer, med alle de sine beføjelser i forbindelse med nationale initiativer, som har direkte indflydelse på det finansielle marked og skal gennemføres på vegne af Republikken Kroatien.

HNB administrerer bl.a. statens årsregnskaber og foretager betalingstransaktioner på tværs af statens konti, mens bankerne styrer forretningsenhedernes og husholdningernes regnskaber ved at udføre betalingstransaktioner på tværs af konti. Hver enkelt bank, der har sit hovedkontor i Kroatien er forpligtet til at åbne en konto hos Den kroatiske Nationalbank.

I 2002 etablerede HNB en fælles register over forretningsenheders konti, hvor der findes fortegnelser over alle åbne konti for regelmæssige operationer foretaget af erhvervsmæssige enheder med alle banker i Kroatien. Dette register giver mulighed for tvungen effektuering af betalinger fra de midler, der måtte holdes på hvilken som helst udlægsdebitors konto i landet.

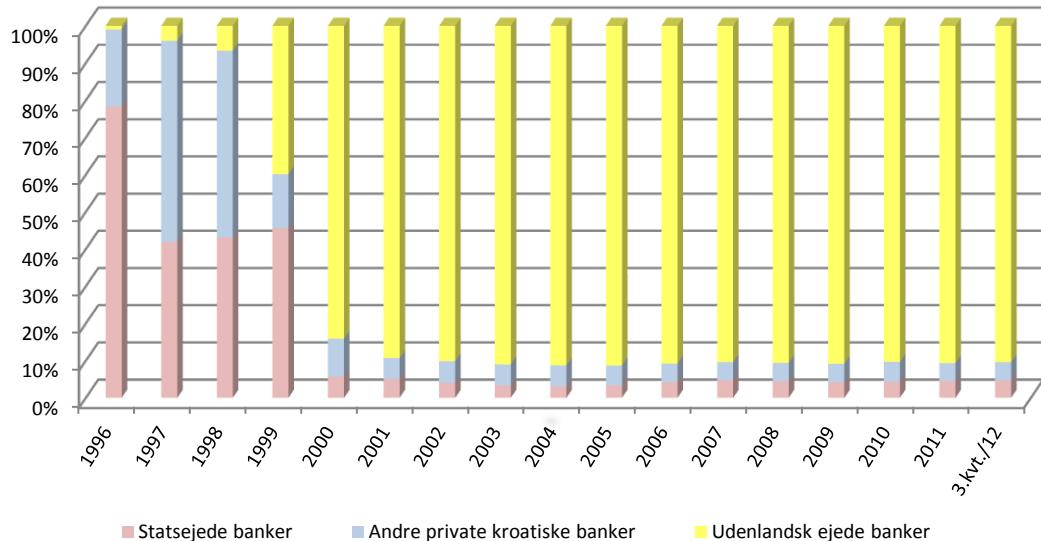
3.4.2 Den kroatiske banksektor⁹⁰

Bankerne i Kroatien spiller en vigtig rolle for den kroatiske økonomi. De råder over kundernes penge og yder lån til andre personer og virksomheder, i henhold til bankernes fastsatte betingelser. Den samlede kroatiske udenrigshandel og al transaktionstrafik, der strømmer ind eller ud af landet foregår ligeledes via landets banker.

Efter 1998 undergik det kroatiske banksystem en dyb transformationsproces, hvor udenlandske investorer efter en omfattende liberalisering af den kroatiske banksektor har fået en dominerende markedsandel på mere end 90 % af bankernes samlede aktiver (jf. [Figur N](#) på side 64).

⁹⁰) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

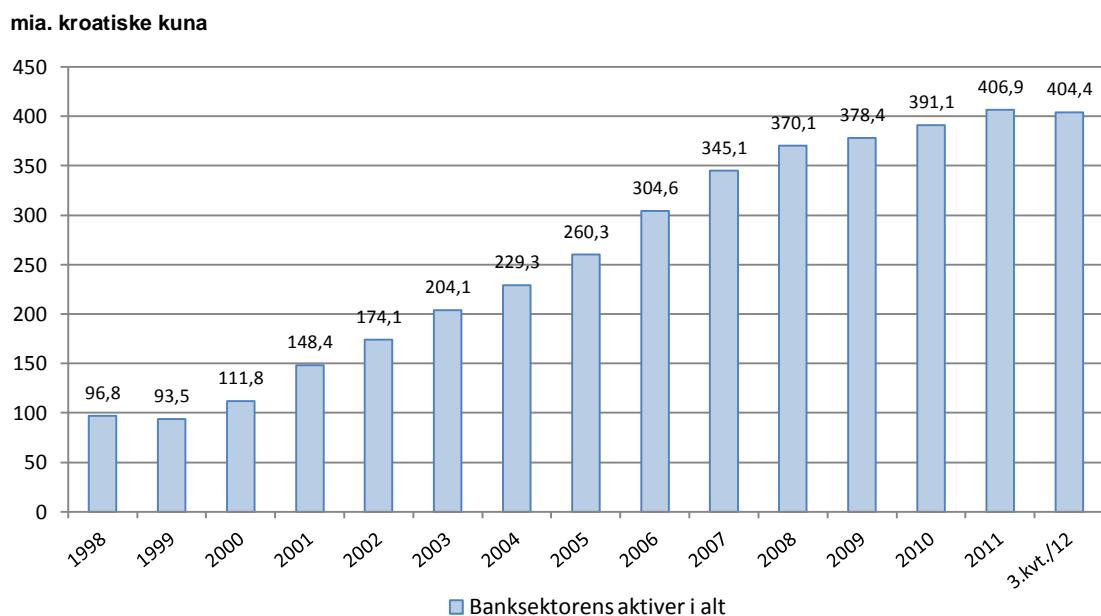
Figur N: Ejerskab af kroatiske banker i %

Kilde: <http://www.hnb.hr/statistika/estatistika.htm> (under menuen "Standard presentation format"; excel-ark: "Banking system by ownership")

Med forøgelsen af markedsandelen, er banksektorens kapital også steget markant.

Figur O: Bankernes totale aktiver i mia. HRK

Kilde: <http://www.hnb.hr/statistika/estatistika.htm> (under menuen "Standard presentation format"; excel-ark: "Total assets of the banking system")

Ifølge statistikkerne fra Det kroatiske Nationalbank (HNB) har der været 50 banker på markedet i begyndelsen af dette århundrede, og i dag findes der 32 banker – et tal, der har stort set været uændret siden 2006.

Ifølge den samme kilde var 90,6 % af bankernes samlede aktiver i 2011 overvejende i hænderne på udenlandske ejere. Dvs. 17 ud af det samlede antal banker har haft udenlandsk ejerskab – herunder seks store banker, to mellemstore og ni af de små.

Aktionærer fra Italien og Østrig tegner sig her for den største andel af bankernes totale aktiver (lidt over 80 %), og disse to udenlandske aktionærer repræsenterer flertal af udenlandske ejere i landets fem til seks banker. Aktionærer fra Frankrig, Ungarn, San Marino, Tyrkiet, Schweiz og Serbien har hver især en bank i deres ejerskab.

Nogle af de største banker, der opererer i Kroatien i dag er Italiens UniCredit og Intesa, østriske banker Raiffeisen og Erste Group samt den franske Société Générale – og sammenlignet med andre central- og østeuropæiske lande ser det ud til, at graden af bankernes formidlingsniveau er relativt høj i Kroatien.

Ifølge HNB ("Banks Bulliten 24 & 25" for hhv. august⁹¹ og december⁹² 2012) har bankernes resultatopgørelser ved udgangen af 2012 vist et overskud på 4,7 mia. HRK, hvilket var en stigning på 376,1 mio. HRK, dvs. en forbedring i business performance på 8,7 %, sammenlignet med året før. Det var en solid stigning i resultatet, som i høj grad kan tilskrives en stigning i renteindtægterne, selv om en stor del af fortjenesten kom fra en øget reduktion af udgifter til tab og hensættelser om gennemførte besparelser på renteudgifter.

HNBs samme kilder beretter om, at de fleste banker i 2011 har opnået forholdsvis gode indtægter, hvoraf de store banker tegnede sig for næsten hele beløbet af denne fortjeneste (94,7 %). 19 af landets mindre banker har registreret tab på i alt 119,7 HRK, men dette tab var langt mindre end i de foregående to år.

⁹¹) ifølge HNBs "Bank Bulletin 24" for aug. 2012, ved:
<http://www.hnb.hr/publikac/bilten-o-bankama/ebilten-o-bankama-24.pdf> (ifølge første afsnit på side 18)

⁹²) ifølge HNBs "Bank Bulletin" for dec. 2012, ved:
<http://www.hnb.hr/publikac/bilten-o-bankama/ebilten-o-bankama-25.pdf> (ifølge tabellen, nederst på side 17).

Inden den økonomiske krise ramte Kroatien i slutningen af 2008, udgjorde niveauet af misligholdte lån i banksektoren 5 %, og dette steg i de efterfølgende år, så niveauet nåede til 12,4 % i 2011 – og i 2012 kom helt over 14 %.

Det er først og fremmest udlån til de lokale kroatiske virksomheder, der blev hårdst ramt i 2012, hvor én ud af fire lån blev klassificeret som misligholdte eller delvis udført. Og denne udvikling synes ikke at være så atypisk, når den kroatiske økonomi præges af høj arbejdsløshed, som både ifølge Den Europæiske Centralbank (ECB) og Den Internationale Valutafonds (IMF) prognoserede forventes at være fortsat stigende i 2013.

Kroatiens økonomi skrumpede hele 1,8 % i første halvdel af 2012 i forhold til året før, og landets økonomi befinner sig i sit fjerde år uden vækst. Ifølge ECB lå bankernes solvensprocent i september 2012 på 20,5 % i gennemsnit og hermed var den betydeligt højere end lovkravet på 12%.

Ved stadig at være i gang med at reducere de offentlige udgifter og forbedre investeringsklimaet, især inden for energi og transport, forventer den kroatiske regering at skabe positiv økonomisk vækst i 2013 – selv om analytikerne fra IMF er væsentlig mindre optimistiske og forventer en negativ vækst på -1½ %.⁹³

Ifølge IMF's artikel IV rapporter⁹⁴ fra 2011 og 2012 er formuebalanceen af Kroatiens finansielle sektor generelt set både utsat for valuta- og likviditetsrisici. Selv om sektorens lån-til-indlån ratio i 2011 var forholdsvis lav og udgjorde 107 % i forhold til regionen, skyldtes denne likviditetsrisiko finansieringsafhængigheden af de udenlandske banker.

Den kroatiske finansielle sektors nettogæld til udlandet udgjorde 10 % af BNP ved udgangen af 2010, og denne gæld var hovedsagelig til de udenlandske moderbanker, som igennem krisen havde dæmpende effekt på kroatiske bankers likviditetsrisici. Ifølge IMF's seneste artikel IV-konsultation, forventes selve niveauet og graden af støtte fra udenlandske moderbanker til at afhænge af markedsvilkårene og selve udenlandske moderbankernes økonomiske situation, som så kan have en afsmitende effekt på den kroatiske økonomi.

⁹³) ifølge IMF's artikel IV-konsultation, (12.11.2012) ved: www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2012/cr12302.pdf (side 4,pkt.4)

⁹⁴) findes ved <http://www.imf.org/external/country/hrv/index.htm?type=9998#56>

Potentielle problemer i moderbankerne vil nemlig kunne resultere i en forøgelse af finansieringsomkostninger, og hele banksektorens netto valutaposition ser ud til at være styrket gennem senere år – men banksektoren synes stadigvæk i høj grad at være eksponeret over for valutarisiciene på kort sigt.

Kroatiske banker har for tiden ret store udlån hos uafdækkede indenlandske låntagere, som har det svært ved at afdrage på deres gæld, hvilket i høj grad svækker hele den kroatiske erhvervssektor, og hermed udsættes bankerne for stigende afskrivninger og forøgelsen af misligholdte lån.

IMF's generelle opfattelse er, at HNBs tilsyn i høj grad har bidraget til stabiliteten af det kroatiske finansielle system, da HNB i tide vedtog en række foranstaltninger under højkonjunkturen til at reducere bankernes låntagning i udlandet og hermed opbyggede kapital og likviditetsreserver, som har været nyttige i årene under finanskrisen.

Bankernes samlede udlån til den kroatiske private sektor og husholdninger i særdeleshed er i de senere år steget, mens udlån til landets offentlige sektor er faldet markant.

Tendensen er, at bankerne stadigvæk er mere tilbøjelige at yde kreditter til privatforbrug end til landets produktion, og dette fremmer god indtjening hos landets udenlands ejede banker, som synes at have interesser i at fremskynde salg af deres lands produkter på det kroatiske marked. Det gavner de udenlandske økonomier meget godt, da denne udvikling fremmer beskæftigelsen i de pågældende lande – hvor imens samme tendens menes at forsømme udviklingen af den kroatiske produktion, da landet står for at importerer flere og flere udenlandske produkter og herved kan komme til at miste endnu flere af sine egne arbejdspladser i produktionssektoren.

Ifølge denne betragtning er landets udenlandsk ejede banker i høj grad med til at påvirke konkurrenceevnen af den kroatiske økonomi, som om den mangler midlerne til at investere i produktionen – eller hvis disse midler er dyrere end i de andre lande, så er det klart, at situationen for den kroatiske økonomi ikke kan betegnes at være helt god.

Ifølge nogle kroatiske økonomer (bl.a. Slavko Kulić)⁹⁵ er det ligefrem et problem, at de kroatisk privatiserede udenlandsk ejede banker står fuldstændig adskilte fra den kroatiske produksionssektor, da disse banker ingen juridisk forpligtelse har til at yde finansiering til den kroatische økonomi og herved ikke er med til at påvirke landets beskæftigelse i en positiv retning. Den kroatische nationalbank har i denne henseende meget begrænsede beføjelser for at føre tilsyn med de udenlandsk ejede kroatiske banker, og disse beføjelser menes snart at blive endnu mindre, når Kroatien i 2013 indlemmes i EU og når retningslinjerne fra Det Europæiske Centralbank skal overholdes.

4. Kroatiens kandidatur til EU

I 2005 indledte EU optagelsesforhandlinger med Kroatien, og året efter blev processen efterfulgt af et stabiliserings- og associeringsforløb, hvor EUs stats- og regeringschefer bekræftede, at den kroatische fremtid lå indenfor Den Europæiske Union – men det krævedes stadigvæk at Københavnskriterierne blev opfyldt.

4.1 Københavnskriterierne⁹⁶

For at kunne tiltræde EU forventes det, at Kroatien inden optagelsen har opfyldt vigtige økonomiske og politiske betingelser, som er foreskrevet i de såkaldte ”Københavnskriterier”, som forpligter alle potentielle kandidatlande at opfylde følgende:

- Politiske kriterier, hvor det forventes af kandidatlandet har opbygget et stabilt demokrati, respekt for menneskerettighederne og retsstaten, hvor landets minoriteter er beskyttet. (Opfyldelse af dette kriterium giver adgang til tiltrædelsesforhandlingerne).
- Økonomiske kriterier, som forudsætter, at Kroatien har opbygget én fungerende markedsøkonomi samt evnen til at klare konkurrencepresset og presset på Unionens indre marked.

⁹⁵) http://en.wikipedia.org/wiki/Slavko_Kuli%C4%87 samt ved: <http://www.dir.w-yb.net/about/3057-Slavko-Kuli-IOM.html>

⁹⁶) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

- Retslige kriterier, som indebærer vedtagelse af love og håndhævelse af de fælles regler, standarder og politikker, udstukket af EU-lovgivningen.

Da EU gennem et landspecifik førtiltrædelsesstrategi hjælper kandidatlænderne i deres bestræbelser på at gennemføre kravene til EU-medlemskab, forventes det i sin natur også, at Kroatien som EU-kandidatland, efter tiltrædelsen i 2013 på sigt også skal indgå en politisk og monetær union med EU's monetære union (EMU) og indføre euroen.

4.2 Kroatiens integration i EU⁹⁷

Udviklingen af forbindelserne mellem Kroatien og EU startede allerede efter den internationale anerkendelse af Republikken Kroatien i 1992, hvorefter en intensivering i samarbejdet med EU mod begyndelsen af det nye århundrede førte til undertegnelsen af stabilitets- og associeringsaftalen i 2001.

Denne aftale, som trådte i kraft den 1. februar 2005 var det første formelle kontraktlige skridt i institutionaliseringen af forholdet mellem Kroatien med EU.

Efter Kroatiens ansøgning om et EU-medlemskab, den 21. februar 2003 i Athen, anmodede Det Europæiske Råd, Europa-Kommissionen om at udarbejde en udtalelse om Kroatiens ansøgning, hvorefter en positiv udtalelse fra Europa-Kommissionen gav Det Europæiske Råd Republikken Kroatien status som kandidatland til det europæiske medlemskab.

De officielle optagelsesforhandlinger begyndte den 3. oktober 2005, da disse var forudsat fuldt samarbejde med Den Internationale Krigsforbryderdomstol for det Tidligere Jugoslavien (ICTY).

I de efterfølgende år blev processen præget lidt af den kroatiske tvist om indbyrdes grænser med Slovenien, da denne strid har eksisteret siden de to landes uafhængighed fra Jugoslavien – men i 2009 blev en voldgiftsaftale mellem Kroatien og Slovenien underskrevet og forhandlingerne mellem Kroatien og EU kunne fortsættes.

⁹⁷) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

Som følge af de vellykkede forhandlinger med EU, besluttede EU-medlemsstater at lukke tiltrædelsesforhandlingerne med Kroatien, som så åbnede mulighed for undertegnelsen af den endelige tiltrædelsestraktat, den 9. december 2011.

Ved den kroatiske folkeafstemning den 22. januar 2012 støttede 66,3 % af de kroatiske vælgere Kroatiens tiltrædelse af Den Europæiske Union, og det afspejlede sig med 136 ja-stemmer og et enstemmigt kroatisk parlament, som ratificerede tiltrædelsestraktaten, hvorefter er Kroatiens tiltrædelse fastlagt til den 1. juli 2013.

5. Den Internationale Valutafonds vurdering af Kroatien⁹⁸

Den Internationale Valutafond som på årlig basis foretager analyser af den kroatiske økonomi har vurderet landets økonomiske udvikling i sin sidste såkaldte "IMF's artikel IV rapport"⁹⁹.

Ifølge rapportens hovedpunkter halter Kroatiens økonomi i forhold til de fleste europæiske økonomier og har det svært med at genstarte væksten efter 2009-recessionen. Der registreres en fortsat lav indenlandsk efterspørgsel og en væsentlig høj arbejdsløshed på hele 14,5 % i 2012. Eksporten er vurderet til at være meget afdæmpet pga. landets meget svage konkurrenceevne og en forholdsvis smal eksportbase. Kroatiens eksterne forhold har nemlig yderligere bidraget til, at landets produktion i løbet af 2012 var faldet markant, pga. faldende forbrug og manglende investeringer i den private sektor.

Landet bliver medlem af EU i 2013, under en regering bestående af en centrum-venstre koalition. Her er det vigtigt for Kroatien at drage fuld fordel af medlemskabet, hvor der helt sikkert vil opstå nye muligheder for ny kapitaltilstrømning til landet samt øgede vækstmuligheder på mellemlangt sigt. Der er behov for en klar og sammenhængende udviklingsstrategi, som skal sætte fokus på en prioritering af nye initiativer, hvor en yderligere reducering af hindringer for nyinvesteringer og en skabelse af det finanspolitiske råderum vil give plads til en aktiv deltagelse i EU-finansierede projekter.

⁹⁸) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

⁹⁹) IMF's artikel IV-konsultation, (12.11.2012): www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2012/cr12302.pdf

Den lave produktivitet, den svage indenlandske efterspørgsel og de forringede vilkår på arbejdsmarkedet har også haft en dæmpende indvirkning på inflationen, som i midten af 2012 var oppe mellem 3,5 og 4 %, primært pga. forhøjelsen af merværdiafgiften og stigende fødevare- og energipriser. Men generelt set, har både den nominale og den reale årlige udvikling i lønstigningen været afdæmpet i 2012.

Den Internationale Valutafond forventer, at Kroatiens BNP vil falde yderligere i 2013, da landets ekspanderende turistsektor kun delvist vil blive i stand til at opveje landets svage industriproduktion og den lave aktivitet i byggebranchen. En lav forbrugertillid kombineret med høj ledighed og en svag vækst i kreditgivningen forventes stort set at holde den indenlandske efterspørgsel meget afdæmpet igennem den nærmeste fremtid.

Ifølge vurderingen forventes det, at den kroatiske ledelse i løbet af 2013 sætter gang i de offentlige investeringer, og herved trækker landets BNP op med 0,75 %. Den indenlandske efterspørgsel forventes dog gradvist at blive højere i 2013, mens landets inflationsrate forventes fortsat at svinge omkring 3 %. Pga. en fortsat afdæmpet indenlandsk efterspørgsel og den økonomiske krise i de lande Kroatien handler med, forventer IMF, at landets BNP fortsat vil være faldende, og at der vil være et betydeligt underskud på betalingsbalancen i 2013.

Den kroatiske regering iværksatte i 2012 en konsolidering af statsbudgettet. Denne finanspolitiske konsolidering, som landet har forpligtet sig til, retter sig til en forbedring af budgetunderskuddet, som ifølge IMF ikke er realistisk at nå i 2013. Det forventes dog, at der bliver gennemført yderligere nedskæringer i udgifter til offentlig ansatte, udgifter til statssubsidier og sundhedsudgifter. Desuden forventer man en forhøjelse af merværdiafgiften med 2 procentpoint, en indførelse af nogle personlige indkomstskattelettelser samt en skat på 12 % på overskud og udbytter. Alle disse initiativer forventes at mindske budgetunderskuddet med hele 4 % af landets BNP – men til gengæld vil manglende arbejdspladser, svindende skatteindtægter og stigende udgiftsbehov trække statens budgetunderskud i den modsatte retning.

Det forventes¹⁰⁰ af IMF, at det kroatiske budget for 2012 vil blive overholdt, og at statens budgetunderskud vil på mellemlangt fortsat overstige 3,5 % af BNP, da man på trods af regeringens besparelser forventer både manglende indtægter og stigende renteudgifter. Kroatiens offentlige underskud i 2013 forventes herved at udgøre omkring 3,3 % af BNP, og den offentlige gæld kan meget vel overstige 60 % af landets BNP.

IMF's generelle anbefaling er, at den kroatiske finanspolitik bør lade de automatiske stabilisatorer klare opgaven på indtægtssiden - og på udgiftssiden bør regeringens tilpasningsforanstaltninger fremrykkes. Der bør rettes skarp fokus mod den monetære og finansielle politik for at støtte landets finansielle stabilitet og forhindre store kursfald.

På det monetære og det finansielle plan holder Kroatien en stabil valutakurs, og landet bør fortsat holde den vekselkurs, der bestemmes af valutaernes udbud og efterspørgsel. Det anbefales, at landet bør være endnu bedre til at akkumulere reserver i perioder med tilstrækkelig valutabeholdning, da det vil gøre landets økonomi mere modstandsdygtig over for udefrakommende påvirkninger.

Mht. pengepolitikken ser det ud til, at Kroatiens centralbank i 2012 fortsætter med sin mangeårige stabile flydende de jure-styret valutakurspolitik. I perioden 2011-2012 har den kroatiske centralbank afværget et deprecieringspres på landets valuta fra omverdenen, og denne intervention er blevet foretaget ved en lempelse af valutareserven og likviditetskravet, hvor man bibeholdte fleksibiliteten i valutakursbevægelser. I september 2012 greb den kroatiske centralbank ind for at opbygge reserver og modvirke det store apprecieringspres mod den kroatiske valuta og sikre rigelig likviditet både i den kroatiske valuta og de udenlandske valutaer.

For at opretholde valutakursstabiliteten, har den kroatiske centralbank forsøgt at understøtte væksten i kreditgivningen. Under et deprecieringspres, som opstod i begyndelsen af 2011, har den kroatiske centralbank hævet sine valutareserver – og da presset var lettet solgte banken sine valutareserver.

Den kroatiske centralbank har i øvrigt indgået en aftale med Den Internationale Valutafond om en opbygning af tilstrækkelige internationale reserver, som vil lindre

¹⁰⁰) IMF's sidste artikel IV-konsultation stammer fra 12.november 2012

investorernes opfattelse af Kroatiens risiko og hermed åbne mulighederne for flere udenlandske investeringer i Kroatien.

Mht. landets banksektor, har den kroatiske centralbank i løbet af de senere par år indgået aftale med landets kommersielle banker om en kanalisering af frigjort likviditet til erhvervslivet for at stimulere landets økonomi. Men dette initiativ kunne ikke hamle op med den markante opbremsning i udlånsvæksten især i 2012, på grund af den svage efterspørgsel i markedet. Disse kreditstøtteordninger, der sigter mod en forøgelse af væksten i kreditgivningen og har til formål at understøtte landets økonomiske aktivitet, bør ifølge IMF's vurdering bruges med megen forsigtighed, da markedet for tiden bærer præg af bankernes risikoaversion, hvorved låneefterspørgslen stadigvæk forbliver på et meget lavt niveau.

Men IMF's generelle vurdering er, at Kroatiens udenlands ejede banksektor, på trods af et betydeligt andel af dårlige lån og en betydelig afhængighed af moderbanker, er ret stabil og velkapitaliseret. Pga. recessionen er andelen af misligholdte lån høj, og den var i 2012 nået hele 13 % for privatpersoner og 23 % inden for erhvervssektoren. IMF har gennem sin stresstest dog vurderet, at hovedparten af landets banker vil kunne tåle en yderligere forøgelse i dårlige lån på op til henholdsvis 20 % og 34 %.

Markedets tillid vurderes at være lav, men befinder sig i langsom bedring. Rentespændet for statens obligationer og CDS-spændet faldt i 2012 pga. eksterne påvirkninger og den opgraderede status fra ratingselskabet Fitch. Landets regering har ellers fastholdt adgang til de internationale markeder med udstedelsen af 1,5 USD i statsobligationer i løbet af 2012.

Pga. en stærk intensivering af den økonomiske krise i euroområdet, forventes det at Kroatien fortsat bliver påvirket i den nærmeste fremtid. Landets lave eksportrate og udstrømning af landets nettokapital vil give press på valutakursen, og de høje omkostninger ved virksomhedens finansiering vil kunne føre til en kreditklemme, mens den voksende andel af dårlige lån dog vil kunne give udslag på bankernes rentabilitet.

IMF anbefaler fortsat en stærk regulering samt tilsyn og samarbejde med internationale tilsynsmyndigheder for at bevare den finansielle stabilitet. Den kroatiske centralbank

bør opretholde høje lovpligtige kapitalbuffere samt sikre passende hensættelser for at dække en meget sandsynlig forøgelse af misligholdte lån i den nærmeste tid.

Mht. strukturelle reformer, rettet mod en forøgelse af væksten, har Kroatien kun gjort begrænsede fremskridt i de senere år for at forbedre strukturelle svagheder. Landet har i lang tid haft dårlig konkurrenceevne, som væsentlig har begrænset udviklingen af landets eksport og hermed har haft negativ indflydelse på produktivitetsvæksten. Regeringens nye strukturelle reformprogram betragtes som en god start, men mange vigtige reformer mangler for at opnå en stabil og holdbar vækst i BNP på mellemlangt sigt.

Kroatiens rigide arbejdsmarked og et vanskeligt erhvervsclimate er de hovedfaktorer, der har hindret væksten på mellemlangt sigt. I de senere år har Kroatien reformeret pensions- og arbejdsløshedsområdet, men kun i begrænset omfang er der truffet foranstaltninger til at fremme fleksibiliteten på arbejdsmarkedet, at forbedre erhvervsclimatet og reducere størrelsen af den offentlige sektor. Af disse grunde er der stort behov for gennemgribende reformer, som vil vende udviklingen i landets BNP og vende senere års kraftig stigning i arbejdsløsheden.

Den Internationale Valutafond har igennem årene opfordret den kroatiske regering til at foretage gennemgribende økonomiske strukturreformer, og disse gennemføres af de kroatiske myndigheder. Yderligere reformer går i retning af en fastholdelse af flere seniorer på arbejdsmarkedet, og der ønskes en stramning af regler for førtidspensionering. For at opnå større fleksibilitet på arbejdsmarkedet forventes det ligeledes, at landets ledelse vil foretage yderligere forbedringer ved at reducere omkostningerne i forbindelse med ansættelser og fratrædelser. Ideen er bl.a., at man afvikler tabsdannende sektorspecifikke kollektive aftaler, foretager yderligere privatiseringer og fremmer konkurrencen. Det forventes, at den kroatiske regering vil arbejde på at stimulere markedsadgang til små og mellemstore virksomheder ved at stille mere fleksible licens- og administrative krav ved etablering af nye virksomheder. Ifølge IMF vil de netop nævnte reformer på mellemlangt sigt give Kroatien en meget mere robust arbejdsstyrke, forøge landets eksport og løfte landets BNP-vækst med hele 2 procentpoint.

6. Konklusion og afslutning¹⁰¹

Som et bud til hovedopgavens konklusion kan følgende svar på hovedopgavens problemstillinger opstilles:

- Hvilke hovedtræk er der i Kroatiens økonomiske udvikling efter selvstændigheden i 1991?

Kroatien løsrev sig fra det tidligere Jugoslavien i 1991 og blev efterfølgende anerkendt som en suveræn stat. Landets økonomi har siden da været i en kraftig overgang fra forvaltningsøkonomi til markedsøkonomi. Selv om landet var en af de rigeste af de tidligere jugoslaviske republikker, led Kroatiens økonomi i krigsperioden 1991-1995. Perioden hvor landets produktion kollapsede og landet gik glip af vigtige udenlandske investeringer i Central- og Østeuropa, der fulgte med efter faldet af Berlinmuren i 1989.

I 1993 blev Kroatien støttet af Den Internationale Valutafond (IMF), hvor et stabiliseringsprogram blev introduceret. Dette program havde bl.a. til formål at bremse inflationen gennem en stram økonomisk politik og skabe et godt fundament for gennemgribende restruktureringer af det kroatiske samfund, og med henblik på at skabe de bedst mulige udviklingsmuligheder for landets nye markedsorienterede økonomi.

Siden dereguleringen af den kroatiske banksektor i 2000 og indtil den globale krise i 2008 har Kroatiens økonomiske formuer haft en langsom moderat, men en stabil 4-6 % BNP-vækst, ledet af et opsving i turistsektoren og et kredit-drevet privatforbrug, mens landets inflation og den kroatiske valutakurs holdte et stabilt niveau.

Siden 2004 har Kroatien gjort store fremskridt i bestræbelserne på at tilpasse sin lovgivning til EU's retsakter i overensstemmelse med retningslinjerne i stabiliserings- og associeringsprocessen. Og med optagelse i NATO i 2009 forstærkede den politiske og økonomiske sikkerhed, som yderligere nedbragte den udenlandske investeringsrisiko i Kroatien.

Den kroatiske økonomi er i dag en servicebaseret økonomi med den tertiære sektor, der tegner sig for 70 % af det samlede BNP. Landets befolkningstal er

¹⁰¹) kildehenvisninger findes i hovedopgavens delkapitel 7.1

faldende og indbyggernes forventede levealder stigende. Staten bevarer stadigvæk en stor rolle i økonomien, da privatiseringen ofte mødes med stiv offentlig og politisk modstand. Mens den økonomiske stabilisering i vid udstrækning er nået, halter strukturreformer på grund af dyb modstand fra offentligheden, og en fortsat mangel på stærk støtte fra politikerne. Kroatiens udfordringer omfatter høj udenlandske offentlige gæld, en anæmisk eksportorienteret sektor, anstrengt statsbudget og den store afhængighed af turisme og indtægter fra transport.

Kroatien oplevede en brat opbremsning i økonomien i 2008 og har endnu ikke formået at komme sig. Der er problemer med en stædig voksende arbejdsløshed, et betydeligt handelsunderskud, en ujævn regional udvikling og et meget udfordrende investeringsklima. Den nye regering har bebudet en mere fleksibel tilgang til privatisering, herunder kommende års salg af statsejede virksomheder, som i begrænset omfang har en strategisk betydning. Mens landets makroøkonomiske stabilisering i vid udstrækning betragtes nået af IMF, er det strukturreformerne der halter.

I den kommende tid vil Kroatien stadigvæk kunne mærke et betydeligt pres som følge af den globale økonomiske krise, og landets økonomi vil på grund af reduceret eksport og manglende kapital stadigvæk stå i en udfordrende situation, da landet på trods af ændringer i de sociale programmer samt nedskæringer i de offentlige udgifter stadigvæk befinner sig i en recession. Kroatiens høje udlandsgæld, anæmiske eksportsektor, anstrengt statsbudgettet, og ikke mindst store afhængighed af turistindtægter vil fortsat hæmme den økonomiske udvikling på mellemlangt sigt.

- Hvad kendetegger højdepunkterne, der kan fremhæves i udviklingen på landets finansielle markeder i den nyere tid?

I landets finansielle markeder indgår det kroatiske pengemarked, hvor der udjævnes likviditet - og landets kapitalmarked, hvor der handles med og investeres i diverse finansielle instrumenter. Markedet i dag opererer med forholdsvis lave transaktionsomkostninger og der handles til priser, der afspejler udbud og efterspørgsel på markederne. Igennem årene har landets finansielle marked fået en stor betydning for den kroatiske økonomi, men den rigtige udvikling af det

kroatiske pengemarked startede i 1994, efter indførelsen af landets nye valuta (kroatiske kuna). Hovedparten af handlerne på det kroatiske pengemarked foregår i dag i landets valuta, men der handles også i andre valutaer, bl.a. på pengemarkedet, hvor kortfristede instrumenter repræsenterer størstedelen af den samlede handelsaktivitet.

På pengemarkedet er der mulighed for både at handle via det organiserede pengemarked (TNZ) og foretage direkte handler uden om det organiserede marked (OTC). På pengemarkedet udbyder Kroatiens centralbank likviditet til landets samtlige banker, for at opretholde stabiliteten af landets finansielle sektor. Mens de nye og mere avancerede instrumenter blev indført på verdens pengemarkeder i løbet af 90erne, fortsatte man i Kroatien at handle pengeinstrumenter på den gamle måde. I førsteden af 90erne var landets pengemarked præget af op til 30 % høje dag-til-dag udlånsrenter og meget store likviditetsproblemer hos landets ældre banker. Da O/N-renten midt i 90erne blev administrativt sat op, var långivernes risici ganske ubetydelige, og mens regeringen holdt hånden under landets ældre illikvide banker, skabtes der vækst i landets nye banker.

Efter liberaliseringen af landets finansielle sektor i år 2000, stabiliseredes markedsrenterne på et væsentlig lavere niveau, og de udenlandske banker fik mulighed for at få større indflydelse ved at komme ind på det kroatiske finansielle marked. I perioden hvor eurovaluta blev indført i ØMU-lande, blev mange kroatiske banker opkøbt af udlandet, og mange nye finansielle instrumenter blev introduceret på markedet. Denne udvikling har bidraget til en markant større markedslikviditet og en større tilstrømning af udenlandsk kapital til landets banksektor, som har oplevet en kraftig vækst.

I 2002 blev der etableret et kroatisk interbank-marked (ZIBOR) og hermed en benchmark-rente for den kroatiske valuta. I begyndelsen af 00erne øgedes gennemsigtigheden på landets finansielle markeder og Kroatiens nationalbank fik bedre muligheder for at indsamle og analysere effekterne af sine egne politiske tiltag. Det øgede effekten af centralbankens monetære politik og volatiliteten på markedet kunne bedre styres. Midt i 00erne etableredes flere tilsyns- og

reguleringsinstitutioner, som forstærkede gennemsigtigheden på det kroatiske finansielle marked. I den samme periode blev der introduceret elektroniske handelssystemer, som muliggjorde handel i elektronisk realtid og væsentlig større handelsvolumen. Den positive udvikling på kapitalmarkedet i 2006 var en følge af højere akkumulation af kapital hos de institutionelle investorer, og det samme år blev der udstedt en stribé af diverse obligationstyper. I 2007 var det kroatiske kapitalmarked i kraftig vækst med stigende omsætning i aktiehandel samt en stigning i det offentlige udbud af fondsaktier. Det blev efterfulgt af en markant større offentlig interesse for handel med værdipapirer på det indenlandske kapitalmarked, som resulterede i en meget kraftig stigning i priserne og selve likviditeten af udbudte aktier, handlet på den kroatiske børs (ZSE). Denne meget høje dynamik på det kroatiske kapitalmarked havde en positiv indvirkning på landets økonomiske vækst.

Frem til 2008-krisen registrerede man positive tendenser på de globale finansielle markeder, som har haft en afsmittende effekt på det kroatiske penge- og kapitalmarked, hvor rentesatserne holdte et stabil niveau frem til slutningen af 2008, hvorefter volatiliteten steg voldsomt op. Årene efter krisen har været præget af en lav likviditet i banksektoren, og selve i dag registrerer man, ved det samme lave renteniveau, ret lav handelsaktivitet især i forhold til perioden før 2008.

Udveksling af likviditet og handel med finansielle instrumenter nåede sit højdepunkt i 2007, hvorefter den globale krise i 2008 forsagede en kraftig langvarig nedgang i antal og størrelse af markedsaktiviteter på det kroatiske finansielle marked. Efter lovreguleringen af det kroatiske kapitalmarked i 2009, rettede man skarp fokus på markedets effektivitet og transparens, så gennemsigtigheden på det organiserede kapitalmarked øgedes. Det kroatiske finansielle marked i dag er tilgængeligt for både indenlandske og udenlandske investeringer, og der findes stort set ingen restriktioner, der kan komme i vejen for udenlandske investeringer i Kroatien.

- Hvem er hovedaktørerne på det kroatiske finansielle marked og hvilken rolle har de?

Kroatisk Nationalbank (HNB), grundlagt i 1991, er Kroatiens centralbank, der er uafhængig i udførelsen af handlinger, som støtter målsætningerne for regeringens økonomiske politik. Kroatiens centralbank bestemmer udlånsrenten og fører pengepolitik, der skal sikre prisstabilitet og en lav inflation i landet ved at styre landets valutakurs på baggrund af udbud og efterspørgsel af samtlige valutaer på valutamarkedet. I sit forsøg på at fastholde stabiliteten af landets valutakurs, forhindrer centralbanken alt for store valutakursudsving via markedsinterventioner. Udover sit ansvar for udstedelse af sedler og mønter, udarbejder centralbanken landets finansielle statistikker, og banken er ansvarlig for at opretholde stabiliteten i det kroatiske finansielle system. Kroatiens centralbank er medvirkende til, at kontante og elektroniske betalinger afvikles sikkert mellem pengeinstitutterne indbyrdes og den står direkte til ansvar over for det kroatiske Finansministerium og Det Kroatiske Parlament.

Landets commercielle banker, der siden årtusindskiftet næsten alle sammen er udenlands ejede, har den dominerede stilling i den finansielle sektor og er landets mest aktive finansielle institutioner - både når det gælder brug af betalingssystemer og finansielle markeder, herunder valuta- og kapitalmarkeder. Bankernes tilstedeværelse på valuta- og kapitalmarkedet giver muligheder for enkeltpersoner og juridiske personer at låne midler eller handle og investere i penge- og kapitalmarkedets diverse finansielle produkter, dvs. instrumenter, som handles på børsen og afvikles via landets egen værdipapircentral. Det kroatiske finansråd (HUB) er en branche- og interesseforening, der varetager alle kroatiske bankers og sparekassers interesser. Finansrådet i Kroatien har udover sin opgave at skabe gode rammevilkår for sine medlemmer også en stor betydning for landets samfundsudvikling, da det følger de politiske processer tæt og deltager i de politiske beslutninger, som har betydning for medlemmernes forretningsvilkår.

Ved siden af commercielle banker og autoriserede vekselkontorer findes der landets sparekasser, bygge- og sparekreditforeninger, forsikringsselskaber, leasingselskaber, porteføljeforvaltnings- og pensionsselskaber samt administrationsselskaber for investeringsforeninger, hvis virksomhed bliver

reguleret og overvåget af det kroatiske agentur for tilsyn med finansielle tjenesteydelser (HANFA).

Med HANFA og den kroatiske centralbank i spidsen, udføres der i dag skarpt tilsyn med det kroatiske kapitalmarked, hvor disse to aktører skaber grundlæggende rammer for et velfungerende finansielle system samt aktiviteterne hos landets øvrige tilsyns- og reguleringsinstitutioner. En af disse institutioner er det kroatiske statsagentur for indskydergaranti og banksanering (DAB), hvis opgave er at beskytte indskydernes bankindeståender, som deponeres og handles af finansielle formidlere, herunder banker og andre aktører på det kroatiske pengemarked. Markedsvirksomheden (TNZ), der overvåger det daglige likviditetsbehov for offentlig handel mellem pengemarkedsdeltagere er ligeledes med til at forbedre gennemsigtigheden og sikkerheden på det kroatiske pengemarked.

Under det kroatiske Finansministerium findes landets to vigtige tilsyns- og overvågningsinstitutioner. Det er Finansministeriets inspektorat og landets kontor for forebyggelse af hvidvaskning af penge.

Det kroatiske agentur (FINA) er landets førende virksomhed, som tilbyder løsninger inden for finansiel formidling og informationsteknologi, og det kroatiske kreditforpligtelsesregister (HROK). Sammen med det centrale forsikringsregister (REGOS) er de aktører der yder særlig støtte til alle markedets deltagere og hermed øger transparensen på kapitalmarkedet.

- Hvilke vækstudsiger har den kroatiske økonomi i den kommende fremtid?

Kroatien, der kun er halvanden måned væk fra sin optagelse i EU, skal fremskynde de længe ventede strukturelle reformer, som skal reparere landets økonomi efter fire års recession. Den forventede kortsigtede vækst i 2013 er bygget på regeringens annoncerede offentlige investeringer og den forventede forbedring i den eksterne efterspørgsel.

I forhold til kroatiske vækstforventninger er IMF's estimat noget mere afdæmpet, og den lave vækst bør afhjælpes med yderligere finanspolitiske tiltag i årene

fremover for at opnå en langsigtet økonomisk bæredygtighed, da den langsomme vækst og de manglende finanspolitiske ændringer på mellemlangt sigt i betydelig grad kan svække landets evne til at modstå udefrakommende stød.

Betydelig og varig finanspolitisk konsolidering er nødvendig for at genoprette en gældsbæredygtighed, der vil fastholde markedets tillid. Kroatien skal satse på en genopretning af offentlige finanser, og målet for budgetunderskuddet vil være inden for rækkevidde. For den kroatiske regering lykkedes det at have lukket hullet i det offentlige, men der er en del strukturelle reformer, såsom forbedring af fleksibiliteten på arbejdsmarkedet, yderligere reducering af bureaukratiske barrierer for virksomheder og en stigning i pensionsalder, der skal igangsættes.

Da landets eksterne gæld i udenlandsk valuta, landets eksport og udenlandsk ejede banksektor er meget afhængige af vækstudviklingen i de andre udsatte EU-lande, bør myndighederne handle hurtigt for at reducere sårbarheden over for eksterne chok, forbedre erhvervsklimaet, stimulere landets vækst og øge konkurrenceevnen. Myndighederne bør ifølge IMF fortsat tillade landets større valutakursfleksibilitet og en gradvis ophobning af internationale reserver, som over årene vil opbygge landets værn mod de eksterne chok.

Generelt set vil Kroatiens EU-medlemskab give et løft til væksten, men det afhænger af, hvor effektivt og hurtigt Kroatien vil administrere og bruge EU-udviklingsfonde og reducere barrierer for nødvendige investeringer.

* * *

I begyndelsen af maj 2013 forventes det, at der vil ske en ratificering af traktaten vedrørende Kroatiens tiltrædelse af EU, og jeg vil i afslutningen af denne hovedopgave henvise til det nedenstående citat¹⁰² fra den nuværende europaminister Nicolai Wammen, som efter fremlæggelsen af det sidste Europa-Kommissionens overvågningsrapport har udtalt:

"Jeg hilser Kommissionens rapport om Kroatien velkommen. Jeg er tilfreds med, at Kroatien ifølge rapporten generelt opfylder forpligtelserne for EU-medlemskab. Rapporten dokumenterer, at Kroatien har arbejdet hårdt og målrettet for at gøre sig parat til EU-medlemskab. Det er derfor fuldt fortjent, at Kroatien som forventet tiltræder som EU's 28. medlem fra 1. juli i år. Men det er vigtigt, at reformprocessen i Kroatien fortsætter, som rapporten også viser. Det understregede jeg netop over for den kroatiske regering, da jeg besøgte Zagreb i februar."

* * *

¹⁰²) Kilde: Det danske udenrigsministerium i København:
<http://um.dk/da/forsidenyheder/newsdisplaypage/?newsID=C7C3E494-A68C-470F-8FA7-9881E23700B4>

7. Litteraturliste

Til udarbejdelsen af denne hovedopgave er der brugt et større antal diverse kilder og statistiske data, der enten findes i form af tilgængelig litteratur eller på diverse hjemmesider.

Ud over de kilder der anføres ved hjælp af tekstens fodnoter undervejs, er de øvrige kildehenvisninger både samlet i form af en samlet litteraturliste og inddelt efter enkelte kapitler i opgavens næstkomende delkapitel 7.1

7.1 Litteraturliste efter hovedopgavens kapitler

Da jeg i min udarbejdelse af hovedopgavens mange kapitler ofte har brugt mange kilder, ville en udelukkende slavisk tilgang til brug af fodnoter muligvis være til hinder for en flydende læsning af opgaven.

Af den grund samles i dette delkapitel al den baggrundslitteratur og kildehenvisninger, jeg har brugt til udarbejdelsen af de enkelte hovedopgavens delkapitler.

2.1.1 Kroatiens som en del af den jugoslaviske fæderation

Jacobsen, Per; 2004; Vindue mod øst - Nr.4 (Tidsskriftsartikel; side 21-24)

Jacobsen, Per; 2000; Ex-Jugoslavien - fornyelse, men stadig krise (Tidsskriftsartikel; side 127-147)

Jacobsen, Per; 1997; Ex-Jugoslavien (Tidsskriftsartikel; side 145-153)

Jacobsen, Per; 1992; Jugoslavien - et kort rids af historien (Dansk Flygtningehjælp; side 2-9)

2.1.2 Kroatiens i årene efter 1991

Jacobsen, Per; 2004; Vindue mod øst - Nr.4 (Tidsskriftsartikel; side 21-24)

Jacobsen, Per; 2000; Ex-Jugoslavien - fornyelse, men stadig krise (Tidsskriftsartikel; side 127-147)

Jacobsen, Per; 1997; Ex-Jugoslavien (Tidsskriftsartikel; side 145-153)

Jacobsen, Per; 1992; Jugoslavien - et kort rids af historien (Dansk Flygtningehjælp; side 2-9)

<http://danato.um.dk/da/samarbejde/natos-udvidelse/>

2.2.1 Befolkning og demografiske forhold i Kroatiens

http://www.cpi.hr/en-10697_where_is_croatia_going_future_population_trends.htm

http://www.indexmundi.com/croatia/age_structure.html

<http://www.dzs.hr/Eng/important/Interesting/stanovnistvo.htm>

http://en.wikipedia.org/wiki/Demographics_of_Croatia

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/hr.html>

2.3 Produktion, inflation og beskæftigelse

http://databank.worldbank.org/data/views/variableselection/selectvariables.aspx?source=world-development-indicators#s_g
www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2012/02/weodata/weoselgr.aspx
<http://www.gfmag.com/gdp-data-country-reports/289-croatia-gdp-country-report.html#axzz2SnwA8YFj>
<http://www.tradingeconomics.com/croatia/inflation-cpi>
www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2012/cr12302.pdf
<http://www.mfin.hr/en/annual-reports-of-ministry-of-finance>

2.4.1 Primære erhverv

<http://kroatien.um.dk/en/the-trade-council/croatia-as-market/sectors-in-focus/>
<http://www.mfin.hr/en/annual-reports-of-ministry-of-finance>

2.4.2 Sekundære erhverv

<http://www.globalis.dk/Lande/Kroatien>
<http://www.foxbusiness.com/news/2013/03/20/eu-regulators-approve-revised-croatian-shipyard-revamp-plan/>
<http://www.mfin.hr/en/annual-reports-of-ministry-of-finance>
<http://kroatien.um.dk/en/the-trade-council/croatia-as-market/sectors-in-focus/>

2.4.3 Tertiære erhverv

<http://www.aik-invest.hr/en/sectors/tourism/>
<http://www.mfin.hr/en/annual-reports-of-ministry-of-finance>
<http://kroatien.um.dk/en/the-trade-council/croatia-as-market/sectors-in-focus/>

2.5.1 Det private forbrug

www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2012/cr12302.pdf
<http://www.mfin.hr/en/annual-reports-of-ministry-of-finance>

2.5.2 Det offentlige forbrug

<http://www.mfin.hr/en/annual-reports-of-ministry-of-finance>
www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2012/cr12302.pdf
<http://www.ijf.hr/eng/home-page/>

2.5.3 Investeringer

www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2012/02/weodata/weoselgr.aspx
<http://www.mfin.hr/en/annual-reports-of-ministry-of-finance>
<http://www.ijf.hr/eng/home-page/>

2.6.1 Handel med udlandet

www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2012/02/weodata/weoselgr.aspx
http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_113370.pdf
<http://www.hnb.hr/publikac/godisnje/2010/e-god-2010.pdf>
<http://www.mfin.hr/en/annual-reports-of-ministry-of-finance>

2.6.2 Betalingsbalance og udlandsqæld

<http://www.hnb.hr/publikac/godisnje/2011/e-god-2011.pdf>
<http://www.hnb.hr/publikac/epublikac.htm>
<http://www.mfin.hr/adminmax/docs/Annual%20Report%20of%20the%20Ministry%20of%20Finance%202009.pdf>

2.6.3 Udenlandske investeringer i Kroatien

<http://www.state.gov/e/eb/rls/othr/ics/2012/191134.htm>
<http://www.mfin.hr/en/annual-reports-of-ministry-of-finance>
<http://www.state.gov/e/eb/rls/othr/ics/2011/157264.htm>

2.7 Kroatiens offentlige finanser

<http://www.mfin.hr/en/annual-reports-of-ministry-of-finance>
<http://www.ijf.hr/eng/home-page/>

2.7.1 De offentlige udgifter

www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2012/02/weodata/weoselgr.aspx
<http://www.mfin.hr/en/annual-reports-of-ministry-of-finance>
<http://www.ijf.hr/eng/home-page/>
www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2012/cr12302.pdf

2.7.2 De offentlige indtægter

<http://www.mfin.hr/en/annual-reports-of-ministry-of-finance>
www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2012/02/weodata/weoselgr.aspx
www.taxrates.cc/html/croatia-tax-rates.html
<http://www.mfin.hr/en/annual-reports-of-ministry-of-finance>

2.7.3 Den offentlige saldo

<http://www.reuters.com/article/2012/11/26/croatia-tax-government-idUSL5E8MQ4FF20121126>
www.eu-oplysningen.dk/spsv/off/alle/117_86/
www.eu-oplysningen.dk/spsv/off/alle/117_85/
<http://www.hnb.hr/publikac/epublikac.htm>
<http://www.mfin.hr/en/annual-reports-of-ministry-of-finance>
www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2012/cr12302.pdf

3.1 Landets valuta og betalingssystemer

http://www.hnb.hr/platni-promet/e-o_platnom_prometu.htm
www.nationalbanken.dk
<http://www.imf.org/external/np/ms/2012/100212b.htm>
http://en.wikipedia.org/wiki/Croatian_kuna
<http://www.hnb.hr/novcan/enovcan.htm>
<http://www.valutakurser.dk/>
http://www.hnb.hr/platni-promet/e-o_platnom_prometu.htm

3.2.1 Valutakurs

www.nationalbanken.dk
<http://www.hnb.hr/tecajn/etecajn.htm>
<http://www.hnb.hr/publikac/epublikac.htm>
<http://www.valutakurser.dk/>
<http://www.hnb.hr/publikac/istratzivanja/w-033.pdf>

3.2.2 Renten

www.nationalbanken.dk
<http://www.hnb.hr/publikac/epublikac.htm>
<http://www.hnb.hr/monet/emonet.htm>
[http://www.nationalbanken.dk/DNDK/Publikationer.nsf/side/Pengepolitik_i_Danmark_2_udgave_2003\\$file/kap06.html](http://www.nationalbanken.dk/DNDK/Publikationer.nsf/side/Pengepolitik_i_Danmark_2_udgave_2003$file/kap06.html)

3.3 Finansielle markeder

http://en.wikipedia.org/wiki/Financial_market
http://www.investorwords.com/1953/financial_market.html
<http://www.eubusiness.com/europe/croatia/invest>
<http://www.zse.hr/default.aspx?id=122>
<http://www.mfin.hr/en/annual-reports-of-ministry-of-finance>
<http://www.state.gov/e/eb/rls/othr/ics/2011/157264.htm>

3.3.1 Pengemarkedet

<http://www.mfin.hr/adminmax/docs/Annual%20report%20of%20the%20Ministry%20of%20Finance%202010.pdf>
http://www.trzistenovca.hr/o_nama.asp?page_id=o_nama&verzija=ENG
http://www.trzistenovca.hr/promet.asp?page_id=promet
<http://www.mfin.hr/en/annual-reports-of-ministry-of-finance>
http://www.hnb.hr/platni-promet/e-o_platnom_prometu.htm
<http://www.hnb.hr/monet/emonet.htm>
<http://www.hnb.hr/publikac/godisnje/2011/e-god-2011.pdf>
<http://www.hnb.hr/publikac/godisnje/2010/e-god-2010.pdf>

<http://www.hnb.hr/publikac/godisnje/2009/e-god-2009.pdf>
<http://www.hnb.hr/publikac/godisnje/2008/e-god-2008.pdf>
<http://www.ecb.int>
<http://www.state.gov/e/eb/rls/othr/ics/2012/191134.htm>
<http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2009/cr09185.pdf>
<http://www.hub.hr/Default.aspx?art=1614>
www.nationalbanken.dk

3.3.2 Kapitalmarkedet

<http://www.mfin.hr/adminmax/docs/Annual%20report%20of%20the%20Ministry%20of%20Finance%202010.pdf>
<http://www.mfin.hr/en/annual-reports-of-ministry-of-finance>
<http://www.zse.hr/default.aspx?id=122>
<http://www.zse.hr/default.aspx?id=32878>
http://www.ebrd.com/pages/project/case/central/croatia_zse.shtml
www.ebrd.com
http://en.wikipedia.org/wiki/Vara%C5%BEdin_Stock_Exchange
<http://www.zse.hr/default.aspx?id=32874>
<http://www.nasdagomxnordic.com/>
<http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2012/cr12302.pdf>

3.4 Finansmarkedets hovedaktører, organisationer og myndigheder

<http://www.hnb.hr/o-hnb/eo-hnb.htm>
<http://www.hnb.hr/propisi/epropisi.htm>
<http://www.eubusiness.com/europe/croatia/invest>
<http://www.hanfa.hr/index.php?ID=0&AKCIJA=230&LANG=ENG&vijestid=473>
<http://www.zse.hr/default.aspx?id=32878>
<http://www.zse.hr/default.aspx?id=32874>
http://www.trzistenovca.hr/o_nama.asp?page_id=o_nama&verzija=ENG
<http://www.mfin.hr/en/annual-reports-of-ministry-of-finance>
<http://www.skdd.hr/portal/f?p=100:7:0:NO>
<http://www.efdi.net/>
www.ebrd.com
<http://www.mfin.hr/en/about-us>

3.4.1 Nationalbankens rolle og pengepolitik

http://www.hnb.hr/platni-promet/e-o_platnom_prometu.htm
<http://www.hnb.hr/o-hnb/eo-hnb.htm>
<http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2012/cr12302.pdf>

3.4.2 Den kroatiske banksektor

<http://www.hnb.hr/publikac/bilten-o-bankama/ebilten-o-bankama-25.pdf>
<http://www.hnb.hr/publikac/bilten-o-bankama/ebilten-o-bankama-24.pdf>
<http://www.hnb.hr/publikac/bilten-o-bankama/ebilten-o-bankama-23.pdf>
<http://www.hnb.hr/publikac/bilten-o-bankama/ebilten-o-bankama-19.pdf>
<http://www.ecb.int>
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52004DC0257:DA:NOT>
<http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2011/cr11160.pdf>
<http://www.hnb.hr/publikac/bilten-o-bankama/ebilten-o-bankama-21.pdf>
<http://www.reuters.com/article/2012/11/16/croatia-banks-idUSL5E8MG3L520121116>
<http://ideas.repec.org/a/onb/oenbfs/y2005i9b4.html>
<http://www.hnb.hr/publikac/epublikac.htm>
<http://www.imf.org/external/country/hrv/index.htm?type=9998#56>
<http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2012/cr12302.pdf>

4 Kroatiens kandidatur til EU

<http://www.euo.dk/emner/udvidelsen/baggrund/>

4.1 Københavnskriterierne

http://europa.eu/legislation_summaries/glossary/acccession_criteria_copenhagen_en.htm
http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/croatia/croatia04_14-06_en.pdf

4.2 Kroatiens integration i EU

http://ec.europa.eu/enlargement/countries/detailed-country-information/croatia/index_en.htm
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:042:0051:01:EN:HTML>
http://en.wikipedia.org/wiki/Accession_of_Croatia_to_the_European_Union
<http://www.euo.dk/emner/udvidelsen/fortsatte/croatia/>

5. Den Internationale Valutafonds vurdering af Kroatien

<http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2012/cr12302.pdf>

6. Konklusion og afslutning

Facts, tal, og informationer i dette afsnit stammer fra hovedopgavens kapitler 2-5 samt et citat, fundet ved:

<http://um.dk/da/forsidenyheder/newsdisplaypage/?newsID=C7C3E494-A68C-470F-8FA7-9881E23700B4>

7.2 Samlet litteraturliste

Bøger:

-
- Andersen, M.Torben & Dalum, Bent & Linderoth, Hans & Smith, Valdemar & Westergård-Nielsen, Niels; 2001; The Danish Economy - An International Perspecive
- Bernanke, Frank; 2009; Principles of Economics
- Blanchard Olivier; 2003; Macroeconomics
- Lynggaard, Peter; 2008; Investering og Finansiering
- Møller, Michael & Nielsen, Niels Christian; 1999; Finansielle markeder
- Ulstrup Johansen, Per & Trier, Mikael; 2004; Danmarks økonomi siden 1980 - en oversigt
-

Tidsskrifter:

-
- Jacobsen, Per; 2004; Vindue mod øst - Nr.4 (Tidsskriftsartikel; side 21-24)
- Jacobsen, Per; 2000; Ex-Jugoslavien - fornyelse, men stadig krise (Tidsskriftsartikel; side 127-147)
- Jacobsen, Per; 1997; Ex-Jugoslavien (Tidsskriftsartikel; side 145-153)
- Jacobsen, Per; 1992; Jugoslavien - et kort rids af historien (Dansk Flygtningehjælp; side 2-9)
-

Supplerende litteratur:

-
- Andersen, Michael; 2004; Samfunds- og nationaløkonomi (Complet A/S - kompendium)
- Andersen, Michael; 2004; Makroøkonomi (Complet A/S - kompendium)
- Koed, Chresten & Nielsen, Michael; 2008; Finansiering
- Danmarks Nationalbank; 2012; Statens låntagning og gæld
- Danmarks Nationalbank; 2009; Pengepolitik i Danmark
- Danmarks Nationalbank; 2009; Nationalbankens opgaver
-

Internetkilder:

<http://da.glosbe.com/da/hr/>
http://ec.europa.eu/enlargement/countries/detailed-country-information/croatia/index_en.htm
http://ec.europa.eu/index_en.htm
http://europa.eu/index_da.htm
<http://glosbe.com/da/en/>
<http://nationalbanken.dk/>
<http://www.businessdictionary.com/definition/transaction-value.html>
<http://www.dab.hr/>
<http://www.danskerhverv.dk>
<http://www.ecb.int>
<http://www.efdi.net/>
<http://www.eubusiness.com/europe/croatia/invest>
<http://www.hanfa.hr/index.php?LANG=ENG&MENU=jezik>
<http://www.hnb.hr/propisi/zakoni-htm-pdf/h-zakon-o-bankama.htm>
<http://www.hub.hr/Default.aspx?art=1614>
<http://www.ijf.hr/eng/home-page/>
<http://www.ijf.hr/hr/korisne-informacije/leksikon-javnih-financija/14/>
<http://www.information.dk/293400>
<http://www.investopedia.com/terms/r/rollover.asp#axzz1p6aQj900>
http://www.kredit-zajam.com/hub_hrvatska_udruغا_banaka.aspx
<http://www.mfin.hr/en>
<http://www.mfin.hr/hr/drzavna-riznica-ustrojstvo>
<http://www.regos.hr/default.aspx?id=5>
http://www.trzistenovca.hr/o_nama.asp?page_id=o_nama&verzija=ENG
<http://www.zse.hr/default.aspx?id=122>
<http://www2.hgk.hr/en/>
www.danskebank.dk
www.danskeinvest.dk/
www.denstoredanske.dk
www.educit.com
www.eiu.com
www.finansraadet.dk
www.finanstilsynet.dk
www.hnb.hr
www.hnb.hr/eindex.htm
www.hnb.hr/publikac/epublikac.htm
www.investopedia.com
www.investorwords.com
www.mfin.hr/en
www.nationalbanken.dk

www.nato.int/cps/en/natolive/index.htm

www.npinvestor.com

www.statbank.dk

www.websters-online-dictionary.org

www.whois.net/

www.wikipedia.dk

www.wikipedia.org

www.worldbank.org/en/country/croatia/overview

8. BILAG

Hovedopgaven vedlægges 89 sider bilag i form af et opslagsværk, der er udarbejdet af opgaveskriveren selv.

Bilaget tager udgangspunkt i over 1.200 udvalgte engelske termer, som er oversat videre til dansk og derefter til kroatisk.

Lang de fleste af bilagets engelske glosor er de navneord, der ofte forekommer i den hovedopgaverelevante engelske litteratur, navnlig inden for det finansielle og (makro)økonomiske fagområde.

Under bilagets udarbejdelse har det været meget vigtigt for opgaveskriveren at holde sig meget nøje til de eksisterende kilder, og af den grund inkluderer bilaget kun de begreber, der med absolut sikkerhed kan henvises til de kilder og opslagsværker, der er nævnt i to bilagets sidste afsnit 8.3.1 og 8.3.2

Ordene er opstillet alfabetisk; dog er sammensatte ord i enkelte tilfælde anbragt under deres første led. Dette kan medføre ubetydelige afvigelser fra den alfabetiske rækkefølge.

Bilaget kan også betragtes som en betydningsordbog, hvor nogle ord og begreber, der enten ikke har en helt præcis eller bekræftet oversættelse og har yderligere behov for en nærmere forklaring, stedvist er angivet nærmere ved hjælp af almindelige runde parenteser "()", hvor en forklaring der følger findes efter et lighedstegn "=" . Parenteser anvendes for øvrigt også for at betegne, at en del af et ord eller udtryk kan medtages eller udelades efter behag. De internationalt anerkendte organisationer og tilhørende forkortelser, akronymer eller andre udtryk er f.eks. ligeledes ofte placeret inde i parenteser.

Da de enkelte ord i mange tilfælde kan have to eller flere betydninger, bruges i oversættelsen fra dansk til kroatisk både komma ”,” og semikolon ”;” for at holde ordenes forskellige betydninger adskilte og rækkefølgen mere overskueligt.

For at definere eller afgrænse glosernes brug på økonomiens specifikke fagområder, anvendes der for de fleste ordenes vedkommende diverse forkortelser i de kantede parenteser ”[]” (henv. til bilagets efterfølgende delkapitler 8.1 og 8.2), hvor den retvendte skråstreg ”/” bruges til at angive mulige alternativer i oversættelsen.

Udeladelse af ordenes øvrige betydninger i opslagsværket er dog ikke ensbetydende med, at det pågældende begreb ikke kan have en eller flere andre betydninger.

Substantiverne i ordlisten angives hverken i køn eller bøjning, der i sagens natur er udeladt – og af pladsmæssige årsager er der ikke tilstræbt nogen udtømmende behandling på dette område.

Selve ordlisten er korrekturlæst kun af opgaveskriven selv, så de eventuelle fejl og mangler påhviler dog alene undertegnede.

God fornøjelse med læsningen.

Frederiksberg, den 13. maj 2013

Dennis Tojzan

8.1 Liste over forkortelser brugt i bilaget

FORKLARINGER PÅ DANSK:

[EU]	begreb bruges i forbindelse med Europæiske Union
[DK]	begreb/fagudtryk/forkortelse/akronym brugt i Danmark
[HR]	begreb/fagudtryk/forkortelse/akronym brugt i Kroatien
[IMF]	begreb bruges i forbindelse med Den Internationale Valutafond
[UK]	britisk-engelsk sprogbrug
[US]	amerikansk-engelsk sprogbrug
[bogh.]	begreb/fagudtryk inden for regnskab og regnskabsvæsenet
[børs.]	begreb/fagudtryk i forbindelse med børshandel
[fin.]	ofte brugt begreb/fagudtryk i forbindelse med finansiering
[int.]	begreb/forkortelse/akronym knyttet til international jura/økonomi
[jur.]	juridisk begreb/fagudtryk
[makr.]	makroøkonomisk begreb/fagudtryk
[mikr.]	mikroøkonomisk begreb/fagudtryk
[mon.]	begreb/fagudtryk knyttet til statens monetære politik og/eller valuta
[parl.]	begreb/fagudtryk inden for parlamentariske forhold
[rekl.]	begreb/fagudtryk inden for reklamevirksomhed
[stat./nat.regn.]	begreb/fagudtryk inden for stat, statsfinanser, nationaløkonomi eller nationalregnskab
[veks.]	begreb/fagudtryk inden for vekselret
[værd.]	begreb/fagudtryk inden for værdipapirhandel

8.1 Liste over forkortelser brugt i bilaget

FORKLARINGER PÅ KROATISK:

[EU]	pojam se koristi u vezi postojanja i rada Europske unije
[DK]	pojam/izraz/kratica/akronim upotrebljavan u Danskoj
[HR]	pojam/izraz/kratica/akronim upotrebljavan u Hrvatskoj
[MMF]	pojam se koristi u vezi postojanja i rada Međunarodnog monetarnog fonda
[UK]	upotreba specifična za engleski engleski i gospodarstvo Ujedinjenog Kraljevstva
[US]	upotreba specifična za američki engleski i američko gospodarstvo
[rač.]	pojam/izraz s područja računovodstva
[burz.]	pojam/izraz s područja burzovnog poslovanja
[fin.]	često korišten pojam/izraz s područja financiranja
[int.]	pojam/kratica/akronim s područja međunarodnog prava/ekonomije
[pra.]	pojam/izraz s područja prava
[makr.]	pojam/izraz s područja makroekonomije
[mikr.]	pojam/izraz s područja mikroekonomije
[mon.]	pojam/izraz vezan uz (državnu) monetarnu politiku i/ili područje valute
[parl.]	pojam/izraz s područja koji se veže uz rad parlamenta
[rekl.]	pojam/izraz s područja reklame i oglašavanja medijima
[drž./fisk.]	pojam/izraz s područja državnih organa, nacionalne ekonomije, javnih financija i/ili državne blagajne
[mjen.]	pojam/izraz s područja mjeničnog poslovanja
[vr.]	pojam/izraz s područja vrijednosnica i trgovine vrijednosnim papirima

8.2 Engelsk-dansk-kroatisk ordliste med økonomiske termer

A

DANSK:

KROATISK:

"A" shares	[mikr.] [fin.] a-aktier	[mikr.] [fin.] prvorazredne dionice (tj. dionice koje daju pravo glasovanja)
ABS (Asset-backed security)	[værd.] obligation med sikkerhed i aktiver	[vr.] vrijednosnice poikriveni imovinom
acceleration clause	[mikr.] [fin.] forfaldklausul	[mikr.] [fin.] klauzula ubrzanja (kojom vjerovnik prijeti da će opozvati zajam ako dužnik zakasni u plaćanju bilo kojeg obroka/rate)
acceptance credit	[mikr.] [fin.] acceptkredit (acceptemburs, vekselkredit)	[mikr.] [fin.] akceptni kredit (kredit izdan po akceptu mjenice)
account	konto	račun; obračun
account balance	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [fin.] kontoindestående (saldo på konto)	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [fin.] saldo računa
account chart	[regn.] kontoplan	[rač.] kontni plan
accountant	[mikr.] [regn.] revisor (= ikke uafhængig revisor; regnskabsfører)	[mikr.] [rač.] računovoda, knjigovođa
accounting	[regn.] bogføring; regnskabsførelse, regnskabsvæsen	[rač.] računovodsvo; računovodstvena disciplina
accounting period	[mikr.] [regn.] bogføringsperiode; regnskabsperiode	[mikr.] [rač.] računovodstveno/knjigovodstveno razdoblje; obračunsko razdoblje
accounts	[mikr.] [regn.] regnskab; konti; bogføring	[mikr.] [rač.] računovodstvo, obračun; konti, računi; knjigovodstvo
accrued interest	[mikr.] [fin.] [regn.] påløbne renter	[mikr.] [fin.] [rač.] obveze po akumuliranim kamatama; akumulirana kamata
acquisition	[mikr.] virksomhedskøb, køb af virksomheder, overtagelser af virksomheder	[mikr.] kupnje poduzeća, stjecanja vlasništva nad poduzećima, preuzimanje vlasništva nad poduzećima
activity rate	[makr.] erhvervsfrekvens	[makr.] stopa aktivnosti; stopa sudjelovanja (= udio radno aktivnog stanovništva u ukupnom stanovništvu)
adjustable peg	[mon.] valutaspænd	[mon.] prilagodljivo vezivanje (deviznog tečaja)

adjustable rate	[mikr.] [fin.] variable rente	[mikr.] [fin.] varijabilna kamata
adjusted disposable income	[stat./nat.regn.] [makr.] korrigeret disponibel indkomst	[drž./fisk.] [makr.] prilagođeni raspoloživi (nacionalni/domaći) dohodak
adjusted gross income	[stat./nat.regn.] [makr.] korrigeret bruttoindkomst	[drž./fisk.] [makr.] prilagođeni bruto dohodak (nakon odbitaka poslovnih/materijalnih troškova)
administration	1) administration; 2) forvaltning; 3) regering	1) administracija; 2) uprava; 3) vlada
advance	forskud (dvs. lån)	predujam (tj. pozajmnica)
advance refunding bonds	[stat./nat.regn.] [makr.] refinansiering	[drž./fisk.] [makr.] obveznice za unaprijedno refundiranje javnog duga
advising bank	[mikr.] adviserende bank (i forbindelse med remburser)	[mikr.] avizirajuća banka, potvrđujuća banka
after-tax real rate of return	[makr.] realrente efter skat	[makr.] postporezna realna stopa prinosa
aggregate	samlet, sammenlagt	skupni, ukupni, agregatni
aggregate supply/aggregate demand model (AS/AD)	[makr.] AS/AD model (= makroøkonomisk model for den samlede udbud og den samlede efterspørgsel)	[makr.] AS/AD model (= makroekonomski model agregatne ponude i agregatne potražnje)
agricultural economics	[makr.] landbrugsøkonomi	[makr.] ekonomika poljoprivrede
agricultural support policy	[makr.] landbrugsstøtteordning	[makr.] politika pomoći poljoprivredi
agriculture	landbrug, jordbrug	poljoprivreda
AID (Agency for International Development)	[int.] amerikansk statslig organisation for udviklingsbistand	[int.] AMR (Agencija za međunarodni razvoj)
allocation of resources	anvendelse af midler, ressourceallokering	alokacija ekonomkih izvora, alokacija resursa
allotment	[mikr.] [fin.] aktiefordeling, tildeling af aktier/anparter	[mikr.] [fin.] raspodjela (dijela emisije dionica na primarnom tržištu članovima konzorcija ili sindikata, odnosno dioničarima)
allotment letter	[værd.] meddelelse om tildeling af tegnede aktier, tegningsbevis, tildelingsbevis	[vr.] obavijest dioničarima (o novoj emisiji)
alternative economy	[makr.] [mikr.] sort økonomi; uofficiel økonomi	[makr.] [mikr.] siva ekonomija; alternativna ekonomija
amalgamation	[mikr.] virksomhedssammenlægning, fusion af virksomheder	[mikr.] amalgamacija (spoj dvaju ili više poduzeća kojim se stvara novo poduzeće i prekidaju sva pripojena poduzeća)

American option	[værd.] amerikansk option	[vr.] Američka opcija (opcija koja se može izvršiti u bilo koje vrijeme do njihova isteka)
amortisation	[mikr.] [fin.] [regn.] afskrivning, afvikling af gæld; nedskrivning af aktiver	[mikr.] [fin.] [rač.] amortizacija, otplata duga; otpis vrijednosti aktive
annual accounts	[mikr.] [fin.] [regn.] årsregnskab	[mikr.] [fin.] [rač.] godišnji obračun
annual general meeting	[mikr.] generalforsamling	[mikr.] godišnja skupština dioničara
annual rate of growth/increase	[makr.] årsstigningstakt	[makr.] godišnja stopa rasta/porasta
annual report	[mikr.] årsberetning, beretning og regnskab	[mikr.] godišnji izvještaj, godišnje izvješće
anticipated inflation	[makr.] forventet/forudberegnet inflation	[makr.] očekivana/anticipirana inflacija
anti-dumping duty	[makr.] [int.] antidumping-told	[makr.] [int.] antidampinška carina/pristojba
anti-inflationary policy	[makr.] inflationsbekämpende politik	[makr.] antiinflacijska (ekonomski) politika (politika kojom se obara ili suzbija inflacija)
anti-trust	[makr.] monopolforebyggende	[makr.] antitrustovske akcije (protiv monopolâ i okrupnjavanja)
appreciation (of currency)	[mon.] opskrivning af valuta, valutaopskrivning	[mon.] aprecijacija valute (= porast cijene domaće valute u terminima strane, odgovara smanjenju tečaja)
appropriation account	[mikr.] [fin.] henlæggelseskonto	[mikr.] [fin.] račun raspodjele (neto profita na dividende, pričuve, mirovinske fondove)
APR (Annualized percentage rate)	[mikr.] [fin.] årlig (effektiv) rente	[mikr.] [fin.] postotak/kamatnjak na godišnjoj razini
arbitrage	1) [mikr.] arbitrage; 2) [makr.] [int.] arbitrage	1) [mikr.] arbitraža (= rješavanje spora od izabranih neutralnih sudaca); 2) [makr.] [int.] arbitraža (= zarada na razlici u cijeni nekog dobra na dvama odvojenim tržištima)
arrangement	[int.] aftale, akkord [IMF]	[int.] sporazum, aranžman [MMF]
Articles of Agreement of IMF	[int.] IMF's vedtægter	[int.] statut MMF-a (= osnivački dokument MMF-a iz 1946.)
AS/AD (Aggregate supply/aggregate demand model)	[makr.] AS/AD model (= makroekonomisk model for den samlede udbud og den samlede efterspørgsel)	[makr.] AS/AD model (= makroekonomski model agregatne ponude i agregatne potražnje)
ask	salgskurs	ponuđena cijena (kod prodaje)
asset	aktiver	aktiva, imovina

asset management	[mikr.] [fin.] kapitalforvaltning, formueforvaltning	[mikr.] [fin.] upravljanje imovinom/aktivom
asset value	[mikr.] [regn.] aktivernes værdi	[mikr.] [rač.] vrijednost imovine/akteve
assets and liabilities	[mikr.] [regn.] aktiver og passiver	[mikr.] [rač.] aktiva i pasiva
Association Agreement /EU/	[int.] EU's associeringsaftale /EU/	[int.] sporazum o pridruživanju Europskoj uniji /EU/
assurance	[mikr.] (livs)forsikring	[mikr.] (životno) osiguranje
asymmetric information	asymmetrisk information	nesimetrične/asimetrične informacije
auditing	revision	revizija
auditor	revisor (dvs. uafhængig revisor, som kontrollerer og godkender et foretagendes regnskaber)	(neovisni) revizor
auditor's report	[mikr.] [fin.] revisionsberetning	[mikr.] [fin.] revizijski izvještaj
authority	1) magt, 2) magtbeføjelse, 3) myndighed	1) vlast, 2) ovlast, 3) uprava
average price level	[makr.] gennemsnitsprisniveau	[makr.] prosječna razina cijena
average propensity to consume	[makr.] gennemsnitlig forbrugskvote/forbrugstilbøjelighed	[makr.] prosječna sklonost potrošnji
average propensity to import	[makr.] gennemsnitlig importkvote/importtilbøjelighed	[makr.] prosječna sklonost uvozu
average propensity to invest	[makr.] gennemsnitlig investeringskvote/investeringstilbøjelighed	[makr.] prosječna sklonost ulaganjima/investiranju
average propensity to save	[makr.] gennemsnitlig opsparingskvote/opsparingstilbøjelighed	[makr.] prosječna sklonost štednji
average tax rate	[makr.] gennemsnitlig skattekvote	[makr.] prosječna porezna stopa
avoidable (unsystematic) risk	[børs.] [mikr.] usystematisk risiko, virksomhedsspecifik risiko	[burz.] [mikr.] nesustavni rizik, izbjegzivi rizik

B**DANSK:****KROATISK:**

balance	1) balance; 2) saldo; 3) ligevægt	1) bilanca, bilans; 2) saldo; 3) ravnoteža
balance of goods and services	[stat./nat.regn.] vare- og tjenestebalance	[drž./fisk.] bilanca roba i usluga (vanjskotrgovinska bilanca), saldo roba i usluga (u bilanci plaćanja)
balance of payments	[stat./nat.regn.] betalingsbalance	[drž./fisk.] bilanca plaćanja, (državna) platna bilanca
balance of payments deficit	[stat./nat.regn.] betalingsbalanceunderskud, gæld over for udlandet, udlandsgæld, underskud på betalingsbalancen	[drž./fisk.] deficit, manjak bilance plaćanja
balance of payments surplus	[stat./nat.regn.] betalingsbalanceoverskud	[drž./fisk.] suficit, višak u bilanci plaćanja
balance of trade	[stat./nat.regn.] handelsbalance	[drž./fisk.] bilanca trgovine, vanjskotrgovinska bilanca, trgovačka bilanca, saldo vanjske trgovine (u bilanci plaćanja)
balance of trade surplus	[stat./nat.regn.] handelsbalanceoverskud	[drž./fisk.] pozitivna bilanca trgovine, suficit trgovačke bilance, pozitivni saldo vanjske trgovine (u bilanci plaćanja)
balance sheet	1) [mikr.] balance; 2) [mikr.] [fin.] [regn.] formueopgørelse, periodisk regnskab	1) [mikr.] bilanca; 2) [mikr.] [fin.] [rač.] bilanca stanja, periodički obračun
bank failure	[makr.] [mikr.] bankkrak	[makr.] [mikr.] bankrot/propast banke
bank rate	[makr.] [mikr.] [fin.] bankrente;	[makr.] [mikr.] [fin.] bankarski kamatnjak
bank rate <i>[UK]</i>	[makr.] [fin.] officiel diskonto <i>[UK]</i>	[makr.] [fin.] kamatnjak centralne banke, diskontna stopa <i>[UK]</i>
bank regulation	[makr.] [int.] bankregulering	[makr.] [int.] regulacija banaka
bank run	[mikr.] [fin.] [int.] bank run	[mikr.] [fin.] [int.] bank run (= "juriš" ili navala štedisa na banku da podignu svoje uloge zbog gubika povjerenja u banku)
bank transfer	bankoverførsel	bankarska doznaka
bank, clearing	[mikr.] [fin.] clearing bank	[mikr.] [fin.] klirinška/obračunska banka
banking activities	bankdrift	bankarski poslovi, bankarske aktivnosti

banking industry	[makr.] banksektor, bankvæsen, finanssektor	[makr.] bankarstvo, financijski sektor
bankruptcy	[makr.] [mikr.] konkurs, fallit, bankerot	[makr.] [mikr.] stečaj, bankrot
barter economy	[makr.] bytteøkonomi	[makr.] trampa, (= oblik trgovine pri kojoj se razmjena dobara vrši bez novca)
basis point	[mikr.] [fin.] basispoint, basispunkt	[mikr.] [fin.] osnovni poen (stotinka postotka)
bear('s) market	[børs.] marked præget af faldende tendens, pessimistisk marked	[burz.] pesimistično tržište (obilježeno padom tržišnih cijena)
Beneficiary	[mikr.] den berettigede, indehaver af nytteret	[mikr.] uživatelj, korisnik
benefit principle	[makr.] nytteregel	[makr.] načelo koristi (= načelo plaćanja poreza prema koristi od javnog dobra)
beta (= adjustment for leverage)	[makr.] betaværdi (= regulering for forholdet mellem fremmedfinansiering i forhold til egenfinansiering)	[makr.] beta-vrijednost (= prilagođavanje bete za financijsku polugu)
bid	1) [mikr.] [fin.] auktionstilbud, licitationstilbud; 2) [mikr.] [fin.] bud, købstilbud	1) [mikr.] [fin.] ponuđena cijena na aukciji/dražbi/licitaciji; 2) [mikr.] [fin.] ponuda, ponuđena cijena kod kupnje
bilateral	bilateral; tosidet, tosidig	bilateralan; obostran, dvostran
bilateral aid	[makr.] [mikr.] bilateral bistand	[makr.] [mikr.] bilateralna pomoć
bilateral negotiations	[makr.] [int.] bilaterale forhandlinger	[makr.] [int.] bilateralni pregovori
bilateral trade agreement	[makr.] [int.] bilateral handelsaftale	[makr.] [int.] bilateralni trgovinski sporazum, sporazum o bilateralnoj trgovini
bill	1) [regn.] debetnota, faktura, regning; 2) [mon.] pengeseddel [US]; 3) [værd.] ikke-rentebærende værdipapir med kort løbetid, kortfristet gældsbevis; 4) [jur.] aktstykke, dokument, forslag; 5) [parl.] lovforslag; 6) [rekl.] plakat; 7) [veks.] trassert veksel, tratte, trukket veksel, veksel	1) [rač.] zadužnica, faktura, račun; 2) [mon.] banknota, novčanica [US]; 3) [vr.] kratkoročna (državna) zadužnica; 4) [pra.] pisani dokaz, dokument, prijedlog; 5) [parl.] zakonski prijedlog; 6) [rekl.] reklamni plakat; 7) [mjen.] trasirana mjenica; vučena mjenica

bill broker	[mikr.] [fin.] vekselerer	[mikr.] [fin.] broker mjenicama i državnim obveznicama
bill of exchange	[mikr.] [fin.] veksel	[mikr.] [fin.] mjenica
BIS (Bank for International Settlements)	Den Internationale Betalingsbank	BIS (= Banka za međunarodna poravnanja)
BIT (Bilateral investment treaty)	[mikr.] [int.] bilateral investeringstraktat/investeringsaftale	[mikr.] [int.] bilateralni sporazum/dogovor o investicijama
black market	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [fin.] [int.] sort/illegalt marked	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [fin.] [int.] crno tržiste, tržiste na crno (= tržište izvan legalnih običaja i načina)
blocked account	[makr.] [mikr.] [mon.] spærret konto	[makr.] [mikr.] [mon.] blokirani/zamrznuti račun
blue-collar worker	[makr.] (timelønnet) arbejder	[makr.] radnik (u proizvodnji)
board of directors	[mikr.] bestyrelse (i et aktieselskab)	[mikr.] upravni/nadzorni odbor (u nekom dioničarskom društvu)
bond	1) obligation; 2) forpligtelse; 3) garanti	1) obveznica; 2) obaveza, zaduženje; 3) garancija
bookkeeping	bogføring, bogholderi, regnskab, regnskabsføring	knjigovodstvo, računovodstvo, vođenje računskih knjiga
boom market	[makr.] [mikr.] marked i kraftig fremgang	[makr.] [mikr.] poletno/ekspanzivno tržište, tržište visoke konjukture
borrower	låner, låntager, belåner	posuđivač, zajmoprimac
bounty	1) [mikr.] [mon.] [fin.] præmie; 2) [makr.] præmie	1) [mikr.] [mon.] [fin.] poticaj; 2) [makr.] subvencija (granama od državnog interesa)
boycott	boykot	boykot, izbjegavanje suradnje; ometanje/opstrukcija suradnje
break-down of costs	[mikr.] [regn.] omkostningsanalyse	[mikr.] [rač.] troškovna analiza, analiza troškova
bribe	bestikkelse	mito, potkup, podmićivanje, potplaćivanje, potkupljivanje

broker	1) (børs)mægler; 2) vekselerer	1) (burzovni) posrednik, broker; 2) broker mjenicama i državnim obveznicama
bubble	1) spekulationsforetagende; 2) svindelforetagende	1) spekulativni rast vrijednosti nekog materijalnog dobra; 2) rast vrijednosti neke imovine na osnovi prevare
budget	1) [makr.] [mikr.] [fin.] budget, finansplan, overslag; 2) [parl.] finanslovforslag	1) [makr.] [mikr.] [fin.] budžet, predračun; 2) [parl.] prijedlog zakona o državnom budžetu
budget account	1) [makr.] [mikr.] [fin.] budgetkonto, terminskonto 2) [mikr.] [fin.] budgetkonto	1) [makr.] [mikr.] budžet (= novčani plan za neko razdoblje); 2) [mikr.] [fin.] blagajna ili račun s kojeg se ostvaruje novčani plan
budget constraint	[makr.] [mikr.] budgetbetingelse, budgetrestriktion	[makr.] [mikr.] budžetsko ograničenje (= ograničenje potrošnje na osnovi raspoloživog dohotka)
budget deficit	1) [makr.] budgetunderskud; 2) [stat./nat.regn.] statsfinansielt underskud, statsunderskud, underskud på statsfinanserne	1) [makr.] budžetski deficit; 2) [drž./fisk.] budžetski deficit (države), podbačaj/deficit državnog budžeta
budget	1) [mikr.] budgetoverskud; 2) [stat./nat.regn.] statsfinansielt overskud, statsoverskud, overskud på statsfinanserne	1) [mikr.] premašaj budžeta, budžetski višak/suficit; 2) [drž./fisk.] budžetski suficit (države), premašaj/suficit državnog budžeta
budget, (central) government	[stat./nat.regn.] statsbudget	[drž./fisk.] državni budžet
budgetary control	budgetkontrol	budžetska kontrola
budgeted deficit	[makr.] budgetteret underskud	[makr.] deficit predviđen budžetom
building society	kreditforening	investicijsko društvo
bull('s) market	[børs.] marked præget af stigende tendens, optimistisk marked	[burz.] optimističko tržište (obilježeno rastom tržišnih cijena)
bullion	1) [mon.] statens guldsreserver; 2) [mon.] statens reserver af guld og sølv	1) [mon.] državna zaliha/rezerva zlata; 2) [mon.] državna zaliha/rezerva zlata i srebra
burden of public debt	[stat./nat.regn.] [makr.] [int.] offentlig gældsbyrde	[drž./fisk.] [makr.] [int.] teret javnog duga 0

business cycle	1) [mikr.] konjunktur; 2) [makr.] konjunktur; konjunkturbewægelse; konjunkturforløb, konjunkturperiode, konjunktursvingning, periodisk konjunktur	1) [mikr.] poslovni ciklus, konjuktura; 2) [makr.] konjunktura, konjunkturni ciklus; kretanja konjunkture, tok konjunkture; konjunkturni period; konjunkturne oscilacije, periodička konjuktura
business taxation	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] erhvervsbeskatning	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] oporezivanje poduzeća
bust	[makr.] [mikr.] lavkonjunktur	[makr.] [mikr.] pad privređivanja, zastoj u gospodarstvu, recesija, niska konjuktura
buyer	[mikr.] køber	[mikr.] kupac, mušterija, klijent
buyer's market	[mikr.] købers marked	[mikr.] tržiste kupaca (= tržište na kojem vlada veći pritisak potražnje u odnosu na ponudu)
buyout (policy)	[mikr.] [fin.] virksomhedskøb, virksomhedsovertagelse	[mikr.] [fin.] politika otkupa (drugih poduzeća)

C**DANSK:****KROATISK:**

(Croatian) Central Registry of Affiliates [HR]	(= Det centrale kroatiske forsikringsregister) [HR]	Središnji registar osiguranika (REGOS) [HR]
(Croatian) Foreign Currency Act [HR]	(= Den kroatiske lov for valutahandel) [HR]	Zakon o deviznom poslovanju [HR]
(Croatian) National Payment System Act, The [HR]	(= kroatisk lov om betalingstransaktioner) [HR]	Zakon o platnom prometu [HR]
(Croatian) State Agency for Deposit Insurance and Bank Rehabilitation [HR]	(= Det kroatiske statsagentur for indskydergaranti og banksanering) [HR]	Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (DAB) [HR]
C (= consumption)	[makr.] C (= betegnelse for privatforbrug)	[makr.] C (= oznaka za osobnu potrošnju)
C+I, C+I+G, C+I+G+X schedule	[makr.] C+I, C+I+G, C+I+G+X kurve	[makr.] C+I, C+I+G, C+I+G+X krivulja (= krivulja agregatne potražnje, gdje je C izraz za privatnu potrošnju, I izraz za investiranje a G izraz za javnu potrošnju i X izraz za neto izvoz)
CAB (Current account balance)	[stat./nat.regn.] saldo på betalingsbalancens løbende poster	[drž./fisk.] STR (= saldo na tekućem računu)
call option	[mikr.] [børs.] [værd.] option til at købe, købsoption, call-option	[mikr.] [burz.] [int.] opcija prava na kupnju opcija prodaje, "call" opcija
cancellation of debt	afskrivning af gæld, gældssanering	otkaz duga
CAP (common agricultural policy) [EU]	den fælles landbrugspolitik [EU]	zajednička poljoprivredna politika [EU]
capacity	[makr.] [mikr.] kapacitet	[makr.] [mikr.] obujam, kapacitet
capacity enhancement	[makr.] [mikr.] kapacitetsudvidelse	[makr.] [mikr.] proširenje kapaciteta
capacity utilization	[makr.] [mikr.] kapacitetsudnyttelse	[makr.] [mikr.] iskorištenje kapaciteta
capacity utilization rate	[makr.] [mikr.] kapacitetsudnyttlesesgrad	[makr.] [mikr.] stopa iskorištenosti kapaciteta
capacity, unused	[makr.] [mikr.] ubenyttet kapacitet	[makr.] [mikr.] neiskorišteni kapacitet
capital	kapital, egenkapital, formue	kapital, imovina, bogatstvo
capital account	[stat./nat.regn.] betalingsbalancens kapitalposter	[drž./fisk.] kapitalni račun, račun kapitalnih transakcija (u bilanci plaćanja)

capital account balance	[stat./nat.regn.] balance på betalingsbalancens kapitalposter	[drž./fisk.] saldo kapitalnog računa, bilanca kapitalnih transakcija (u bilanci plaćanja)
capital accumulation	[stat./nat.regn.] [makr.] [mon.] kapitaldannelse	[drž./fisk.] [makr.] [mon.] akumulacija kapitala (= povećanje količine kapitala)
capital and reserve assets	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [mon.] [fin.] [int.] faste anlægsaktiver og kapitalreserve	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [mon.] [fin.] [int.] kapital i rezerve, kapital i pričuve
capital employed	[makr.] [mikr.] anvendt kapital, arbejdende kapital; investeret kapital	[makr.] [mikr.] angažirani kapital, uposleni kapital; investirani kapital
capital investment	[makr.] [mikr.] kapitalinvestering	[makr.] [mikr.] investiranje u kapital, kapitalna investicija (za razliku od finansijske)*
capital market	[makr.] [mikr.] [fin.] kapitalmarked, kreditmarked	[makr.] [mikr.] [fin.] tržiste kapitala
capital movement	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] kapitalbevægelse	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] kretanje kapitala
capital structure	[mikr.] [fin.] kapitalforhold	[mikr.] [fin.] kapitalna struktura, struktura kapitala
capital turnover	[mikr.] [fin.] aktivers omsætningshastighed, kapitalomsætningshastighed	[mikr.] [fin.] stopa obrtaja kapitala
capitalism	[makr.] [mikr.] kapitalisme	[makr.] [mikr.] kapitalizam
cash	[makr.] [mikr.] kontante (penge)midler, rede penge; (bank)indestående	[makr.] [mikr.] gotovina; bankovni depozit(i)
cash flow	[mikr.] [fin.] betalingsstrøm, pengestrøm	[mikr.] [fin.] tok novca
cash management	[mikr.] [fin.] likviditetsstyring	[mikr.] [fin.] upravljanje likvidnošću; upravljanje gotovinom
central bank	[makr.] [mon.] centralbank, nationalbank	[makr.] [mon.] centralna banka, nacionalna banka
central planning	[makr.] central planlægning	[makr.] centralno planiranje
CFSSA (Croatian Financial Services Supervisory Agency) [HR]	(= det kroatiske agentur for tilsyn med finansielle tjenesteydelser) [HR]	HANFA (Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga) [HR]
chamber of commerce (and industry)	[makr.] [mikr.] handelskammer	[makr.] [mikr.] trgovačka/gospodarska komora
CIP (covered interest parity)	[makr.] [int.] den dækkede renteparitet	[makr.] [int.] pokriveni kamatni paritet (= pokrivena kamatna arbitraža)

circulating capital	[mikr.] [fin.] driftskapital, omsætningsformue, omsætningskapital	[mikr.] [fin.] obrtni kapital, tekući kapital
circulating money	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [mon.] [fin.] penge i omløb	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [mon.] [fin.] novac u optjecaju
clearing house	[børs.] clearingcentral	[burz.] klinička ustanova, obračunska ustanova
closed economy	[makr.] lukket økonomi	[makr.] zatvorena privreda
code of conduct	[makr.] [int.] adfærdskodeks	[makr.] [int.] kodeks ponašanja (u međunarodnoj trgovini), pravila ponašanja, uzance pravilnog ponašanja
COLA (cost-of-living adjustment)	[makr.] leveomkostnings justering, pristalsregulering	[makr.] usklađivanje s troškovima života, usklađivanje visine cijena s troškovima života
collateral	[mikr.] [fin.] sikkerhedsstillelse, pant	[mikr.] [fin.] pokriće, zalog
collection	[mikr.] [fin.] inddrivelse, indkassering; inkasso	[mikr.] [fin.] ubiranje (npr. poreza), naplata; prinudna naplata
command economy	[makr.] [mikr.] planøkonomi	[makr.] [mikr.] dirigirana (komandna/planska) ekonomija
commerce	[makr.] [mikr.] handel, samhandel	[makr.] [mikr.] trgovina
commercial risk	[mikr.] kommercial risiko	[mikr.] komercijalni/poslovni rizik
commission	1) [makr.] [int.] kommission, nævn, råd; 2) [mikr.] [fin.] provision, salær; 3) [børs] kurtage	1) [makr.] [int.] komisija, povjerenstvo; 2) [mikr.] [fin.] provizija; 3) [burz.] burzovna pristojba
Commission of the European Union [EU]	Europa-Kommissionen, Komissionen for De Europæiske Fællesskaber [EU]	Europska komisija, Komisija Europske unije (= izvršno tijelo Europske unije) [EU]
commitment	[mikr.] [fin.] forpligtelse, betalingsforpligtelse	[mikr.] [fin.] obveza, (preuzeta) obveza plaćanja
commodity	[makr.] [mikr.] vare, produkt, handelsartikel	[makr.] [mikr.] roba, proizvod/produkt, (proizvedeni) artikl
commodity exchange	[makr.] [mikr.] [fin.] [int.] [børs.] varebørs	[makr.] [mikr.] [fin.] [int.] [burz.] burza roba, robna burza
commodity market	[makr.] [mikr.] [fin.] [int.] (rå)varemarked	[makr.] [mikr.] [fin.] [int.] tržiste roba
common agricultural policy (CAP) [EU]	den fælles landbrugspolitik [EU]	zajednička poljoprivredna politika [EU]

common currency	[makr.] [mon.] [int.] fælles valuta	[makr.] [mon.] [int.] zajednička valuta
common market [EU]	[makr.] [int.] Fællesmarkedet [EU]	[makr.] [int.] zajedničko tržište (Europske unije) [EU]
communication	kommunikation, informationsudveksling	komunikacija, razmjena informacija
communism	[makr.] [mikr.] kommunisme	[makr.] [mikr.] komunizam
company	[mikr.] selskab, virksomhed	[mikr.] trgovačko društvo, tvrtka/poduzeće
comparative advantage	[makr.] [mikr.] [int.] komparativ fordel	[makr.] [mikr.] [int.] komparativna prednost
compensation	[makr.] [mikr.] erstatning, godtgørelse, kompensation	[makr.] [mikr.] odšteta, naknada, kompenzacija
competition	[makr.] [mikr.] konkurrence	[makr.] [mikr.] konkurenca
competitive market	[mikr.] konkurrencepræget marked	[mikr.] konkurenčijsko tržište
competitive strategy	[mikr.] konkurrencestrategi	[mikr.] konkurentna strategija
concentration	[mikr.] koncentration, koncentrering, tæthed	[mikr.] koncentracija (na tržištu)
concession	[makr.] [mikr.] [int.] koncession	[makr.] [mikr.] [int.] ustupak, koncesija
conflict of interest	interessekonflikt	sukob interesa
conglomerate	[mikr.] [fin.] konglomerat (= sammenslutning af virksomheder fra forskellige sektorer)	[mikr.] [fin.] konglomerat (= grupa tvrtki iz različitih sektora)
consolidation	1) [mikr.] [fin.] fusion/konsolidering (= fusionering af flere selskaber i det nye selskab med ophør af den oprindelige virksomhed); 2) [stat./nat.regn.] [makr.] konsolidering	1) [mikr.] [fin.] fuzija/konsolidacija (= spajanje nekoliko poduzeća u novo poduzeće uz prestanak prvobitnih poduzeća); 2) [drž./fisk.] [makr.] konsolidacija
constant prices	[stat./nat.regn.] [makr.] faste priser (renset for inflationen)	[drž./fisk.] [makr.] stalne cijene (prilagođenih u odnosu na inflaciju)
constitution	[makr.] [mikr.] (stats)forfatning, grundlov, konstitution	[makr.] [mikr.] Ustav (države)
construction	byggevirksomhed, opførelse (af bygninger)	izgradnja (građevinskih objekata)
constructive talk	konstruktiv samtale	konstruktivni dialog
consumer confidence	[makr.] [mikr.] forbrugertillid	[makr.] [mikr.] povjerenje potrošača

consumer confidence index	[makr.] forbrugertillidsindeks	[makr.] indeks povjerenja potrošača
consumer price index (CPI)	[makr.] forbrugerpristal	[makr.] indeks cijena potrošačkih dobara
consumption	[makr.] forbrug	[makr.] (osobna) potrošnja
consumption goods	[stat./nat.regn.] [makr.] forbrugsgoder	[drž./fisk.] [makr.] potrošna dobra, roba široke potrošnje
consumption tax	[stat./nat.regn.] [makr.] forbrugsafgift, forbrugsskat	[drž./fisk.] [makr.] porez na promet, porez na potrošnju
contingency plan	katastrofeplan	uvjetni plan (= plan u slučaju nepredvidenog događaja)
contingent asset	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [fin.] [bogh.] eventualaktiv, betinget aktiv	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [fin.] [rač.] uvjetna imovina
contingent liability	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [fin.] [bogh.] eventualforpligtelse	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [fin.] [rač.] uvjetna obveza
contractionary fiscal policy	[stat./nat.regn.] [makr.] kontraktiv finanspolitik, stram finanspolitik	[drž./fisk.] [makr.] kontraktivna fiskalna politika
contractionary monetary policy	[makr.] [mon.] kontraktiv pengepolitik	[makr.] [mon.] kontraktivna monetarna politika
contracts	aftale, kontrakt	ugovor, kontrakt
control	kontrol, opsyn, regulering, tilsyn	kontrola, nadzor, regulacija, inspekcija
convergence	[makr.] harmonisering	[makr.] uskladivanje
convergence criteria [EU]	[makr.] [int.] harmoniserede kriterier [EU]	[makr.] [int.] kriteriji konvergencije (= kriteriji za konvergenciju zemalja Europe kako bi se izjednačila njihova razina razvijenosti za ulazak u EMU) [EU]
conversion	[makr.] [mikr.] [fin.] konvertering, forvandling	[makr.] [mikr.] [fin.] konverzija, pretvorba
convertibility	[makr.] [mikr.] [mon.] [fin.] konvertibilitet	[makr.] [mikr.] [mon.] [fin.] konvertibilnost, zamjenjivost
convertible	[makr.] [mikr.] [mon.] [fin.] konvertibel, ombyttelig	[makr.] [mikr.] [mon.] [fin.] konvertibilan, zamjeniv
convertible currency	[mon.] konvertibel valuta	[mon.] konvertibilna valuta
convertible security	[værd.] konvertibelt værdipapir	[vr.] konvertibilna vrijednosnica
cooperation	[makr.] [mikr.] kooperation, samarbejde	[makr.] [mikr.] kooperacija, suradnja

coordination	koordinering	koordinacija
Copenhagen criteria [EU]	Københavnskriterierne [EU]	Kriteriji iz Kopenhagena (= uvjeti za članstvo u Europsku uniju koji su postavljeni na sastanku Europskog vijeća u Kopenhagenu 1993. godine) [EU]
core capital	[makr.] kernekapital	[makr.] temeljni/jezgrovni kapital
corporate bond	[mikr.] [fin.] [værd.] selskabsobligation	[mikr.] [fin.] [vr.] obveznica poduzeća, korporacijska obveznica
corporate finance	[mikr.] [fin.] virksomhedsfinansiering	[mikr.] [fin.] financiranje poduzeća, poslovne financije
corporation	[mikr.] selskab	[mikr.] poduzeće, korporacija
cost accounting	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [regn.] omkostningsregnskab, driftsbogholderi	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [rač.] obračun troškova, računovodstvo troškova
cost minimization	[mikr.] omkostningsminimering	[mikr.] minimiziranje troškova
cost of living index	[makr.] forbrugerprisindeks, leveomkostningsindeks	[makr.] indeks troškova života
cost(s)	[makr.] [mikr.] omkostning; kostpris, pris	[makr.] [mikr.] trošak; cijena koštanja, cijena
cost, fixed	[mikr.] fast omkostning	[mikr.] fiksni trošak
cost, marginal	[mikr.] marginal omkostning	[mikr.] granični trošak
cost, minimum	[mikr.] minimum omkostning	[mikr.] minimalni trošak
cost, variable	[mikr.] variabel omkostning	[mikr.] varijabilni trošak
costing	[mikr.] omkostningsberegning	[mikr.] obračunavanje troškova, određivanje troškova
cost-of-living adjustment (COLA)	[makr.] leveomkostnings justering, pristalsregulering	[makr.] usklađivanje s troškovima života, usklađivanje visine cijena s troškovima života
costs, social	[makr.] sociale omkostninger	[makr.] društveni troškovi
country risk	[makr.] [mikr.] [fin.] [int.] landerisiko	[makr.] [mikr.] [fin.] [int.] rizik zemlje
covered interest parity (CIP)	[makr.] [int.] den dækkede renteparitet	[makr.] [int.] pokriveni kamatni paritet (= pokrivena kamatna arbitraža)
CPI (Consumer Price Index)	[makr.] forbrugerpristal	[makr.] indeks cijena potrošačkih dobara

credibility	[makr.] [int.] troværdighed	[makr.] [int.] vjerodostojnost (osobito kod mjera ekonomskih politika)
credit	1) tillid, ære; 2) [mikr.] [fin.] kredit, lån; 3) [mikr.] [regn.] kreditering, kreditpost	1) povjerenje, ugled/čast; 2) [mikr.] [fin.] kredit, zajam; 3) [mikr.] [rač.] kreditiranje, stavka uplate/ulaza (u računovodstvu)
credit policy	[makr.] [mikr.] [mon.] [fin.] kreditpolitik	[makr.] [mikr.] [mon.] [fin.] kreditna politika
credit risk	[mikr.] [fin.] kreditrisiko	[mikr.] [fin.] kreditni rizik (= rizik neotplate zajma)
creditor	[mikr.] [fin.] [regn.] kreditor; långiver	[mikr.] [fin.] [rač.] kreditor, vjerovnik; zajmodavac
creeping inflation	[makr.] [mikr.] snigende inflation	[makr.] [mikr.] puzajuća inflacija
crisis	[makr.] krise, depression	[makr.] kriza, depresija
crisis tax	[stat./nat.regn.] [makr.] kriseskatt	[drž./fisk.] [makr.] krizni porez
Croatian Bank for Reconstruction and Development [HR]	Den Kroatiske Bank for Genopbygning og Udvikling [HR]	Hrvatska banka za obnovu i razvoj (HBOR) [HR]
Croatian Chamber of Economy [HR]	Den kroatiske handelskammer [HR]	Hrvatska gospodarska komora (HGK) [HR]
Croatian Financial Services Supervisory Agency (CFSSA) [HR]	(= det kroatiske agentur for tilsyn med finansielle tjenesteydelser) [HR]	Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (HANFA) [HR]
Croatian National Bank (HNB) [HR]	Kroatiens Nationalbank (HNB) [HR.]	Hrvatska Narodna Banka (HNB) [HR.]
Croatian Parliament [HR]	Det Kroatiske Parlament [HR]	Hrvatski Sabor [HR]
Croatian Register of Credit Obligations [HR]	(= det kroatiske kreditkravregister) [HR]	Hrvatski registar obveza po kreditima (HROK) [HR]
currency	[makr.] [mikr.] valuta, sedler og mønt	[makr.] [mikr.] valuta, novčanice i kovanice
currency account	[mikr.] [fin.] [regn.] valuta konto	[mikr.] [fin.] [rač.] devizni račun
currency appreciation	[mon.] opskrivning af valuta, valutaopskrivning	[mon.] aprecijacija valute (= porast cijene domaće valute u terminima strane, odgovara smanjenju tečaja)

currency depreciation	[mon.] nedskrivning af valuta, valutafald	[mon.] deprecijacija valute (= smanjenje cijene domaće valute u terminima strane, odgovara povećanju tečaja)
currency devaluation	[makr.] [mon.] [int.] devaluering (af valuta), valutanedskrivning	[makr.] [mon.] [int.] devalvacija (valute), smanjenje vrijednosti valute
currency revaluation	[makr.] [mon.] [int.] revaluering (af valuta), valutaopskrivning	[makr.] [mon.] [int.] revalvacija (valute), povećanje vrijednosti valute
current expenditure(s)	[makr.] [regn.] løbende udgifter	[makr.] [rač.] tekuća potrošnja, tekući rashodi
current prices	[stat./nat.regn.] [makr.] løbende priser	[drž./fisk.] [makr.] (BDP) u tekućim cijenama
customer	[makr.] [mikr.] kunde, klient	[makr.] [mikr.] mušterija, klijent
customs	[makr.] [mikr.] [int.] told	[makr.] [mikr.] [int.] carina

Fodnote:

***) ifølge "L&H Business Fagordbog: Engelsk-Dansk"; L&H Ordbøger, 5. gennemreviderede og opdaterede udgave 1998

Fodnote:

*) ifølge Babić, Dr.Ante: "Englesko-hrvatski ekonomski rječnik", Zagreb, 2000

D

DANSK:

KROATISK:

deal	[mikr.] [børs.] aftale, handel, transaktion	[mikr.] [burz.] dogovor, posao, transakcija
debit	1) debet, gæld; 2) [mikr.] [fin.] gæld; 3) [mikr.] [regn.] debet, debetside	1) dug, zaduženje, dugovanje; 2) [mikr.] [fin.] dug, zaduženje; 3) [mikr.] [rač.] dugovanje, dugovni saldo
debt	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [mon.] [fin.] [int.] gæld, gældsforskrift; [regn.] fordring	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [mon.] [fin.] [int.] dug, zaduženje; [rač.] potraživanje
debt conversion	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [mon.] [int.] konvertering af gæld, konvertering af lån	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [mon.] [int.] zamjena/konverzija duga
debt financing	[mikr.] gældsfinansiering	[mikr.] financiranje zaduživanjem/dugom
debt sustainability	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [mon.] [fin.] gældsbæredygtighed	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [mon.] [fin.] održivost duga
debt, long-term	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [mon.] [int.] langfristet gæld	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [mon.] [int.] dugoročno zaduženje, dugoročni dug
debt, short term	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [mon.] [int.] kortfristet gæld	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [mon.] [int.] kratkoročno zaduženje, kratkoročni dug
debtor	debitor, låntager, skyldner	dužnik
debtor	[makr.] [fin.] [regn.] debitor	[makr.] [fin.] [rač.] dužnik
decentralization	[makr.] [mikr.] decentralisering	[makr.] [mikr.] decentralizacija
decision making	[makr.] [mikr.] beslutningstagning	[makr.] [mikr.] odlučivanje, donošenje odluka
decreasing costs	[mikr.] aftagende/faldende omkostninger	[mikr.] opadajući troškovi
decreasing returns	[mikr.] aftagende/faldende udbytte/afkast	[mikr.] opadajući prinosi
deduction	[makr.] [mikr.] deduktion, fradrag, fraträkning	[makr.] [mikr.] dedukcija, odbitak, oduzimanje
default	[mikr.] standard, standardindstilling; manglende opfyldelse, misligholdelse	[mikr.] standard, postavljeni standard; neispunjenoje, zapostavljanje/nemogućnost izvršenja obaveze
default risk	[mikr.] misligholdelsesrisiko	[mikr.] rizik neotplate, rizik neizvršavanja obveza
deficit	[makr.] [mikr.] tab, underskud, deficit, manglende beløb	[makr.] [mikr.] gubitak, manjak, deficit
deficit financing	[stat./nat.regn.] [mikr.] underskudsfinansiering, underskudsbudgettering	[drž./fisk.] [mikr.] financiranje manjkom/dugom
deficit spending	[stat./nat.regn.] [makr.] brug af lånte penge	[drž./fisk.] [makr.] deficitno/deficitarno trošenje

deflation	[stat./nat.regn.] [makr.] deflation	[drž./fisk.] [makr.] deflacija (= smanjenje opće razine cijena)
delegation	1) [mikr.] overdragelse, uddelegering; 2) [int.] delegation	1) [mikr.] delegiranje (= prenošenje zadataka i ovlasti na druge); 2) [int.] delegacija (= skup predstavnika/zastupnika)
delivery	[mikr.] aflevering, leverance, udlevering, levering	[mikr.] dostava, isporuka
demand	[makr.] [mikr.] efterspørgsel	[makr.] [mikr.] potražnja
demand for capital	[makr.] [mikr.] kapitalbehov	[makr.] [mikr.] potražnja za kapitalom
demand for money	[makr.] [mikr.] [mon.] pengeefterspørgsel	[makr.] [mikr.] [mon.] potražnja za novcem
demand management	[makr.] efterspørgselsstyring	[makr.] upravljanje (agregatnom) potražnjom
demand price	[mikr.] efterspørgselspris	[mikr.] potražna cijena
democracy	[makr.] demokrati	[makr.] demokracija
demography	[makr.] demografi, befolkningslære	[makr.] demografija (= disciplina koja se bavi proučavanjem kretanja stanovništva)
deposit	[makr.] [mikr.] [mon.] deponering, depot, indestående, depositum	[makr.] [mikr.] [mon.] ulog, depozit, depozit (na računu)
deposit money	[makr.] [mikr.] [mon.] bankindskud, kontopenge	[makr.] [mikr.] [mon.] depozitni novac
depreciation	1) [makr.] [mikr.] [int.] værdiforringelse, værdinedsættelse, nedvurdering; 2) [mikr.] afskrivning, amortisation, nedskrivning; 3) [makr.] [mon.] depreciering	1) [makr.] [mikr.] [int.] pad/redukcija vrijednosti, pad procjene vrijednosti; 2) [mikr.] otplata, amortizacija; 3) [makr.] [mon.] deprecijacija
depreciation (of currency)	[makr.] [int.] nedskrivning af valuta, valutafald	[makr.] [int.] deprecijacija valute (= pad cijene domaće valute u terminima strane, odgovara povećanju tečaja)
depression	[stat./nat.regn.] [makr.] depression, (langvarig) erhvervskrise, nedgangskonjunktur, (langvarig) økonomisk nedtur (= mere alvorlig nedgang end en recession)	[drž./fisk.] [makr.] depresija, (dugoročna) privredna/gospodarska kriza, (dugoročni) zastoj (u ekonomskoj aktivnosti), (= teži oblik ekonomske krize od recesije)
deregulation	[makr.] [mikr.] [mon.] deregulering, liberalisering, ophævelse af regler	[makr.] [mikr.] [mon.] deregulacija, liberalizacija, ukidanje propisa

devaluation	1) [stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [fin] [bogh.] nedvurdering; 2) [makr.] [mon.] [int.] devaluering (af valuta), valutanedskrivning	1) [drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [fin] [rač.] devalorizacija; 2) [makr.] [mon.] [int.] devalvacija (valute), smanjenje vrijednosti valute
developing country	[makr.] [int.] udviklingsland, uland	[makr.] [int.] zemlja u razvoju
development	[makr.] [int.] udvikling	[makr.] [int.] razvoj
dictatorship	[makr.] diktatur	[makr.] diktatura
diminishing costs	[mikr.] aftagende/faldende omkostninger	[mikr.] opadajući troškovi
diminishing returns	[mikr.] aftagende/faldende udbytte/afkast	[mikr.] opadajući prinosi
direct investment	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [mon.] [int.] direkte investering	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [mon.] [int.] direktna (strana) investicija, izravna/neposredna (strana) ulaganja
directive [EU]	[makr.] [mikr.] direktiv [EU]	[makr.] [mikr.] smjernica (= uredba ili pravni propis Europske zajednice) [EU]
discount rate	1) [makr.] [mikr.] [mon.] diskonteringssats, diskontosats; 2) [veks.] [værd.] vekseldiskonto	1) [makr.] [mikr.] [mon.] eskontni kamatnjak, eskontna stopa; 2) [mjen.] [vr.] diskontni kamatnjak (pri diskontu mjenica i obveznica)
discount rate policy	[makr.] [mikr.] [mon.] diskontopolitik	[makr.] [mikr.] [mon.] eskontna politika (= politika eskontnog kamatnjaka monetarnih vlasti)
discrimination	[makr.] [mikr.] [mon.] diskrimination, diskriminering, forskelsbehandling	[makr.] [mikr.] [mon.] diskriminacija
disintegration	nedbrydning, opløsning	dezintegracija, raspadanje, razdvajanje, razgradnja (na dijelove)
disinvestment	[makr.] [mikr.] [mon.] deinvestering	[makr.] [mikr.] [mon.] dezinvestiranje, povlačenje investicijskih ulaganja
disposable income	[stat./nat.regn.] [makr.] disponibel indkomst	[drž./fisk.] [makr.] raspoloživi (nacionalni) dohodak
disposable personal income	[stat./nat.regn.] [makr.] disponibel personlig indkomst	[drž./fisk.] [makr.] raspoloživi osobni dohodak
disposable real income	[stat./nat.regn.] [makr.] disponibel realindkomst	[drž./fisk.] [makr.] raspoloživi realni (nacionalni) dohodak
dispute	konflikt, strid, stridspørgsmål, tvist, uenighed	konflikt, sukob, spor, neslaganje
dissolution	[mikr.] ophævelse, opløsning	[mikr.] prestanak (postojanja poduzeća)

distressed area	[stat./nat.regn.] [makr.] kriseområde, kriseramt område	[drž./fisk.] [makr.] područje pogodeno krizom; nerazvijeno/ zaostalo područje
distribution	[makr.] [mikr.] [mon.] distribuering, fordeling; udbredelse	[makr.] [mikr.] [mon.] distribucija, raspodjela/razdioba; rasprostranjenost
diversification	[makr.] [mikr.] diversifikation, spredning; udvidelse af produktsortiment	[makr.] [mikr.] diverzifikacija, raspored; diverzifikacija proizvoda
diversification of risk	[makr.] [mikr.] [mon.] risikospredning	[makr.] [mikr.] [mon.] raspored/diverzifikacija rizika
divestiture	[mikr.] afvikling af en virksomhed gennem frasalg	[mikr.] razduživanje poduzeća putem prodaje
dividend	[mikr.] dividende, (aktie)udbytte; gevinstandel	[mikr.] dividenda; udio dobiti
dividend policy	[mikr.] udbyttepolitik	[mikr.] politika isplate dividendi
division	[mikr.] deling, inddeling, opdeling; (virksomheds)afdeling, område, sektion	[mikr.] dijeljenje, podjela; organizacijski dio/odjel (poduzeca)
division of labour	[makr.] [mikr.] [int.] arbejdsfordeling	[makr.] [mikr.] [int.] društvena podjela rada, podjela rada
domestic product	[stat./nat.regn.] [makr.] nationalprodukt	[drž./fisk.] [makr.] domaći proizvod
draft	1) udkast, forslag, oplæg; 2) [mikr.] anvisning; 3) [mikr.] [veks.] veksel, trasseret veksel	1) skica, prijedlog, koncept; 2) [mikr.] odobrenje; 3) [mikr.] [mjen.] mjenica, trasirana mjenica

E**DANSK:****KROATISK:**

earning(s)	[mikr.] indtægt, løn; indkomst, fortjeneste	[mikr.] dohodak, plaća; prihod, zarada
earnings before interest and taxes (EBIT)	[mikr.] [fin.] resultat af primær drift, resultat før renter og skat	[mikr.] [fin.] zarada/prihod prije odbitka kamata i poreza
earnings per share (EPS)	[mikr.] [fin.] fortjeneste pr. aktiebeløb, resultat pr. aktie, EPS	[mikr.] [fin.] zarada po dionici
EBIT (earnings before interest and taxes)	[mikr.] [fin.] resultat af primær drift, resultat før renter og skat	[mikr.] [fin.] zarada/prihod prije odbitka kamata i poreza
EBRD (European Bank for Reconstruction and Development) [EU]	Den Europæiske Bank for Økonomisk Genopretning og Udvikling, Udviklingsbanken for Østeuropa [EU]	Europska banka za obnovu i razvoj [EU]
ECB (European Central Bank) [EU]	ECB, Den Europæiske Centralbank [EU]	ECB, Europska središnja banka, Europska centralna banka [EU]
ECOFIN (Economic and Financial Committee) [EU]	ECOFIN-rådet, Økonomi- og Finansministerrådet [EU]	Ekonomска i finansijska komisija Europske Unije, ECOFIN [EU]
economic activity	[stat./nat.regn.] [makr.] erhvervsmæssig virksomhed; aktivitetsniveau; konjunktur, økonomisk aktivitet	[drž./fisk.] [makr.] ekonomska aktivnost/djelatnost; nivo ekonomske aktivnosti; konjuktura, aktivnost u ekonomiji
Economic and Financial Committee (ECOFIN) [EU]	Økonomi- og finansministerrådet, ECOFIN-rådet [EU]	Ekonomска i finansijska komisija Europske Unije, ECOFIN [EU]
Economic and Monetary Union (EMU) [EU]	Den Økonomiske og Monetære Union (ØMU) [EU]	Europska (ekonomska i) monetarna unija, EMU [EU]
economic cooperation	[makr.] [int.] økonomisk samarbejde	[makr.] [int.] ekonomska suradnja
economic dependence	[mikr.] økonomisk afhængighed	[mikr.] ekonomska ovisnost/nesamostalnost
economic development	[makr.] konjunkturudvikling, økonomisk udvikling	[makr.] ekonomski razvoj
economic equilibrium	[makr.] [mikr.] økonomisk balance, økonomisk ligevægt	[makr.] [mikr.] ekonomska ravnoteža
economic forces	[makr.] [mikr.] økonomiske kræfter	[makr.] [mikr.] ekonomske sile
economic growth	[makr.] økonomisk vækst	[makr.] ekonomski rast, gospodarski rast
economic imperialism	[makr.] økonomisk imperialisme	[makr.] ekonomski imperijalizam
economic policy	[makr.] [mikr.] økonomisk politik	[makr.] [mikr.] ekonomska politika

economic reforms	[makr.] [mikr.] økonomiske reformer	[makr.] [mikr.] ekonomske reforme (= reforme ekonomskog sustava i strukture)
economic sanction	[makr.] [int.] økonomisk sanktion	[makr.] [int.] ekonomska sankcija/kazna
economic system	[makr.] [mikr.] økonomisk system	[makr.] [mikr.] ekonomski sustav
economics	1) [mikr.] økonomi; 2) [stat./nat.regn.] [makr.] nationaløkonomi, samfundsøkonomi	1) [mikr.] ekonomija, ekonomska znanost; 2) [drž./fisk.] [makr.] nacionalna privreda/ekonomija, ekonomija gospodarstva
economist	1) [makr.] [mikr.] økonom; 2) [stat./nat.regn.] [makr.] nationaløkonom, samfundsøkonom, statsøkonom, økonom	1) [makr.] [mikr.] ekonomist (= osoba koja se profesionalno bavi ekonomijom); 2) [drž./fisk.] [makr.] ekonomist (= osoba koja se profesionalno bavi ekonomijom)
economy	[stat./nat.regn.] [makr.] økonomi	[drž./fisk.] [makr.] (nacionalna) privreda/gospodarstvo
education	uddannelse	obrazovanje
<i>EFDI (European Forum of Deposit Insurers) [EU]</i>	EFDI (Det Europæiske Indskydergarantiforum) [EU]	EFDI (Europski forum osiguravatelja depozita) [EU]
effective exchange rate	[makr.] [int.] [mon.] effektiv valutakurs	[makr.] [int.] [mon.] efektivni/stvarni tečaj
efficiency	[makr.] [mikr.] dygtighed, effektivitet, ydeevne	[makr.] [mikr.] efikasnost, učinkovitost
efficient market	[mikr.] [fin.] effektivt marked	[mikr.] [fin.] efikasno tržiste (= tržiste na kojemu se svaka nova informacija gotovo istodobno utjelovljuje u cijene)
EFTA (European Free Trade Association)	EFTA (Den europæiske Frihandelsammenslutning)	EFTA, Europsko udruženje slobodne trgovine
elasticity	elasticitet	elastičnost
elasticity of demand	[makr.] [mikr.] efterspørgselselasticitet	[makr.] [mikr.] elastičnost potražnje
elasticity of supply	[makr.] [mikr.] udbudselasticitet	[makr.] [mikr.] elastičnost ponude
EMA (European Monetary Agreement) [EU]	[makr.] [mon.] [int.] Den Europæiske Valutaoverenskomst [EU]	[makr.] [mon.] [int.] Europski monetarni sporazum [EU]
embargo	[makr.] [int.] embargo, importforbud, eksportforbud	[makr.] [int.] embargo, zabrana uvoza, zabrana izvoza
emigration	[makr.] emigration, udvandring	[makr.] emigracija, iseljavanje
employed person	arbejdstager	zaposlena osoba, uposlenik, zaposlenik

employee	[makr.] [mikr.] ansat (person), arbejder, arbejdstager, medarbejder	[makr.] [mikr.] zaposlena (osoba), radnik, namještenik
employer	[makr.] [mikr.] arbejdsgiver	[makr.] [mikr.] poslodavac
employment	1) [makr.] [mikr.] beskæftigelse; 2) [mikr.] ansættelse, stilling	1) [makr.] [mikr.] zaposlenost; 2) [mikr.] zaposlenje, namještenje
EMS (European Monetary System) [EU]	[makr.] [mon.] [int.] EMS, Det Europæiske Monetære System [EU]	[makr.] [mon.] [int.] EMS, Europski monetarni sustav [EU]
EMU (Economic and Monetary Union) [EU]	EMU (Den Økonomiske og Monetære Union) [EU]	EMU, Europska (ekonomska i) monetarna unija [EU]
enterprise	[mikr.] firma, foretagende, virksomhed	[mikr.] tvrtka, poduzeće
environmental protection	[stat./nat.regn.] [makr.] miljøbeskyttelse	[drž./fisk.] [makr.] zaštita (životnog) okoliša
EPS (earnings per share)	[mikr.] [fin.] fortjeneste pr. aktiebeløb, resultat pr. aktie, EPS	[mikr.] [fin.] zarada po dionici
equality	[makr.] [mikr.] ligeberettigelse, ligestilling, lighed	[makr.] [mikr.] jednakost
equilibrium	[makr.] [mikr.] balance, ligevægt	[makr.] [mikr.] ravnoteža
equity capital	[makr.] [mikr.] egenkapital, A-kapital, aktiekapital	[makr.] [mikr.] dionički kapital, dioničarski kapital
ESCB (European System of Central Banks) [EU]	[makr.] [mon.] [int.] ESCB, Det Europæiske Centralbank System [EU]	[makr.] [mon.] [int.] ESCB, Europski sustav centralnih banaka [EU]
estimate	estimat, forudsigelse, vurdering	ocjena, procjena
EU (European Union)	EU, Den Europæiske Union	EU, Europska unija
European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) [EU]	Den Europæiske Bank for Økonomisk Genopretning og Udvikling, Udviklingsbanken for Østeuropa [EU]	Europska banka za obnovu i razvoj [EU]
European Central Bank (ECB) [EU]	European Central Bank, ECB [EU]	Europska središnja banka, Europska centralna banka, ECB [EU]
European Commission [EU]	EU-Kommissionen, Europa-Kommissionen, Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber [EU]	Komisija Europske zajednice, Europska komisija [EU]
European Council [EU]	Det Europæiske Råd [EU]	Europsko vijeće [EU]

European Free Trade Association (EFTA)	Den europæiske Frihandelsammenslutning (EFTA)	Europsko udruženje slobodne trgovine, EFTA
European Monetary Agreement (EMA) [EU]	[makr.] [mon.] [int.] Den Europæiske Valutaoverenskomst [EU]	[makr.] [mon.] [int.] Europski monetarni sporazum [EU]
European Monetary System (EMS) [EU]	[makr.] [mon.] [int.] Det Europæiske Monetære System, EMS [EU]	[makr.] [mon.] [int.] Europski monetarni sustav, EMS [EU]
European Parliament [EU]	EU-Parlamentet, Europa-Parlamentet [EU]	Europski parlament [EU]
European System of Central Banks (ESCB) [EU]	[makr.] [mon.] [int.] Det Europæiske Centralbank-System, ESCB [EU]	[makr.] [mon.] [int.] Europski sustav centralnih banaka, ESCB [EU]
European Union (EU)	Den Europæiske Union, EU	Europska Unija, EU
excess profit	[mikr.] overskydende udbytte	[mikr.] izvanredni profit
exchange	1) [makr.] [mikr.] bytte, udveksling; 2) [makr.] [mikr.] børs	1) [makr.] [mikr.] razmjena; 2) [makr.] [mikr.] burza, tržnica
exchange rate	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] (valuta)kurs, vekselkurs	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] devizni tečaj
execution	[mikr.] [børs.] [fin.] gennemførelse, afvikling, realisation; udlæg	[mikr.] [burz.] [fin.] izvršenje, namirenje, realizacija; ovraha
Executive	[mikr.] [fin.] arbejdsleder, chef, funktionær i lederstilling	[mikr.] [fin.] izvršni dužnosnik
expansionary fiscal policy	[stat./nat.regn.] [makr.] ekspansiv finanspolitik, stimulerende finanspolitik	[drž./fisk.] [makr.] ekspanzivna fiskalna politika
expansionary monetary policy	[makr.] [mon.] ekspansiv pengepolitik	[makr.] [mon.] ekspanzivna monetarna politika
expected rate of inflation	[makr.] [mon.] forventet inflationsrate	[makr.] [mon.] očekivana stopa inflacije
expenditure	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] forbrug; udgift	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] potrošnja; izdatak (za potrošnju)
expenditure cut	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] udgiftsbesparelse	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] smanjenje izdataka (za potrošnju)
expenditure reduction	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] reduktion af udgifter	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] smanjivanje/redukcija izdataka (za potrošnju)
exploitation	[makr.] udnyttelse	[makr.] iskorištavanje, eksploracija
export	[makr.] [int.] eksport, udførsel	[makr.] [int.] eksport, izvoz
export quota	[makr.] [int.] eksportkvote	[makr.] [int.] izvozna kvota

external debt	[stat./nat.regn.] [makr.] [mon.] [int.] udenlandsk statsgæld	[drž./fisk.] [makr.] [mon.] [int.] inozemni dug, vanjski dug
external deficit	[makr.] [mon.] [int.] betalingsbalanceunderskud, gæld over for udlandet, udlandsgæld	[makr.] [mon.] [int.] vanjski manjak, deficit, deficit u bilanci plaćanja

F

DANSK:

KROATISK:

face value	[mikr.] [fin.] nominalværdi, nominel værdi, pålydende værdi	[mikr.] [fin.] nominalna/nazivna vrijednost
factor cost	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] faktorpris, kostpris	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] cijena proizvodnih faktora/čimbenika, faktorske cijene
factor of production	[mikr.] [fin.] produktionsfaktor	[mikr.] [fin.] proizvodni faktor/čimbenik
factory	[mikr.] fabrik, virksomhed	[mikr.] tvornica
fair competition	[mikr.] konkurrenceligevægt, loyal konkurrence	[mikr.] pravedna konkurenca, lojalna konkurenca
fair market value	[mikr.] rimelig markedspris, rimelig markedsværdi	[mikr.] pravedna tržišna cijena (= cijena koja se postiže otvorenim cjenjanjem mnogobrojnih dobro informiranih kupaca)
fair-trade practice	[mikr.] god markedsføringsskik	[mikr.] primjena pravedne trgovine, pravedna trgovina (= zaštita potrošača i očuvanje konkurenje)
farming	landbrug	poljoprivreda
favo(u)rable balance of trade	[stat./nat.regn.] [makr.] [int.] overskud på handelsbalancen, positiv handelsbalance	[drž./fisk.] [makr.] [int.] povoljna/pozitivna trgovacka bilanca
fee	[mikr.] afgift, gebyr	[mikr.] pristojba, naknada
fertility rate	[stat./nat.regn.] [makr.] fertilitetskvotient, fødselshyppighed	[drž./fisk.] [makr.] stopa nataliteta
fiat money	[makr.] [mon.] autoriseret betalingsmiddel, lovligt betalingsmiddel	[makr.] [mon.] fiat (papirni) novac
financial planning	[mikr.] [fin.] økonomisk planlægning	[mikr.] [fin.] financijsko planiranje
financial sector	[stat./nat.regn.] [makr.] finansiell sektor, finanssektor	[drž./fisk.] [makr.] financijski sektor
final consumption	[stat./nat.regn.] [makr.] endeligt forbrug	[drž./fisk.] [makr.] finalna potrošnja (= finalna uporaba roba i usluga)
finance	finans, finansiell virksomhed, finansiering; finansvæsen	financije, financijska djelatnost, financiranje; financijske institucije
finance, public	[stat./nat.regn.] [makr.] offentlige finanser	[drž./fisk.] [makr.] javne/državne financije

financial accounting	[mikr.] [fin.] finansielt regnskabsvæsen, forretningsbogholderi	[mikr.] [fin.] financijsko računovodstvo
financial analysis	[mikr.] [fin.] regnskabsanalyse	[mikr.] [fin.] financijska analiza
financial assets	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] finansielle aktiver, finansielle anlægsaktiver	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] financijska aktiva, imovina, financijski instrumenti*
financial derivatives	[mikr.] [fin.] finansielle derivater	[mikr.] [fin.] financijske izvedenice, financijski derivati
financial investment	[makr.] [mikr.] [mon.] [fin.] finansinvestering	[makr.] [mikr.] [mon.] [fin.] financijska investicija (= kupnja financijskog instrumenta, za razliku od fizičkih/kapitalnih investicija u opremu)
financial market	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [mon.] [fin.] finansielt marked, kapitalmarked	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [mon.] [fin.] financijsko tržište
financial markets	[makr.] [mikr.] [mon.] [fin.] finansielt marked, kapitalmarked	[makr.] [mikr.] [mon.] [fin.] financijsko tržište
financial services	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [fin.] finansielle tjenesteydelser, finansielle ydelser	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [fin.] financijske usluge
financier	finansmand	financijer
financing	finansiering, kapitaltilførsel	financiranje
firm	[mikr.] firma, virksomhed	[mikr.] poduzeće, tvrtka
fiscal deficit	[stat./nat.regn.] [makr.] finansunderskud	[drž./fisk.] [makr.] fiskalni deficit
fiscal policy	[stat./nat.regn.] [makr.] finanspolitik	[drž./fisk.] [makr.] fiskalna politika
Fiscal Responsibility Law [HR]	[stat./nat.regn.] (den kroatiske) lov om finanspolitisk ansvarlighed [HR]	[drž./fisk.] Zakon o fiskalnoj odgovornosti [HR]
fishing	fiskeri	ribarstvo
fixed assets	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] anlægsformue, anlægsværdier, faste aktiver, faste anlægsaktiver, faste kapitalgoder	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] dugoročna imovina, fiksna/osnovna imovina, fiksna aktiva
fixed capital	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] anlægskapital, fast kapital	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] fiksni kapital
fixed costs	[mikr.] faste omkostninger, kapacitetsomkostninger	[mikr.] fiksni troškovi
fixed exchange rate	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] [fin.] fast valutakurs	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] [fin.] fiksirani devizni tečaj, fiksni tečaj
fixed income security	[mikr.] [værd.] fastforrentet værdipapir	[mikr.] [vr.] vrijednosnica s fiksnim prinosom

fixed rate	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [fin.] fast kurs; fast valutakurs	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [fin.] fiksna stopa; fiksna valutna stopa
flat rate	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [fin.] fast takst, standardsats, standardtakst	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [fin.] paušalna stopa/naknada
floating assets	[mikr.] omsætningsaktiver, omsætningsformue	[mikr.] promjenjiva/fluktuirajuća imovina/aktiva
floating capital	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] arbejdskapital, driftskapital, omsætningsformue, omsætningskapital	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] promjenjivi/fluktuirajuci kapital, varijabilni kapital
floating exchange rate	[makr.] [mon.] [int.] flydende omregningskurs/vekselkurs	[makr.] [mon.] [int.] fluktuirajuci/fleksibilni devizni tečaj
fluctuation	[makr.] [mikr.] [børs.] fluktuation, svingning, udsving; kursbevægelse	[makr.] [mikr.] [burz.] fluktuacija, promjena, oscijlacija; promjena kursa (na burzi/tržištu)
foreign assets	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [mon.] [int.] fordringer på udlandet; valutaaktiver	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [mon.] [int.] inozemna aktiva, inozemna imovina; imovina u stranoj valuti
foreign currency	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] fremmed/udenlandsk valuta	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] strana valuta, deviza
foreign exchange	[makr.] [mikr.] [int.] [børs.] fremmed valuta; valutamarked	[makr.] [mikr.] [int.] [burz.] deviza; devizno tržište
foreign exchange transaction	[makr.] [mikr.] [mon.] [børs.] valutakurstransaktion	[makr.] [mikr.] [mon.] [burz.] devizna transakcija
foreign investment	[makr.] [mikr.] [int.] [fin.] investering i udlandet; udenlandsk investering	[makr.] [mikr.] [int.] [fin.] investiranje u inozemstvo; inozemne/strane investicije
foreign trade	[makr.] [int.] handel med udlandet, udenrigshandel	[makr.] [int.] vanjska trgovina, međunarodna trgovina
forestry	skovbrug	šumarstvo
forex	[makr.] [mikr.] [int.] [børs.] fremmed valuta; valutamarked	[makr.] [mikr.] [int.] [burz.] deviza; devizno tržište
forgery	dokumentfalsk, falskneri, forfalsknning	krivotvorina, falsifikat
forward transaction	[makr.] [mikr.] [int.] forward-forretning, terminsforretning, terminshandel	[makr.] [mikr.] [int.] terminska transakcija
franchise	[mikr.] [fin.] franchise, handelskoncession	[mikr.] [fin.] franšiza, trgovinska koncesija
fraud	svindel, bedrageri	prijevara

free cash flow	[makr.] [mikr.] [mon.] udbytte (= indtægter minus udgifter og investeringer)***	[makr.] [mikr.] [mon.] slobodni tokovi gotovine
free market	[makr.] [mikr.] frit marked	[makr.] [mikr.] slobodno tržište
free market economy	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [int.] markedsøkonomi***	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [int.] slobodno zamjenbeno gospodarstvo, privreda/gospodarstvo slobodnog tržišta
free trade	[makr.] [mikr.] [int.] frihandel	[makr.] [mikr.] [int.] slobodna trgovina
frozen account	[makr.] [mikr.] [mon.] spærret konto	[makr.] [mikr.] [mon.] blokirani/zamrznuti račun
frozen assets	[makr.] [mikr.] [mon.] bundne aktiver	[makr.] [mikr.] [mon.] zamrznuta (nelikvidna) imovina
full employment	[makr.] fuld beskæftigelse	[makr.] puna/potpuna zaposlenost
fund	[mikr.] [fin.] fond, pulje	[mikr.] [fin.] fond (= novac ili ostala aktiva koja se lako može pretvoriti u novac što se drži za transakcije)*
fund management	[fin.] portføljeadministration	[fin.] upravljanje fondovima
funded debt	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [fin.] konsolideret gæld, statslån uden amortisation; langfristet statsgæld uden fastsat tilbagebetalingsdato***	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [fin.] dug pretvoren u (dugoročnu) emisiju obveznica, fondirani dug*
future value (FV)	[mikr.] [fin.] fremtidsværdi	[mikr.] [fin.] buduća vrijednost (ulaganja)
FV (future value)	[mikr.] [fin.] fremtidsværdi	[mikr.] [fin.] buduća vrijednost (ulaganja)

Fodnote:

***) ifølge "L&H Business Fagordbog: Engelsk-Dansk"; L&H Ordbøger, 5. gennemreviderede og opdaterede udgave 1998

Fodnote:

*) ifølge Babić, Dr.Ante: "Englesko-hrvatski ekonomski rječnik", Zagreb, 2000

G**DANSK:****KROATISK:**

G (= government spending)	[makr.] G (= betegnelse for statsudgifter)	[makr.] G (= oznaka za javnu/državnu potrošnju)
G7	[makr.] [int.] G7 (= de syv mest udviklede lande i verden)	[makr.] [int.] grupa sedmorice (= grupa sedam najrazvijenijih zemalja na svijetu)
gain	[mikr.] gevinst; forøgelse, tilvækst; fortjeneste, profit	[mikr.] dobit; povećanje, prirast; zarada, profit
galloping inflation	[makr.] galopperende inflation	[makr.] galopirajuća inflacija (viša od 20-25 % godišnje)*
GATT (General Agreement on Tariffs and Trade)	[makr.] [int.] GATT (= den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel)***	[makr.] [int.] GATT, Opći sporazum o carinama i trgovini
GDP (gross domestic product)	[stat./nat.regn.] [makr.] BNP, bruttonationalprodukt	[drž./fisk.] [makr.] BDP, bruto domaći proizvod
GDP at constant prices	[stat./nat.regn.] [makr.] BNP i faste priser	[drž./fisk.] [makr.] BDP u stalnim cijenama
GDP at current prices	[stat./nat.regn.] [makr.] BNP i løbende priser	[drž./fisk.] [makr.] BDP u tekućim cijenama
GDP per capita	[stat./nat.regn.] [makr.] BNP pr. indbygger	[drž./fisk.] [makr.] BDP po glavi (stanovnika)
gearing	[mikr.] fremmedfinansiering i forhold til egenfinansiering	[mikr.] poluga* (= odnos duga poduzeća i običnih dionica)
General Agreement on Tariffs and Trade (GATT)	[makr.] [int.] GATT (= den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel)***	[makr.] [int.] GATT, Opći sporazum o carinama i trgovini
GFS (Government Finance Statistics) [IMF]	[stat./nat.regn.] [makr.] statistik over statsfinanserne [IMF]	[drž./fisk.] [makr.] GFS, statistika državnih financija (= sustav računa javnih financija prema MMF-u) [MMF]
global economy	[makr.] [int.] verdensøkonomien	[makr.] [int.] globalna/svjetska privreda, globalno/svjetsko gospodarstvo
goods	[mikr.] [makr.] varer	[mikr.] [makr.] roba, dobra
goods and services	[mikr.] [makr.] varer og tjenesteydelser	[mikr.] [makr.] dobra (roba) i usluge
goodwill	[mikr.] [makr.] goodwill; afståelsessum	[mikr.] [makr.] goodwill, ugled tvrtke; iznos za goodwill
government	[mikr.] [makr.] offentlige myndigheder, regering, styre; regime	[mikr.] [makr.] javna vlast, država, vlada, državno rukovodstvo; režim
government budget	[stat./nat.regn.] [makr.] statsbudget	[drž./fisk.] [makr.] državni budžet

government expenditure	[stat./nat.regn.] [makr.] offentlige udgifter, statens udgifter, statsudgifter	[drž./fisk.] [makr.] (javni) državni izdaci (za potrošnju), javna potrošnja
government loan	[stat./nat.regn.] [makr.] statslån	[drž./fisk.] [makr.] (javni) državni/javni zajam
government revenue and expenditure	[stat./nat.regn.] [makr.] offentlig sektors indtægter og udgifter	[drž./fisk.] [makr.] (javni) državni/javni prihodi i rashodi
government spending	[stat./nat.regn.] [makr.] statsudgifter	[drž./fisk.] [makr.] (javni) državna/javna potrošnja
government subsidy	[stat./nat.regn.] [makr.] statsbidrag, statsstøtte, statstilskud	[drž./fisk.] [makr.] (javni) državna/javna subvencija, subvencija države
grey market	[mikr.] [makr.] gråt marked, sort marked	[mikr.] [makr.] sivo tržište, crno tržište
gross domestic product (GDP)	[stat./nat.regn.] [makr.] bruttonationalprodukt, BNP	[drž./fisk.] [makr.] bruto domaći proizvod, BDP
gross national disposable income, nominal (nominal GNDI)	[makr.] rådighedsbeløb***	[makr.] nominalni bruto nacionalni raspoloživi dohodak (nominalni BNRD)
gross profit margin	[mikr.] bruttoavanceprocent, bruttofortjenestemargin	[mikr.] bruto marža profita, bruto profitna marža, marža bruto profita
gross salary	[mikr.] [makr.] bruttoløn	[mikr.] [makr.] bruto plaća
gross value	[mikr.] [makr.] bruttværdi	[mikr.] [makr.] bruto vrijednost
growth rate	[makr.] [mikr.] stigningstakt, tilvækstrate, udviklingshastighed, væksthastighed, vækstrate	[makr.] [mikr.] stopa rasta

Fodnote:

***) ifølge "L&H Business Fagordbog: Engelsk-Dansk"; L&H Ordbøger, 5. gennemreviderede og opdaterede udgave 1998

Fodnote:

*) ifølge Babić, Dr.Ante: "Englesko-hrvatski ekonomski rječnik", Zagreb, 2000

H

DANSK:

KROATISK:

harmonisation	[makr.] harmonisering, koordination, udjævning, udligning	[makr.] uskladivanje, koordinacija (mjera ekonomske politike)
health insurance	helbredsforsikring, sygeforsikring	zdravstveno osiguranje
health sector	[makr.] sundhedssektor	[makr.] zdravstveni sektor
health service	1) sundhedsforvaltning; 2) sundhedstjeneste; 3) sundhedsvæsen	1) zdravstvena uprava; 2) usluge zdravstva; 3) zdravstvo
heavy industry	[makr.] sværindustri, tung industri	[makr.] teška industrija, grana teške industrije
hedge	risikoafdækning	omeđivanje/ograđivanje rizika
hedge fund	hedgefond	fond za omeđivanje rizika, hedge fond
hedging	1) [børs.] afdækning, dækningsforretning, inddækning, kurssikring, terminsforretning; 2) [fin.] sikring	1) [burz.] ograđivanje/omeđivanje rizika; 2) [fin.] osiguranje od rizika
hedging instrument	[fin.] [værd.] sikringstransaktion	[fin.] [vr.] instrument omeđivanja rizika, hedging instrument
hidden economy	[makr.] sort økonomi	[makr.] siva ekonomija
hidden reserves	[mikr.] [fin.] skjult reserve	[mikr.] [fin.] skrivene/tajne pričuve/rezerve
hoarding	[makr.] [mikr.] [mon.] hamstring, ophobning, opsparing af likvide midler	[makr.] [mikr.] [mon.] zgrtanje, gomilanje, tezauriranje (= izvlačenje gotovog novca pohranjivanjem)
holder	[fin.] besidder, ihændehaver, indehaver	[fin.] imalac, držalac (prenosivog vrijednosnog instrumenta)
holding company	[mikr.] [fin.] holdingselskab, moderselskab	[mikr.] [fin.] holding kompanija, holding, holding poduzeće, krovno poduzeće (u grupi poduzeća), matica, matično poduzeće
home loan	[mikr.] [fin.] boliglån	[mikr.] [fin.] stambeni kredit/zajam
homestead [US]	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] husmandssted [US]	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] kuća s okućnicom i gospodarskim zgradama, seosko gospodarstvo [US]
horizontal integration	[mikr.] horisontal integration	[mikr.] vodoravna/verticalna integracija
horizontal merger	[mikr.] [fin.] horizontal integration, vandret fusion	[mikr.] [fin.] horizontalno/vodoravno spajanje (poduzeća)

hospital services	[makr.] sygehusvæsen	[makr.] bolničke/zdravstvene usluge
hot money	[fin.] flygtige penge, urene penge, varme penge	[fin.] vruć novac, (visoko) špekulativni novac
hourly earnings	[mikr.] timefortjeneste	[mikr.] zarada po satu
household	[makr.] husholdning, husstand, familiehusstand	[makr.] kućanstvo
household disposable income	[makr.] [mikr.] husholdningernes disponibile indkomst	[makr.] [mikr.] raspoloživi dohodak po kućanstvu
human capital	[makr.] menneskelig kapital	[makr.] ljudski kapital/potencijal (= skup znanja i vještina koje posjeduju radnici u privredi)
human resources	[makr.] [mikr.] menneskelige ressourcer	[makr.] [mikr.] ljudski izvori, ljudski potencijal
hurdle rate	[mikr.] kritisk afkast	[mikr.] zahtijevana/granična stopa prinosa, zahtijevani prag prinosa, prag prinosa
hyperinflation	[stat./nat.regn.] [mon.] galopperende inflation, hyperinflation	[drž./fisk.] [mon.] galopirajuća inflacija, hiperinflacija, visoka inflacija
Hypothecation	[mikr.] [fin.] belåning, underpantsætning, underpantsætning i løsøre	[mikr.] [fin.] hipoteka, stavljanje u/pod hipoteku, stavljanje pokretne imovine u/pod hipoteku

DANSK:	KROATISK:
I (= investment)	[makr.] I (= investering)
IBRD (International Bank for Reconstruction and Development) (World Bank)	[makr.] [mon.] [int.] IBRD, Den Internationale Bank for Genopbygning og Udvikling, Verdensbanken
ICC (International Chamber of Commerce)	[makr.] [mikr.] [int.] ICC, Det Internationale Handelskammer
IDA (International development association)	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] IDA, Den Internationale Udviklingssammenslutning
IFC (International finance corporation)	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] IFC, Den Internationale Finansieringsinstitution
illiquidity	[mikr.] illikviditet
IMF (International Monetary Fund)	[makr.] [mon.] [int.] IMF, Den Internationale Valutafond
immigration	[makr.] immigration, indvandring
imperfect competition	[mikr.] ufuldkommen konkurrence
imperfect market	[mikr.] heterogent marked
import quota	[makr.] [mikr.] [int.] importkvote, importkontingent
import restriction	[makr.] [mikr.] [stat./nat.regn.] [int.] importrestriktion; importkontrol
import subsidy	[makr.] [mikr.] [stat./nat.regn.] [int.] importstøtte
import substitution	[makr.] [int.] importsubstitution
import tariff	[makr.] [stat./nat.regn.] [int.] importtarif
import/imports	[makr.] [int.] import, importvarer
incentive taxation	[makr.] [stat./nat.regn.] motivationsfremmende beskatning, vækststimulerende beskatning
	[makr.] I (= oznaka za investiranje)
	[makr.] [mon.] [int.] IBRD, Svjetska banka
	[makr.] [mikr.] [int.] MTK, Međunarodna trgovacka komora
	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] IDA, Međunarodno razvojno udruženje, Međunarodno udruženje za razvoj
	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] IFC, Međunarodno financijsko poduzeće (koje je dio grupe Svjetske banke)
	[mikr.] nelikvidnost
	[makr.] MMF, Međunarodni monetarni fond
	[makr.] imigracija, useljavanje
	[mikr.] nesavršena konkurencija
	[mikr.] nesavršeno/nepotpuno tržište, heterogeno tržište
	[makr.] [mikr.] [int.] uvozna kvota
	[makr.] [mikr.] [drž./fisk.] [int.] ograničenje uvoza; kontrola uvoza
	[makr.] [mikr.] [drž./fisk.] [int.] uvozna subvencija
	[makr.] [int.] supstitucija uvoza
	[makr.] [drž./fisk.] [int.] uvozna carina
	[makr.] [int.] import, uvoz, uvezena roba (= ukupni/agregatni uvoz u bilanci plaćanja)
	[makr.] [drž./fisk.] poticajno oporezivanje

incentive wage	[makr.] præstationsløn	[makr.] poticajna nadnica
income	1) [makr.] [mikr.] indkomst, indtægt, indtjening; 2) [makr.] [mikr.] overskud <i>[US]</i>	1) [makr.] [mikr.] dohodak; 2) [makr.] [mikr.] dobit (kod poduzeća) <i>[US]</i>
income and expenditure account	[mikr.] [stat./nat.regn.] indtægts- og udgiftsregnskab; regnskab, resultatopgørelse	[mikr.] [drž./fisk.] račun dohotka i izdataka; obračun, računovodstveni obračun
inconvertible	uomsættelig	nezamjenjiv
increasing costs	[mikr.] stigende/tiltagende omkostninger	[mikr.] rastući troškovi
increasing returns	[mikr.] stigende afkast, stigende udbytte	[mikr.] rastući prinosi
increasing returns to scale	[mikr.] stigende skalaafkast	[mikr.] rastući prinosi na obujam
increment	[makr.] [mikr.] forhøjelse, gradvis forøgelse, stigning, tilvækst, værdiforøgelse	[makr.] [mikr.] porast, postepeni porast, povećanje, prirast, uvećanje vrijednosti
index	[makr.] [stat./nat.regn.] indeks, indekstal	[makr.] [drž./fisk.] index(i), indeksni broj(evi)
indifference	[mikr.] ligegyldighed	[mikr.] indiferencija/indiferentnost
indirect costs	[mikr.] indirekte omkostninger	[mikr.] indirektni/posredni troškovi
industrial democracy	[makr.] [mikr.] industrielt demokrati	[makr.] [mikr.] industrijska demokracija (= sudjelovanje radnika u poslovnom odlučivanju)
industrial organisation	[makr.] [mikr.] brancheorganisation, erhvervsorganisation	[makr.] [mikr.] ekonomija sektorske strukture (i organizacije)
industrial policy	[makr.] industripolitik	[makr.] politika poticanja razvoja industrije, sektorska politika
industry	[makr.] [mikr.] branche, erhvervsvirksomhed, industri	[makr.] [mikr.] sektor/grana, (privredna) djelatnost, industrija
inelastic demand	[makr.] [mikr.] uelastisk efterspørgsel	[makr.] [mikr.] neelastičnost potražnje
inelastic supply	[makr.] [mikr.] uelastisk udbud	[makr.] [mikr.] neelastičnost ponude
inequality	[makr.] [mikr.] ulighed	[makr.] [mikr.] nejednakost
inflation	[makr.] [stat./nat.regn.] inflation	[makr.] [drž./fisk.] inflacija (= porast razine cijena)
inflow of capital	[makr.] [stat./nat.regn.] [mon.] [int.] kapitaltilströmning	[makr.] [drž./fisk.] [mon.] [int.] priljev kapitala
infrastructure	[makr.] infrastruktur	[makr.] infrastruktura
innovation	[makr.] [mikr.] innovation	[makr.] [mikr.] inovacija
input	[makr.] [mikr.] input, produktionsfaktor	[makr.] [mikr.] input, proizvodni čimbenik
insider	[makr.] insider	[makr.] insider

insolvency	[mikr.] insolvens, manglende betalingsevne	[mikr.] insolventnost
institutional investor	[mikr.] institutionel investor	[mikr.] institucionalni investitor/ulagač
insurance	[mikr.] forsikring	[mikr.] osiguranje
integration	integration	integracija/integriranje
intellectual property	intellektuel ejendomsret	intelektualno vlasništvo
interbank market	[makr.] [mikr.] [mon.] [fin.] interbank-marked	[makr.] [mikr.] [mon.] [fin.] međubankarsko tržiste
interest	[makr.] [mikr.] [mon.] rente, rentesats	[makr.] [mikr.] [mon.] kamata, kamatna stopa
internal (national) debt	[makr.] [stat./nat.regn.] [mon.] [int.] indenlandsk statsgæld	[makr.] [drž./fisk.] [mon.] [int.] unutarnji javni dug
International Bank for Reconstruction and Development (World Bank) (IBRD)	[makr.] [mon.] [int.] Den Internationale Bank for Genopbygning og Udvikling, Verdensbanken; IBRD	[makr.] [mon.] [int.] Svjetska banka, IBRD
International Chamber of Commerce (ICC)	[makr.] [mikr.] [int.] Det Internationale handelskammer, ICC	[makr.] [mikr.] [int.] Međunarodna trgovачka komora, MTK
International development association (IDA)	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] Den Internationale Udviklingssammenslutning, IDA	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] Međunarodno razvojno udruženje, Međunarodno udruženje za razvoj, IDA
International finance corporation (IFC)	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] Den Internationale Finansieringsinstitusion, IFC	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] Međunarodno finansijsko poduzeće (koje je dio grupe Svjetske banke), IFC
International Monetary Fund (IMF)	[makr.] [mon.] [int.] Den Internationale Valutafond, IMF	[makr.] [mon.] [int.] Međunarodni monetarni fond, MMF
international monetary system	[makr.] [mon.] [int.] internacionalt valutasystem	[makr.] [mon.] [int.] međunarodni monetarni sustav
in-the-money option	[børs.] [værd] option inden for afkast, in-the-money option	[burz.] [vr.] opcija unutar područja unovčavanja (= kad je tržišna cijena osnovnog finansijskog instrumenta opcije ili druge derivacije iznad izvršne cijene, tada je vrijednost opcije veća od nule)
inventory	[makr.] [mikr.] [stat./nat.regn.] lager, lagerbeholdning, varebeholdning	[makr.] [mikr.] [drž./fisk.] zaliha
investment	[makr.] [mikr.] [mon.] investering	[makr.] [mikr.] [mon.] investicija
investment banking	[makr.] [mikr.] [mon.] investment banking	[makr.] [mikr.] [mon.] investicijsko bankarstvo

Investment-Saving / Liquidity preference-Money supply model (IS/LM model)	[makr.] IS-LM model (= makroøkonomisk model, der viser forholdet mellem renter og den reale produktion i de varer og tjenesteydelser på markedet og pengemarkedet)	[makr.] IS-LM model (= makroekonomski model koji prikazuje odnos između kamatne stope i realne proizvodnje u roba i usluga na tržištu i na tržištu novca)
investor	[makr.] [mikr.] indskyder, investor, kapitalgiver, kapitalindskyder, kapitalyder	[makr.] [mikr.] ulagač, investitor, ulagač kapitala
IS/LM model (Investment-Saving / Liquidity preference-Money supply model)	[makr.] IS-LM model (= makroøkonomisk model, der viser forholdet mellem renter og den reale produktion i de varer og tjenesteydelser på markedet og pengemarkedet)	[makr.] IS-LM model (= makroekonomski model koji prikazuje odnos između kamatne stope i realne proizvodnje u roba i usluga na tržištu i na tržištu novca)
issue of securities	[makr.] [mikr.] [børs.] værdipapirudstedelse	[makr.] [mikr.] [burz.] izdavanje vrijednosnica/dionica/vrijednosnih papira
issue of stock	[makr.] [mikr.] [børs.] udstedelse af aktiekapital	[makr.] [mikr.] [burz.] izdavanje dionica (na burzi)
in-the-money option	[børs.] [værd.] option med afkast, in-the-money option	[burz.] [vr.] opcija u području unovčavanja (= kad je tržišna cijena osnovnog financijskog instrumenta opcije ili druge derivacije iznad izvršne cijene, tada je opcija ima pozitivnu vrijednost)

J**DANSK:****KROATISK:**

job	job	zaposlenje, posao
job creation	[makr.] jobskabelse, oprettelse af arbejdspladser	[makr.] stvaranje posla, stvaranje (novih) radnih mesta
job description	[mikr.] jobbeskrivelse, stillingsbeskrivelse	[mikr.] opis posla
job specification	[mikr.] arbejdsbeskrivelse, stillingsbeskrivelse	[mikr.] opis radnog mesta
joint account	[mikr.] fælleskonto, participationskonto	[mikr.] zajednički račun
joint costs	[mikr.] fælles omkostninger	[mikr.] zajednički troškovi
joint venture	[makr.] [mikr.] [int.] joint venture-samarbejde, joint venture-selskab	[makr.] [mikr.] [int.] zajednička ulaganja, zajednički pothvati
joint-stock	[mikr.] [regn.] aktiekapital	[mikr.] [rač.] dionička glavnica, kapital uplaćen dionicama
joint-stock bank [UK]	[mikr.] bankaktieselskab [UK]	[mikr.] komercijalne banke (s izdanim dionicama), komercijalne banke dionička društva [UK]
joint-stock company	[mikr.] aktieselskab	[mikr.] društvo s izdanim dionicama, dionička društva, d.d.
junk bond	[børs.] [værd.] obligation med negativ vurdering, risikobetonet obligation, spekulationsobligation, tredjeklasses obligation	[burz.] [vr.] "srot" obveznica, visokorizična/niskorangirana obveznica, junk obveznica (= obveznica široj javnosti nepoznatih poduzeća koje su visokorizične, ali često imaju visoke prinose ako se radi o novim poduzećima)
jurisdictional disputes	kompetencestridigheder	neslaganja oko nadležnosti
just-in-time inventory method	[mikr.] JIT-metode, levering til rette tid	[mikr.] metoda održavanja zaliha "u pravi trenutak" (= roba se doprema u količinama i u vrijeme kada je to potrebno uz gotovo nikakve zalihe)

K**DANSK:****KROATISK:**

K (= capital)	[makr.] K (= betegnelse for kapital)	[makr.] K (= uobičajna oznaka za kapital)
key currency	[makr.] [mon.] hovedvaluta, nøglevaluta	[makr.] [mon.] glavna (svjetska) valuta, ključna valuta
key industry	[makr.] nøgleindustri	[makr.] ključna djelatnost, ključni sektor (ekonomске aktivnosti neke zemlje)
key sector	[makr.] nøgleindustri	[makr.] ključni sektor (neke zemlje)
kickback	[makr.] [mikr.] bestikkelse, returkommission, tilbageslag	[makr.] [mikr.] potplaćivanje, "protoudarac" porez radnog mesta (= povrat dijela plaće radnika njegovu poslodavcu ili nadzorniku kako bi zadržao posao)
knockdown price	[mikr.] knockdown pris (= meget lille pris)	[mikr.] oborena cijena
knocking-off time	fyraften	kraj radnog vremena, fajront
know-how	[mikr.] knowhow, sagkundskab, teknisk dygtighed, teknisk indsigt, viden	[mikr.] praktično znanje, iskustvo, know-how

L

DANSK:**KROATISK:**

L	1) [makr.] L (= betegnelse for efterspørgsel efter likvide midler); 2) [makr.] L (= betegnelse for arbejde)	1) [makr.] L (= oznaka za potražnju za likvidnim sredstvima, tj. gotovinom); 2) [makr.] L (= oznaka za rad)
labour agreement	[makr.] kollektiv overenskomst	[makr.] ugovor o radu
labour costs	[stat./nat.regn.] [makr.] arbejdskraftomkostninger, arbejdsløn, arbejdsudgifter, lønomkostninger, personaleomkostninger	[drž./fisk.] [makr.] trošak radne snage, plaća, troškovi rada, troškovi isplate plaća, troškovi za uposlenu radnu snagu
labour force	[makr.] arbejdskraft, arbejdsstyrke, erhvervsaktiv befolkning	[makr.] radna snaga (= zaposleni zajedno s onima koji su radno sposobni a nemaju posao)
labour hoarding	[makr.] overbeskæftigelse	[makr.] nagomilavanje rada, gomilanje rada (= zadržavanje radnika/djelatnika u recesiji umjesto otpuštanja)
labour market	[makr.] arbejdsmarked	[makr.] tržište radne snage
labour market policy	[stat./nat.regn.] [makr.] arbejdsmarkedspolitik	[drž./fisk.] [makr.] politika tržišta radne snage
labour mobility	[makr.] arbejdskraftens bevægelighed	[makr.] mobilnost/pokretljivost/fleksibilnost rada (= geografska i profesionalna mobilnost)
labour union	fagforening	radnički sindikat
labour-intensive	[makr.] arbejds(kraft)krævende, arbejdsintensiv	[makr.] radno intenzivan
land and buildings	[makr.] grunde og bygninger	[makr.] zemlište i građevine
landlord	[makr.] godsejer, husejer, jordejer	[makr.] vlasnik imanja, veleposjednik, zemljoposjednik/zemljovlasnik
large-scale production	[mikr.] masseproduktion, massefremstilling, stordrift, stordriftsproduktion, storproduktion	[mikr.] masovna proizvodnja, proizvodnja velikih razmjera
latent unemployment	[makr.] latent arbejdsløshed	[makr.] latentna/prikrivena nezaposlenost (premda je nominalna zaposlenost dovoljna, radni potencijal nije iskorišten u potpunosti, tj. postoji višak zaposlenih u odnosu na količinu rada koji treba obaviti)

law of diminishing returns	[mikr.] aftagende udbyttes lov, lov om aftagende udbytter	[mikr.] zakon opadajućih prinosa
law of supply and demand	[mikr.] lov om udbud og efterspørgsel	[mikr.] zakon ponude i potražnje
lay-off	[makr.] afskedigelse, opsigelse	[makr.] otpuštanje (radnika/djelatnika)
layoff rate	[makr.] afskedigelsesrate	[makr.] stopa otpuštanja (radnika/djelatnika)
LBO (Leveraged buyout)	[mikr.] [fin.] overtagelse af selskab ved hjælp af lånte midler	[mikr.] [fin.] otkup poduzeća finansijskom polugom
leadership	ledelse, lederskab	vodstvo/rukovodstvo, liderstvo
leads and lags	[makr.] betalingsforskydninger, betalingsmønster	[makr.] predujmovi i zaostaci (u namirivanju dugova u međunarodnoj trgovini)
lease	leje	zakup, najam
leasing	langtidsleje, leasing, leasingfinansiering	najam, zakup, leasing
ledger	[regn.] bogføringsjournal, regnskabsbog	[rač.] glavna (računovodstvena) knjiga
legal person	retssubjekt	pravna osoba (društvo kapitala, poduzeće)
legal reserve requirements	[makr.] lovpligtig reserve, lovpligtig reservefond	[makr.] zakonske obveze držanja rezervi
legal tender	[makr.] [mon.] lovligt betalingsmiddel, lovmaessigt betalingsmiddel	[makr.] [mon.] dopušteno sredstvo plaćanja, zakonito/zakonsko sredstvo plaćanja
lender	[makr.] [mikr.] [fin.] [int.] belåner, kapitalgiver, kapitalyder, kreditformidler, kreditgiver, långiver, lånyder, udlåner	[makr.] [mikr.] [fin.] [int.] zajmodavac, vjerovnik
lender of last resort	[makr.] sidste lånemulighed	[makr.] zajmodavac u nuždi (centralna banka)
lending	[mikr.] [fin.] (ud)lån, kreditformidling, kreditgivning, formidling af lån, långivning	[mikr.] [fin.] uzajmljivanje, davanje u zajam
less developed country (LDC)	[makr.] [int.] udviklingsland	[makr.] [int.] nerazvijena zemlja, nedovoljno razvijena zemlja, zemlja u razvoju
lessee	[mikr.] [fin.] leasingtager, lejer	[mikr.] [fin.] najmoprimac, zakupac (= onaj koji uzima u najam ili zakup)
lessor	[mikr.] [fin.] leasinggiver, udlejer	[mikr.] [fin.] zajmodavac, zakupac (= onaj koji daje u najam ili zakup)

leverage	[mikr.] [fin.] fortjeneste på fremmedfinansiering, lånefinansieret afkastforøgelse, gearing, forhold mellem (fast forrentet) gæld og egenkapital, fremmedfinansiering i forhold til egenfinansiering, fremmedkapital i forhold til egenkapital, gældsandel, gældsætningsgrad	[mikr.] [fin.] financijska poluga
leveraged buyout (LBO)	[mikr.] [fin.] overtagelse af selskab ved hjælp af lånte midler	[mikr.] [fin.] otkup poduzeća finansijskom polugom
liabilities	[stat./nat.regn.] [makr.] [fin.] [regn.] {int.} gæld, passiver	[drž./fisk.] [makr.] [fin.] [regn.] {int.} obveze, pasiva
licensing	[makr.] [mikr.] [fin.] [int.] licensudstedelse	[makr.] [mikr.] [fin.] [int.] licenciranje, izdavanje licence; izdavanje dozvola
life assurance	livsforsikring	osiguranje života, životno osiguranje
life cycle hypothesis	[makr.] livsløbshypoteze	[makr.] pretpostavka (životnog) ciklusa
life expectancy	[mikr.] forventet levealder, forventet levetid, middellevetid	[mikr.] očekivano trajanje života (na čemu se temelji životno osiguranje), prosječno trajanje životne dobi
life insurance	livsforsikring	osiguranje života, životno osiguranje
life insurance policy	[mikr.] [fin.] livsforsikringspolice	[mikr.] [fin.] polica životnog osiguranja
limited liability	begrænset ansvar, begrænset hæftelse	ograničena odgovornost
limited liability company	[mikr.] aktieselskab, anpartsselskab, selskab med begrænset ansvar	[mikr.] društvo/poduzeće s ograničenom odgovornošću, d.o.o.
liquid	[mikr.] [fin.] let omsættelig, let realisabel, likvid	[mikr.] [fin.] likvidan, platežno sposoban
liquid assets	[mikr.] [fin.] [regn] kortfristede aktiver, likvide aktiver, likvide beholdninger, likvide midler, likvider	[mikr.] [fin.] [rač.] likvidna/tekuća aktiva, likvidna sredstva, likvidna/tekuća imovina (koja se može brzo i lako unovčiti)
liquidation	[mikr.] [fin.] oplösning, selskabsoplösning; afvikling, realisation	[mikr.] [fin.] likvidacija/stečaj (poduzeća), prestanak; likvidacija, unovčavanje (osobito potraživanja)
liquidity	[mikr.] [fin.] betalingsevne, likviditet	[mikr.] [fin.] likvidnost, platežna sposobnost
liquidity risk	[mikr.] [fin.] likviditetsrisiko	[mikr.] [fin.] rizik likvidnosti, likvidnosni rizik
liquidity trap	[makr.] [mikr.] [mon.] likviditetsfælde	[makr.] [mikr.] [mon.] zamka likvidnosti
listed security	[børs.] [værd.] (børs)noteret (værdi)papir	[burz.] [vr.] uvrštena vrijednosnica (na burzi)

loan	lån, udlån, kredit	kredit, zajam
loan capital	[mikr.] [fin.] lånt kapital, lånekapital, fremmedkapital	[mikr.] [fin.] kapital namaknut zajmom/zadužnicama
local government	[stat./nat.regn.] [makr.] amt og kommune, lokale myndigheder; lokal administration	[drž./fisk.] [makr.] općina i kotar/okrug, lokalne državne vlasti; lokalna uprava, uprava lokalnih vlasti, lokalna administracija
lockout	[makr.] lockout	[makr.] zatvaranje pogona, lockout (= protuteža poslodavca štrajku)
logistics	[mikr.] logistik	[mikr.] logistika (= organizacija pravodobne dostave i distribucije proizvoda)
long rate	[mikr.] [fin.] lang rente	[mikr.] [fin.] dugački/dugoročni kamatnjak (= kamatnjak na dugoročne vrijednosnice)
long run, in the	på langt sigt	na dugi rok
long-dated security	[værd.] langfristet værdipapir	[vr.] dugoročna vrijednosnica
long-range planning	[makr.] [mikr.] langfristet planlægning, langtidsplanlægning	[makr.] [mikr.] dugoročno planiranje
long-term assets	[mikr.] [fin.] [regn.] anlægsaktiver	[mikr.] [fin.] [rač.] dugoročna imovina (u aktivi)
long-term capital	[mikr.] [fin.] [regn.] langfristet kapital	[mikr.] [fin.] [rač.] dugoročni kapital
long-term contract	langtidskontrakt	dugoročni ugovor
long-term debt	[makr.] [mikr.] [int.] langfristet gæld	[makr.] [mikr.] [int.] dugoročno zaduživanje, dugoročni dug, dugoročno zaduženje
long-term liabilities	langfristede gældsposter, langfristet gæld	dugoročne obveze (u pasivi)
long-term loan	[mikr.] [fin.] [regn.] langfristet fremmedkapital, langfristet gæld	[mikr.] [fin.] [rač.] dugoročni kredit/zajam
long-term planning	langfristet planlægning, langtidsplanlægning	dugoročno planiranje
loss	1) bortkomst, spild, svind, tab; 2) skade, tab; 3) underskud	1) gubitak, manjak, gubljenje; 2) šteta, gubitak; 3) manjak, gubitak, deficit

M

DANSK:

KROATISK:

M & A (mergers and acquisitions)	[mikr.] fusioner og virksomhedsovertagelser	[mikr.] preuzimanja i spajanja (tvrtki/poduzeća)
majority	flertal, hovedpart, majoritet	većina (u odlučivanju ili glasovanju)
majority vote	flertalsbeslutning	većinsko glasovanje
management	1) administration, ledelse, styring; 2) [mikr.] direktion, management, virksomhedsledelse	1) upravljanje, menadžment; 2) [mikr.] uprava/menadžment (poduzeća)
management buyout (MBO)	[mikr.] ledelsens overtagelse af virksomhed, management buyout	[mikr.] otkup poduzeća od strane uprave/menadžmenta
manager	[mikr.] chef, direktør, leder, manager, bedriftsleder	[mikr.] upravitelj, direktor, ravnatelj, menadžer, rukovoditelj
managing director	[mikr.] administrerende direktør (og bestyrelsесmedlem)	[mikr.] generalni direktor (i predsjednik uprave)
manufacturing industry	[makr.] forarbejdende industri, fremstillingsindustri	[makr.] preradivački (industrijski) sektor (privrede/gospodarstva), preradivačka djelatnost, sekundarni sektor
margin	[makr.] [mikr.] margin, forskel	[makr.] [mikr.] marža, razlika;
margin call	[mikr.] [børs.] krav om yderligere kapital, margin call, marginindbetalingskrav	[mikr.] [burz.] margin poziv, maržni poziv, maržni proziv
marginal	marginal	granični, marginalan
market	[makr.] [mikr.] marked	[makr.] [mikr.] tržište
market economy	[makr.] markedsøkonomi	[makr.] tržišna privreda, tržišno gospodarstvo
market equilibrium	[makr.] [mikr.] ligevægt på markedet	[makr.] [mikr.] tržišna ravnoteža
market price	[makr.] [mikr.] markedspris	[makr.] [mikr.] tržišna cijena
market share	[mikr.] markedsandel	[mikr.] tržišni udio, udio na tržištu
marketing	[mikr.] marketing, afsætning	[mikr.] marketing, prodaja
mass production	[mikr.] massefabrikation, massefremstilling, masseproduktion	[mikr.] masovna proizvodnja, proizvodnja velikog obujma, proizvodnja velikih razmjera
maximization	maksimering	maksimizacija, maksimiranje, pronalaženje maksimuma
maximum	maksimum, højeste grænse	maksimum, najviša granica

MBO (management buyout)	[mikr.] ledelsens overtagelse af virksomhed, management buyout	[mikr.] otkup poduzeća od strane uprave/menadžmenta
merchandise trade	[makr.] [int.] varehandel	[makr.] [int.] (vanjska) trgovina robom, robna razmjena
merger	[mikr.] fusion, fusion/sammenlægning (af virksomheder)	[mikr.] spajanje (poduzeća/kompanija)
microeconomics	[mikr.] makroøkonomi	[mikr.] mikroekonomija
middle price	[mikr.] [børs.] gennemsnitspris, gennemsnitskurs	[mikr.] [burz.] srednja cijena (= prosjek kupovne i prodajne cijene)
minimization	minimering	minimizacija, minimiziranje, pronačinjanje minimuma
minimum	minimum, laveste grænse	minimum, najniža granica
minimum wage	[makr.] mindsteløn, minimumsløn	[makr.] minimalna nadnica/najamnica, minimalac
Ministry of Agriculture	Landbruksministeriet	Ministarstvo poljoprivrede
Ministry of Business and Industry	Erhvervsministeriet	Ministarstvo za gospodarstvo i industriju
Ministry of Cultural Affairs	Kulturministeriet	Ministarstvo kulture
Ministry of Defence	Forsvarsministeriet	Ministarstvo obrane
Ministry of Economic Affairs	Økonomiministeriet	Ministarstvo gospodarstva
Ministry of Energy	Energiministeriet	Ministarstvo energetike
Ministry of Finance	Finansministeriet	Ministarstvo financija
Ministry of Fisheries	Fiskeriministeriet	Ministarstvo ribarstva
Ministry of Foreign Affairs	Udenrigsministeriet	Ministarstvo vanjskih poslova
Ministry of Justice	Justitsministeriet	Ministarstvo pravosuđa
Ministry of Labour	Beskæftigelsesministeriet	Ministarstvo rada
Ministry of Social Affairs	Socialministeriet	Ministarstvo socijalne skrbi
Ministry of the Environment	Miljøministeriet	Ministarstvo zastite okoliša (i prirode)
Ministry of the Interior	Indenrigsministeriet	Ministarstvo unutarnjih poslova
Ministry of Transport	Trafikministeriet	Ministarstvo (mora) prometa (i infrastrukture)
mobility	[makr.] [mikr.] [int.] bevægelighed, mobilitet	[makr.] [mikr.] [int.] pokretljivost, mobilnost
model	model, mørnster	model (= pojednostavljena slika ili prikaz stvarnosti)
modernization	[makr.] modernisering	[makr.] modernizacija, osvremenjivanje

monetarism	[makr.] monetarisme	[makr.] monetarizam (= ekomska škola koja naglašava ulogu novca u privredi)
monetary authorities	[stat./nat.regn.] [makr.] [mon.] [int.] penge- og valutapolitiske myndigheder, valutamyndigheder	[drž./fisk.] [makr.] [mon.] [int.] monetarne vlasti
monetary reform	[makr.] [mon.] møntreform, valutareform	[makr.] [mon.] novčana/monetarna reforma (= korjenita promjena u monetarnom sustavu ili u načinu vođenja monetarne politike)
monetary union [EU]	[makr.] [mon.] [int.] monetær union, møntfællesskab, valutaunion; møntunion [EU]	[makr.] [mon.] [int.] monetarna unija, novčana zajednica [EU]
monetary unit	[makr.] [mon.] møntenhed, valutaenhed	[makr.] [mon.] novčana/monetarna (obračunska) jedinica
monetization	[makr.] [mon.] monetisering, pengeskabelse	[makr.] [mon.] ponovčavanje, monetizacija (= pretvaranje određenih potraživanja i određene imovine u novčanu ponudu)
money	[makr.] [mikr.] [mon.] penge, pengemidler	[makr.] [mikr.] [mon.] novac, novčana sredstva
money market	[makr.] [mikr.] [mon.] pengemarked	[makr.] [mikr.] [mon.] tržište novca
monopoly	[mikr.] monopol	[mikr.] monopol
monetary policy	[mon.] [makr.] pengepolitik, monetær politik, penge- og valutapolitik	[mon.] [makr.] monetarna politika, valutno-monetarna politika
mortgage	[mikr.] kredit mod underpant, pantsikkerhed	[mikr.] hipoteka, hipotekarni zajam
multilateral	[makr.] [mikr.] multilateral	[makr.] [mikr.] višestran, multilateralan
multilateral trade agreement	[makr.] [int.] multilateral handelsaftale	[makr.] [int.] ugovor o multilateralnoj trgovini
Maastricht treaty [EU]	[stat./nat.regn.] [makr.][mon.] [int.] Maastricht-traktaten [EU]	[drž./fisk.] [makr.][mon.] [int.] Maastrichtski sporazum (o zajedničkom tržištu i Europskoj ekonomskoj i monetarnoj uniji) [EU]

N

DANSK:

KROATISK:

national accounts	[stat./nat.regn.] [makr.] nationalregnskab	[drž./fisk.] [makr.] nacionalni račun
national economics	[stat./nat.regn.] nationaløkonomi, statsøkonomi	[drž./fisk.] nacionalna/državna ekonomija
national income	[stat./nat.regn.] [makr.] nationalindkomst	[drž./fisk.] [makr.] nacionalni dohodak
national insurance	socialforsikring	(državno) socijalno osiguranje
national product	[stat./nat.regn.] [makr.] nationalprodukt	[drž./fisk.] [makr.] nacionalni proizvod
national wealth	[stat./nat.regn.] [makr.] nationalformue	[drž./fisk.] [makr.] nacionalno bogatstvo (= bogatstvo neke države)
nationality	1) [stat./nat.regn.] [makr.] nationalitet; 2) [stat./nat.regn.] [makr.] statsborgerskab, statsborgerforhold	1) [drž./fisk.] [makr.] narodnost, nacionalnost 2) [drž./fisk.] [makr.] državljanstvo
nationalization	[makr.] nationalisering	[makr.] nacionalizacija, etatizacija
NATO (North Atlantic Treaty Organization)	[int.] International organisation for politisk og militært forsvarssamarbejde omkring den nordlige del af Atlanterhavet, NATO	[int.] Organizacija Sjeveroatlanskog ugovora, Sjeveroatlantski savez, NATO
natural level of unemployment	[makr.] naturlig ledighedsniveau	[makr.] naravni nivo/stupanj nezaposlenosti
natural rate of unemployment	[makr.] naturlig arbejdsløshedsprocent	[makr.] naravna stopa nezaposlenosti
natural resources	[makr.] [mikr.] naturlige forekomster, naturrigdomme	[makr.] [mikr.] naravni/prirodni izvori
NDP (net domestic product)	[stat./nat.regn.] [makr.] nettonationalprodukt	[drž./fisk.] [makr.] NDP, neto domaći proizvod
negotiation	forhandling	pregovor
neo-colonialism	[makr.] neokolonialisme, nykolonialisme	[makr.] neokolonijalizam (= teorija da bivše kolonijalne sile ponovno uprežu kolonije ali ne više autoritarnošću i silom, nego ekonomskom ovisnosću)
nepotism	nepotisme	nepotizam (= davanje zaposlenja i ostalih koristi preko veza i osobnih poznanstava)
net domestic product (NDP)	[stat./nat.regn.] [makr.] nettonationalprodukt	[drž./fisk.] [makr.] neto domaći proizvod, NDP

net domestic product at factor cost	[stat./nat.regn.] [makr.] nettofaktorindkomst, nettonationalprodukt i faktorpriser/kostpriser	[drž./fisk.] [makr.] neto domaći proizvod po troškovima proizvodnih faktora, NDP po faktorskim troškovima
net domestic product at market prices	[stat./nat.regn.] [makr.] nettonationalprodukt i markedspriser	[drž./fisk.] [makr.] neto domaći proizvod po tržišnim cijenama, NDP po tržišnim cijenama
net exports	[makr.] [int.] nettoekspорт	[makr.] [int.] neto izvoz
net imports	[makr.] [int.] nettoimport	[makr.] [int.] neto uvoz
net investment	[stat./nat.regn.] [makr.] [mon.] nettoinvestering	[drž./fisk.] [makr.] [mon.] neto investicije/ulaganja (= bruto investicije minus amortizacija)
net national income (NNI)	[stat./nat.regn.] [makr.] nettonationalindkomst	[drž./fisk.] [makr.] neto nacionalni dohodak, NND
net present value (NPV)	[mikr.] [fin.] nettonutidsværdi	[mikr.] [fin.] neto sadašnja vrijednost (ulaganja)
net profit margin	[mikr.] nettofortjeneste pr. enhed (i procent af salgsprisen)	[mikr.] neto profitna marža
netting	[makr.] [mikr.] udlington af fremtidige tilgodehavender og forpligtelser mellem to institutioner	[makr.] [mikr.] saldiranje, netiranje
new issue	[mikr.] [børs] [værd.] nyemission, nyudstedelse (af værdipapirer)	[mikr.] [burz.] [vr.] nova emisija (vrijednosnica)
new issue market	[mikr.] [børs] [værd.] emissionsmarked, nyemissionsmarked	[mikr.] [burz.] [vr.] tržiste novih emisija, primarno tržiste vrijednosnica
NNI (net national income)	[stat./nat.regn.] [makr.] nettonationalindkomst	[drž./fisk.] [makr.] NND, neto nacionalni dohodak
nominal GDP (nominal gross domestic product)	[stat./nat.regn.] [makr.] nominelt bruttonationalprodukt	[drž./fisk.] [makr.] nominalni bruto nacionalni raspoloživi dohodak (nominalni BDP)*
nominal value	[makr.] [mikr.] [værd.] nominalværdi, nominel værdi, pålydende værdi	[makr.] [mikr.] [vr.] nominalna vrijednost
nonfinancial capital accumulation	[makr.] [mikr.] kapitalakkumulation***	[makr.] [mikr.] (nefinancijska) akumulacija kapitala
non-profit organization	[mikr.] ikke-udbyttegivende institution, non-profit organisation, organisation med almennyttigt formål	[mikr.] neprofitna institucija, neprofitna organizacija
non-resident alien	udlænding uden fast opholdssted	nerezident
nontariff barriers (NTB's)	[makr.] [int.] ikke-toldmæssige hindringer	[makr.] [int.] necarinske/izvancarinske barijere/prepreke (u trgovini)

note issuance	1) [stat./nat.regn.] [mon.] seddeludstedelse; 2) [stat./nat.regn.] [mon.] udstedelse af obligationer	1) [drž./fisk.] [mon.] tiskanje/izdavanje papirnatog novca; 2) [drž./fisk.] [mon.] izdavanje (srednjoročnih)* obveznica
NPV (net present value)	[mikr.] nettonutidsværdi	[mikr.] neto sadašnja vrijednost (ulaganja)
NTB's (nontariff barriers)	[makr.] [int.] ikke-toldmæssige hindringer	[makr.] [int.] necarinske/izvancarinske barijere/prepreke (u trgovini)

Fodnote:

***) ifølge "L&H Business Fagordbog: Engelsk-Dansk"; L&H Ordbøger, 5. gennemreviderede og opdaterede udgave 1998

Fodnote:

*) ifølge Babić, Dr.Ante: "Englesko_hrvatski ekonomski rječnik", Zagreb, 2000

0

O**DANSK:****KROATISK:**

obligation	1) forpligtelse, pligt; 2) [værd.] obligation	1) obveza (iz ugovora); 2) [vr.] obveznica, vrijednosni papir, zadužnica (obično s fiksnim iznosom)
occupational discrimination	[makr.] faglig diskrimination	[makr.] diskriminacija zanimača, profesionalna diskriminacija (kad se nekim grupama prijeći zaposljavanje u određenim zanimačima ili profesijama)
occupational hazard	[makr.] arbejdsrisiko, erhvervsmæssig risiko, erhvervsrisiko	[makr.] profesionalni rizik, profesionalna bolest
OECD (Organization for Economic Cooperation and Development)	[makr.] [int.] OECD (= Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling)	[makr.] [int.] OECD (= Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj)
offer price	[mikr.] [fin.] udbudspris	[mikr.] [fin.] ponuđena cijena (= cijena po kojoj se neka roba na tržistu može kupiti)
offered for sale	[mikr.] [fin.] udbudt til salg	[mikr.] [fin.] ponuda za prodaju; ponuda za upis (dionica)
official exchange rate	[makr.] [int.] officiel valutakurs	[makr.] [int.] službeni (valutni) tečaj
oil crisis	[makr.] [int.] oliekrise	[makr.] [int.] naftna kriza (= osjetno povećanje cijene nafte ili smanjenje ponude)
oligopoly	[makr.] oligopol	[makr.] oligopol, oligopolička konkurenčija
omnibus survey	[mikr.] omnibusundersøgelse	[mikr.] omnibus anketa (u kojoj se nekoliko tema pokriva odjednom)
on-the-job training	[makr.] [mikr.] erhvervspraktik, oplæring på arbejdspladsen	[makr.] [mikr.] obuka/obučavanje na poslu
OPEC (Organization of Petroleum Exporting Countries)	[makr.] [int.] OPEC (= Organisationen af Olieeksporterende Lande)	[makr.] [int.] OPEC (Organizacija zemalja izvoznica nafte)
open account	[mikr.] løbende konto, løbende regning	[mikr.] otvoreni račun (= metoda međusobnog kreditiranja i prebijanja u poslovanju dvije banke)
open economy	[makr.] åben økonomi	[makr.] otvorena privreda/ekonomija, gospodarstvo otvorenog tipa
open market	[makr.] frit marked, åbent marked	[makr.] otvoreno tržište (= tržište na kojem vlada potpuna konkurenčija)

open market operations	[makr.] [mon.] centralbanks køb og salg, centralbanks støtteopkøb	[makr.] [mon.] kupoprodajne aktivnosti centralne/narodne/nacionalne banke, intervencijske kupovne aktivnosti centralne/narodne/nacionalne banke (na otvorenom tržištu)
opening price	[burz.] første bud, åbningsbud, begyndelseskurs, åbningskurs	[burz.] početna cijena, cijena otvaranja, početne dnevne cijene (na tržištu ili burzi)
operating costs [US]	[mikr.] [fin.] driftsomkostninger, driftsudgifter	[mikr.] [fin.] operativni troškovi
operating expenses [UK]	[mikr.] [fin.] driftsomkostninger, driftsudgifter	[mikr.] [fin.] operativni troškovi
operating loss	[mikr.] [fin.] [regn.] driftstab	[mikr.] [fin.] [rač.] operativni/poslovni gubitak
operating profit	[mikr.] [fin.] [regn.] bruttooverskud, driftsoverskud, driftsresultat, overskud før skatter og renter	[mikr.] [fin.] [rač.] operativni/poslovni profit, operativna/poslovna dobit
operation	[makr.] [mikr.] operation; drift; (arbejds)funktion; bedrift; virksomhed; [børs.] transaktion, spekulation, spekulativ transaktion	[makr.] [mikr.] operacija (= izvršenje finansijske, trgovačke, kreditne ili špekulativne radnje/transakcije); poslovanje; radna funkcija; pogon; poduzeće; [burz.] transakcija, špekulativna transakcija
opportunity cost	[makr.] [mikr.] offeromkostning, alternativomkostning	[makr.] [mikr.] oportunitetni/alternativni trošak
optimal capacity	[mikr.] optimal kapacitet	[mikr.] optimalni kapacitet
optimization	optimering	optimizacija, optimiziranje (= proces i nacin pronalaženja optimuma)
optimum	[makr.] [mikr.] optimum	[makr.] [mikr.] optimum
option	valg, valgfrihed, valgmulighed; [børs.] [vr.] option	izbor, sloboda izbora, mogućnost izbora; [burz.] [vr.] opcija,
option pricing model	[børs.] optionsprissætningsmodel	[burz.] model određivanja cijena opcijama
ordinary share	[mikr.] [fin.] stamaktie uden stemmeret	[mikr.] [fin.] obična dionica
ordinary shareholder	[mikr.] stamaktionær	[mikr.] obični dioničar
organization chart	[mikr.] [fin.] organisationsdiagram, organigram	[mikr.] [fin.] organizacijski dijagram, organogram (koji prikazuje organizaciju i hijerarhiju u poduzeću)
Organization for Economic Cooperation and Development (OECD)	[makr.] [int.] Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling, OECD	[makr.] [int.] Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj, OECD

Organization of Petroleum Exporting Countries (OPEC)	[makr.] [int.] Organisationen af Olieeksporterende Lande, OPEC	[makr.] [int.] Organizacija zemalja izvoznica nafte, OPEC
oscillation	oscillation, svingning	oscilacija, kolebanje, neujednačenost
OTC market (over-the-counter market)	[børs.] OTC-marked, ikke-børsnoteret marked, uofficielt marked	[burz.] OTC tržište, neformalno tržište, tržište dionicama na malo
outflow of capital	[makr.] [int.] kapitaludstrømning	[makr.] [int.] odljev kapitala
outlay	udgift	izdatak
out-of-the-money option	[børs.] [værd.] option uden afkast, out-of-the-money option	[burz.] [vr.] opcija izvan područja unovčavanja (= kad je tržišna cijena osnovnog finansijskog instrumenta opcije ili druge derivacije ispod izvršne cijene, tada je vrijednost opcije jednaka nuli)
output	[makr.] [mikr.] output, produkt, produktion, produktionsmængde, resultat, udbytte, ydelse	[makr.] [mikr.] output, proizvod, proizvodnja, količina proizvodnje, rezultat, dobitak, učinak
output gap	[makr.] produktionsgab, produktionstab	[makr.] jaz domaćeg bruto proizvoda, jaz domaćeg proizvoda, jaz outputa (= razlika između stvarnog i potencijalnog bruto domaćeg proizvoda)
output per capita	[makr.] [mikr.] output/produktion pr. indbygger, produktion pro persona	[makr.] [mikr.] ouput/proizvodnja po glavi stanovnika, proizvodnja po osobi
output per worker	[makr.] [mikr.] output/produktion pr. ansat	[makr.] [mikr.] ouput/proizvodnja po osobi (zaposlenika/uposlenika)
outstanding debt	[makr.] [mikr.] [fin.] restgæld, tilgodehavende, udestående fordringer	[makr.] [mikr.] [fin.] preostali dug, nemirenzi iznos, dug u optjecaju
outstanding securities	[mikr.] [fin.] obligationer i cirkulation	[mikr.] [fin.] vrijednosnice u optjecaju, preostale vrijednosnice (= vrijednosnice koje još nisu iskupljene)
outworker	[makr.] hjemmearbejder	[makr.] vanjski radnik (= sezonski ili povremeni radnik koji ne pripada toliko organizaciji za koju radi i ne mora toliko slijediti njezina pravila)
overcapitalization	[mikr.] [fin.] overforsyning med kapital	[mikr.] [fin.] pretjerana kapitalizacija, prekapitalizacija poduzeća (= situacija kad je kapital poduzeća veći od sposobnosti poduzeća za zaradom pa su isplata kamata i drugih troškova kapitala upitni)
overdraft	[mikr.] [fin.] overtræk, overtræksaftale, driftskredit	[mikr.] [fin.] prekoračenje, dogovor o dopuštenom prekoračenju, poslovni kredit

overemployment	[makr.] overbeskæftigelse	[makr.] prezaposlenost
overfull employment	[makr.] overbeskæftigelse	[makr.] prezaposlenost
overinvestment	[makr.] [mon.] overinvestering	[makr.] [mon.] prekomjerno/pretjerano investiranje, preinvestiranje
over-the-counter market (OTC market)	[børs.] ikke-børsnoteret marked, OTC-marked, uofficielt marked	[burz.] OTC tržište, neformalno tržište, tržište dionicama na malo
overtime	overarbejde	prekovremeni rad
overvalued currency	[mon.] overvurderet valuta	[mon.] precijenjena valuta (kada je obično službeni tečaj niži od ravnotežnog ili dugoročnog)
owner-occupied dwellings	[stat./nat.regn.] [makr.] ejerboliger	[drž./fisk.] [makr.] stambene zgrade nastanjene vlasnicima

P

DANSK:

KROATISK:

P/E ratio (price-earnings ratio)	[mikr.] [værd.] forhold mellem kurs og nettofortjeneste, kursindtjeningsforhold, P/E-forhold, overskudsmultiplikator	[mikr.] [vr.] odnos cijene i zarade, odnos cijene i zarade vrijednosnog papira
paper money	[makr.] [mikr.] [mon.] papirpenge, pengesedler	[makr.] [mikr.] [mon.] papirni novac, novčanice
paper profit	[mikr.] fiktiv fortjeneste, fiktiv overskud	[mikr.] profit na papiru, profit u knjigama
parent company	[mikr.] moderselskab, kontrollerende selskab	[mikr.] matično poduzeće, glavno poduzeće, nadređeno poduzeće
participation rate	[makr.] erhvervsfrekvens	[makr.] stopa učešća/udjela (radno sposobnog stanovništva u radnoj snazi)
pawnbroker	[mikr.] pantelåner; pantelånervirksomhed	[mikr.] zalagaoničar; zalagaonička djelatnost
payback	[mikr.] tilbagebetaling	[mikr.] isplativost, isplata
payment	betaling	plaćanje, isplata
payoff	[mikr.] fortjeneste, udbytte	[mikr.] dobitak, isplata
payroll	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] lønningsliste, gageliste; sum af udbetalte lønninger	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] platna lista, lista plaća; suma isplaćenih plaća
payroll tax	[stat./nat.regn.] [makr.] arbejdsgiverafgift, skat af udbetalt løn	[drž./fisk.] [makr.] porez na isplaćene nadnice (najamnice), porez na plaće
pegged exchange rate	[makr.] [int.] fast valutakurs	[makr.] [int.] vezani tečaj (valute)
pension	[makr.] pension; folkepension	[makr.] penzija/mirovina; starosna/narodna penzija/mirovina
pension fund	[stat./nat.regn.] [makr.] [mon.] pensionsfond, pensionskasse	[drž./fisk.] [makr.] [mon.] mirovinski fond
pension scheme saving	[stat./nat.regn.] [makr.] pensionsopsparing	[drž./fisk.] [makr.] mirovinska štednja
pension schemes	[stat./nat.regn.] [makr.] pensionsaftaler, pensionsordninger	[drž./fisk.] [makr.] mirovinski planovi/modeli
per capita (pc)	[stat./nat.regn.] [makr.] per indbygger, pro persona	[drž./fisk.] [makr.] po glavi (stanovnika), per capita
per capita GDP	[stat./nat.regn.] [makr.] BNP pr. indbygger	[drž./fisk.] [makr.] BDP po glavi (stanovnika)
perfect competition	[mikr.] fuldkommen konkurrence	[mikr.] savršena konkurencija
perfect market	[mikr.] homogen marked	[mikr.] savršeno/potpuno tržište, homogeno tržište

performance	[mikr.] resultat, udførelse, præstation	[mikr.] rezultat, ostvarenje, učinak
personal consumption	[stat./nat.regn.] [makr.] personligt forbrug	[drž./fisk.] [makr.] agregatna osobna potrošnja, izdaci za osobnu potrošnju
personal income	[makro] [mikr.] personlig indtægt, personlig indkomst	osobni dohodak
personal income tax	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] personbeskatning, personlig indkomstsatz	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] porez na (osobni) dohodak
personnel	[makr.] [mikr.] mandskab, personale	[makr.] [mikr.] osoblje, službenici poduzeća/organizacije
planned economy	[makr.] planøkonomi, statsstyret økonomi	[makr.] planirana/planska privreda
pledge	[makr.] pant, pantesikkerhed	[makr.] zalog
policy	1) [makr.] politik, praksis, princip; 2) [mikr.] police, forsikringsdokument	1) [makr.] politika; 2) [mikr.] polica osiguranja
political economy	[stat./nat.regn.] nationaløkonomi, statsøkonomi	[drž./fisk.] nacionalna/državna ekonomija
population	[makr.] befolkning, folketal, population	[makr.] pučanstvo/stanovništvo, broj stanovnika, populacija
portfolio	[mikr.] beholdning, portefølje, beholdning af værdipapirer	[mikr.] portfolio, portfelj, portfolio vrijednosnih papira
poverty	[makr.] [mikr.] fattigdom	[makr.] [mikr.] siromaštvo
PPP (Purchasing Power Parity)	[makr.] [mon.] [int.] købekraftsparitet	[makr.] [mon.] [int.] paritet kupovne moći
preferences	[makr.] [mikr.] [int.] præferencer	1) [makr.] [mikr.] preferencije; 2) [int.] preferencijali (u međunarodnoj trgovini)
present value (PV)	[mikr.] [fin.] nutidsværdi	[mikr.] [fin.] sadašnja vrijednost (ulaganja), SV
price	[makr.] [mikr.] [børs.] [værd.] pris, kurs, købesum, værdi	[makr.] [mikr.] [burz.] [vr.] cijena, kurs/tečaj, kupovna cijena, vrijednost
price control	[stat./nat.regn.] [makr.] priskontrol, prisregulering	[drž./fisk.] [makr.] kontrola cijene, regulacija cijena
price elasticity of demand	[mikr.] priselasticitet i forhold til efterspørgsel	[mikr.] elastičnost potražnje na cijenu, cjenovna elastičnost potražnje
price elasticity of supply	[mikr.] priselasticitet i forhold til udbud	[mikr.] elastičnost ponude na cijenu, cjenovna elastičnost ponude
price index	[makr.] prisindeks, pristal	[makr.] indeks cijena

price inflation	[stat./nat.regn.] [makr.] prisinflation	[drž./fisk.] [makr.] inflacija cijena
price level	1) [makr.] [mikr.] prisniveau, prisleje; 2) [værd.] kursniveau	1) [makr.] [mikr.] nivo cijene, razina cijena; 2) [vr.] kursni nivo, razina kursa
price of capital	[makr.] [mikr.] [mon.] pris på kapital	[makr.] [mikr.] [mon.] cijena kapitala
price-earnings ratio (P/E ratio)	[mikr.] [værd.] forhold mellem kurs og nettofortjeneste, kursindtjeningsforhold, P/E-forhold, overskudsmultiplikator	[mikr.] [vr.] odnos cijene i zarade, odnos cijene i zarade vrijednosnog papira
primary sector	[stat./nat.regn.] [makr.] primær (erhvervs)sektor	[drž./fisk.] [makr.] primarni sektor (gospodarstva/privrede)
private company (Co. Ltd.)	[mikr.] anpartsselskab (ApS)	[mikr.] privatno društvo
private property	privat ejendom	privatno vlasništvo
private sector	[stat./nat.regn.] [makr.] privat sektor	[drž./fisk.] [makr.] privatni sektor (sektor poduzeća i kućanstava zajedno)
profit	[mikr.] profit, gevinst, indtægt, fortjeneste, overskud, udbytte	[mikr.] profit, dobit
profitability	[mikr.] forrentningsevne, lønsomhed, rentabilitet	[mikr.] profitabilnost, isplativost, rentabilnost
progressive tax	[stat./nat.regn.] [makr.] progressiv skat	[drž./fisk.] [makr.] progresivni porez
propensity to consume	[makr.] forbrugskvote, forbrugstilbøjelighed	[makr.] sklonost potrošnji
propensity to import	[makr.] importtilbøjelighed	[makr.] sklonost uvozu
propensity to invest	[makr.] investeringslyst, investeringstilbøjelighed	[makr.] sklonost investiranja
propensity to save	[makr.] opsparingskvote, opsparingstilbøjelighed	[makr.] sklonost štednji
property	[makr.] [mikr.] ejendom, fast ejendom, formue	[makr.] [mikr.] vlasništvo, nekretnina, imovina
proportional tax	[stat./nat.regn.] [makr.] proportionalskat	[drž./fisk.] [makr.] proporcionalni porez
prosperity	[makr.] fremgang, velfærd	[makr.] napredak, blagostanje
protection	[makr.] [int.] beskyttelse	[makr.] [int.] zaštita/protokcija (u međunarodnoj trgovini)
protectionism	[makr.] [int.] protektionisme	[makr.] [int.] protekcionizam
protocol of accession	[makr.] [int.] protokol om tiltrædelse	[makr.] [int.] protokol pristupanja (međunarodnoj organizaciji)

public company	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] offentligt selskab	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] javno društvo
<i>public consumption expenditure</i>	<i>[stat./nat.regn.] [makr.] offentlige forbrugsudgifter</i>	<i>[drž./fisk.] [makr.] izdaci za javnu (državnu) potrošnju, javna potrošnja</i>
<i>public corporation [US]</i>	<i>[mikr.] børsnoteret aktieselskab [US]</i>	<i>[mikr.] javno poduzeće [US]</i>
public debt	[stat./nat.regn.] [makr.] [mon.] [int.] offentlige udgifter, offentligt forbrug	[drž./fisk.] [makr.] [mon.] [int.] javni dug
public expenditure	[stat./nat.regn.] [makr.] offentlig gæld, statsgæld	[drž./fisk.] [makr.] javni izdaci za potrošnju, javna potrošnja
public finance	[stat./nat.regn.] [makr.] offentlige finanser	[drž./fisk.] [makr.] javne/državne financije
public investments	[stat./nat.regn.] [makr.] offentlige investeringer	[drž./fisk.] [makr.] javne/državne investicije
public limited (liability) company (Plc.) [UK]	[mikr.] børsnoteret aktieselskab [UK]	[mikr.] uvedeno dioničarsko društvo (na dioničarskoj burzi) [UK]
public savings	[stat./nat.regn.] [makr.] offentlig opsparing	[drž./fisk.] [makr.] javna/državna štednja
public sector	[stat./nat.regn.] [makr.] offentlig sektor	[drž./fisk.] [makr.] javni/državni sektor
public spending	[stat./nat.regn.] [makr.] offentlige udgifter	[drž./fisk.] [makr.] javna/državna potrošnja
public subsidy	[stat./nat.regn.] [makr.] offentlig støtte	[drž./fisk.] [makr.] javna/državna subvencija, subvencija države
public welfare	[stat./nat.regn.] [makr.] offentlig forsorg, socialforsorg	[drž./fisk.] [makr.] javna/državna potpora, socijalna potpora
public works	[stat./nat.regn.] [makr.] offentlige arbejder	[drž./fisk.] [makr.] javni/državni radovi
purchase	[mikr.] køb, indkøb, anskaffelse	[mikr.] kupnja, kupovina, nabava
purchasing power	[makr.] [mon.] [int.] købekraft, købeevne	[makr.] [mon.] [int.] kupovna moć, kupovna snaga
Purchasing Power Parity (PPP)	[makr.] [mon.] [int.] købekraftsparitet	[makr.] [mon.] [int.] paritet kupovne moći
pure competition	[mikr.] fri konkurrence, fuldstændig konkurrence	[mikr.] savršena konkurencija, potpuna konkurenca
put option	[mikr.] [børs.] [værd.] option til at sælge, salgsoption, put-option	[mikr.] [burz.] [int.] opcija prava na prodaju, opcija prodaje, "put" opcija
PV (present value)	[mikr.] [fin.] nutidsværdi	[mikr.] [fin.] SV, sadašnja vrijednost (ulaganja)

Q**DANSK:****KROATISK:**

quality	beskaffenhed, egenskab, karakter, karakteristisk træk, kvalitet	kakvoća, osobina, karakter, karakteristična obilježja, kvalitet
quality control	[mikr.] kvalitetskontrol, kvalitetsstyring	[mikr.] kontrola kvalitete/kakvoće, upravljanje usredotočeno na postizanju stanovitog nivoa kvalitete
quality of life	livskvalitet	kakovaca/kvaliteta življenja
quantitative restrictions	[makr.] [int.] mængderestriktioner	[makr.] [int.] kvantitativna/količinska ograničenja (trgovine)
quantity	kvantitet, kuantum, mængde; parti	količina
quantity demanded	[mikr.] mængdekrav	[mikr.] količina potražnje, tražena količina
quantity of money	[makr.] [mon.] pengemængde (i omløb)	[makr.] [mon.] količina novca (u opticaju)
quantity theory of money	[makr.] [mon.] teori om pengemængde	[makr.] [mon.] kvantitativna teorija novca, kvantitativna novčana teorija (iz klasične ekonomiske teorije)
quarter	1) kvart; 2) kvartal	1) cetvrtina (= cetvrti dio); 2) tromjesečje, kvartal
quasi-money	[makr.] [mon.] kvasi-penge	[makr.] [mon.] kvazinovac (= depozitni novac)
quick assets	[mikr.] let realisable aktiver, likvide aktiver	[mikr.] brza/dostupna aktiva, brzounovčiva aktiva
quota	[makr.] andel, kvantitativ restriktion, kontingenat, kvote, kvoteandel	[makr.] udio, kvantitativna restrikcija, kontingenat, kvota, (unaprijed) određena količina
quota, IMF	[makr.] [int.] IMF-andel	[makr.] [int.] kontingenat MMF-u (ulog zemlje članice u Međunarodni monetarni fond)
quotation value	[børs.] børsværdi	[burz.] burzna vrijednost, vrijednost dospiljena na burzi
quoted company	[børs.] børsnoteret selskab	[burz.] uvršteno poduzeće (na burzu)
quoted exchange rate	[børs.] noteret kurs, noteret valutakurs	[burz.] uvršteni kurs, uvršteni valutni kurs
quoted security	[børs.] [værd.] noteret værdipapir	[burz.] [vr.] upisana vrijednosnica

R

DANSK:

KROATISK:

range	1) omfang, spredning; 2) værdiområde; 3) kollektion, sortiment, udvalg	1) raspon (između najmanje i najveće vrijednosti); 2) područje vrijednosti; 3) kolekcija, assortiman, izbor
rate of exchange	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] omregningskurs, valutakurs	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] stopa razmjene; (valutni) tečaj
rate of inflation	[makr.] [mon.] prisstigningsprocent, prisstigningstakt	[makr.] [mon.] stopa inflacije, stopa povećanja cijena
rate of interest	[makr.] [mikr.] [mon.] rente, rentefod, rentesats, lånerente	[makr.] [mikr.] [mon.] kamatnjak, kamatna stopa
rate of return	[mikr.] afkastningsgrad, forrentning	[mikr.] stopa prinosa/zarade
rationalization	[mikr.] rationalisering	[mikr.] racionalizacija (poslovanja)
real capital	[makr.] [mikr.] realkapital	[makr.] [mikr.] realni kapital
real estate	(rettigheder i) fast ejendom	nekretnina (= prava na nekretninu)
real GDP (real gross domestic product)	[stat./nat.regn.] [makr.] bruttonationalprodukt i faste priser, BNP i faste priser	[drž./fisk.] [makr.] realni BDP, realni bruto domaći proizvod
real gross domestic product (real GDP)	[stat./nat.regn.] [makr.] bruttonationalprodukt i faste priser, BNP i faste priser	[drž./fisk.] [makr.] realni BDP, realni bruto domaći proizvod
real income	[makr.] [mikr.] realindkomst	[makr.] [mikr.] realni dohodak
realization	[mikr.] realisation, afhændelse, salg	[mikr.] ostvarenje, realizacija, prodaja, pretvaranje imovine (u novac)
rebate	[mikr.] nedslag i prisen, prisafslag, rabat	[mikr.] popust cijene, popust, rabat
recession	[stat./nat.regn.] [makr.] recession, afmatning, konjunkturafmatning, konjunkturnedgang; økonomisk krise/nedgang, nedgang i økonomisk aktivitet (= et fald i et lands reelle bruttonationalprodukt i to eller flere følgende årets kvartaler)	[drž./fisk.] [makr.] recesija, zasićenje u ekonomskoj aktivnosti, niska konjuktura, pad konjukture, zastoj (u ekonomskoj aktivnosti), (= pad realnog BNP neke zemlje dva ili više godišnja kvartala uzastopno)
reciprocity	[makr.] [int.] reciprocitet, gensidighed, vekselvirkning	[makr.] [int.] reciprocitet (u vanjskoj trgovini)
reconstruction	[makr. [int.] genopbygning, genopbyggelse	[makr. [int.] rekonstrukcija, ponovna izgradnja

recovery	[stat./nat.regn.] [makr.] genoprettelse, restituering; konjunkturopgang, opsving, økonomisk fremgang	[drž./fisk.] [makr.] oporavak; rast konjukture, porast ekonomske aktivnosti
recycling	[mikr.] genanvendelse, genbrug	[mikr.] recikliranje, ponovna uporaba
redistribution	[stat./nat.regn.] [makr.] omfordeling, omlægning	[drž./fisk.] [makr.] preraspodjela
refinancing	[makr.] [mikr.] genfinansiering, refinansiering; strukturomlægning	[makr.] [mikr.] refinanciranje (= izdavanje novih vrijednosnica umjesto starih ili dodatnih vrijednosnica kako bi se otplatio dio starog duga)
reflation	[stat./nat.regn.] reflation	[drž./fisk.] reflacija (= kada se razina cijena nakon recesije vraća na prijašnju razinu)
regressive tax	[stat./nat.regn.] [makr.] degressiv skat	[drž./fisk.] [makr.] regresivni/degresivni porez
regulation	[makr.] [mikr.] forskrift; regulering; styring; lov, regel; forordning <i>/EU</i>	[makr.] [mikr.] propis/uputstvo; regulacija; upravljanje; zakon, propis; uredba <i>/EU</i>
reimbursement	[makr.] [mikr.] refusion, refundering, refusion, tilbagebetaling	[makr.] [mikr.] refundacija, povrat
reinsurance	[mikr.] genforsikring, reassurance	[mikr.] reosiguranje
relative PPP (relative purchasing power parity)	[makr.] [mon.] [int.] relativ købekraftsparitet	[makr.] [mon.] [int.] relativni PPP, relativni paritet kupovne moci
relative purchasing power parity (relative PPP)	[makr.] [mon.] [int.] relativ købekraftsparitet	[makr.] [mon.] [int.] relativni PPP, relativni paritet kupovne moci
Rent	[mikr.] leje, brugsafgift, indtægt af fast ejendom	[mikr.] renta, najamnina, prihod od vlasništva nekretnine
reorganizations	[mikr.] omdannelse, omlægning, reorganisering; omstrukturering	[mikr.] preobrazba, metamorfoza, reorganizacija (= način poboljšanja organizacije i efikasnosti)
repatriation	[makr.] [mikr.] repatriering, hjemførelse	[makr.] [mikr.] repatrijacija, povrat, vraćanje (u zemlju podrijetla)
replacement	erstatning, substitution	zamjena, supstitucija
required reserves	[makr.] [mon.] reservekrav (= krav til egenkapital og reserver)	[makr.] [mon.] obvezne rezerve (= obveza posjedovanja kapitala i rezerve/pričuve)
research	undersøgelse	istraživanje
reserve currency	[makr.] [mon.] [int.] reservevaluta	[makr.] [mon.] [int.] valuta rezerve, rezervna valuta

reserves	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] hensættelser	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] rezerve, pričuve; zalihe
residence	[stat./nat.regn.] [makr.] [int.] beboelse, ophold, bopæl, opholdssted	[drž./fisk.] [makr.] [int.] rezidentnost (= pripadnost određenoj zemlji u ekonomskom, statističkom ili političkom smislu)*
resolution	[makr.] [int.] afgørelse, erklæring, resolution, beslutning	[makr.] [int.] rješenje, izjava/proglas, rezolucija, odluka/stav (= nekog skupa ili nekog tijela kojim se reguliraju zahtjevi i gledišta)**
restrictiv fiscal policy	[stat./nat.regn.] [makr.] restriktiv finanspolitik	[drž./fisk.] [makr.] restriktivna fiskalna politika
restrictiv monetary policy	[makr.] [mon.] restriktiv pengepolitik	[makr.] [mon.] restriktivna monetarna politika
restructuring	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] industriel omstilling, omstrukturering	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] restrukturiranje/rekonstrukcija privrede/gospodarstva
retail	[mikr.] detailsalg	[mikr.] trgovina na malo
retail sales	[mikr.] detailomsætning	[mikr.] promet robe na malo
retailing	[mikr.] detailsalg, detailhandel	[mikr.] prodaja na malo, trgovina/trgovanje na malo
return	[makr.] [mikr.] forrentning, afkast, fortjeneste, gevinst, udbytte	[makr.] [mikr.] zarada, prihod, prinos, dohodak
return on assets (ROA)	[mikr.] afkastningsgrad	[mikr.] stopa zarade/prinosa od aktive/imovine
return on capital employed	[mikr.] afkast af kapital, kapitalafkast	[mikr.] zarada/prinos od uposlenog kapitala
return on equity (ROE)	[mikr.] egenkapitalforrentning	[mikr.] stopa zarade/prinosa od dionica (dioničkog kapitala)
return on investment (ROI)	[mikr.] afkastningsgrad, forrentning af investeret kapital, kapitalforrentning	[mikr.] stopa zarade/prinosa od investicija
return to scale	[mikr.] skalaafkast, stordriftsfordеле	[mikr.] zarada/prinos od veličine (kapaciteta), ekonomija razmjera
revaluation	1) [stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [fin] [bogh.] omvurdering; 2) [makr.] [mon.] [int.] revaluerering (af valuta), valutaopskrivning	1) [drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [fin] [rač.] revalorizacija; 2) [makr.] [mon.] [int.] revalvacija (valute), povećanje vrijednosti valute
revenue	[makr.] [mikr.] indkomst, indtægt, provenu	[makr.] [mikr.] prihod
review	gennemgang, kontrol, revurdering; kritik; anmeldelse	pregled, kontrola, revizija; kritika; recenzija
revolving credit	[makr.] [mikr.] [mon.] revolverende kredit	[makr.] [mikr.] [mon.] revolving kredit/zajam, obnovljivi kredit/zajam

risk	[makr.] [mikr.] fare, risiko; skade	[makr.] [mikr.] opasnost, rizik; šteta
ROA (return on assets)	[mikr.] afkastningsgrad	[mikr.] stopa zarade/prinosa od aktive/imovine
ROE (return on equity)	[mikr.] egenkapitalforrentning	[mikr.] stopa zarade/prinosa od dionica (dioničkog kapitala)
ROI (return on investment)	[mikr.] afkastningsgrad, forrentning af investeret kapital, kapitalforrentning	[mikr.] stopa zarade/prinosa od investicija
rule	regel, bestemmelse	pravilo, odredba/propis

Fodnote:

*) ifølge Babić, Dr.Ante: "Englesko-hrvatski ekonomski rječnik", Zagreb, 2000

0

**) ifølge Anić Vladimir, Ivo Goldstein: "Rječnik stranih riječi", Zagreb, 1999

S**DANSK:****KROATISK:**

safe	bankboks, pengeskab	sef, trezor
salary	[makr.] [mikr.] aflønning, arbejdsløn, funktionærsløn, gage, løn; månedsløn	[makr.] [mikr.] plaća, službenička plaća, gaža; mjesecična plaća
sales	[mikr.] afsætning/salg, omsætning, vareomsætning	[mikr.] prodaja, prihod od prodaje, prodaja robe
sanction	[makr.] [mikr.] [int.] sanktion, handelsrestriktion; straffeforanstaltung	[makr.] [mikr.] [int.] sankcija, trgovinsko ograničenje; kaznena mjera
saving	besparelse, opsparing	ušteda, štednja
savings deposit	[makr.] [mikr.] [mon.] opsparingsindskud	[makr.] [mikr.] [mon.] štedni depozit
seasonal unemployment	[makr.] [mikr.] sæsonarbejdsløshed, sæsonbestemt arbejdsløshed, sæsonledighed	[makr.] [mikr.] sezonska nezaposlenost
secondary reserves	[makr.] [mikr.] [mon.] let realisable reserver	[makr.] [mikr.] [mon.] sekundarne/dodatne rezerve/pričuve
secondary sector	[makr.] forarbejdende industri, fremstillingsindustri	[makr.] prerađivački (industrijski) sektor (privrede/gospodarstva), prerađivačka djelatnost, sekundarni sektor
secondary sector	[stat./nat.regn.] [makr.] sekundær (erhvervs)sektor, industrisektor	[drž./fisk.] [makr.] sekundarni sektor (gospodarstva/privrede), industrijski sektor
sector of industry	[stat./nat.regn.] [makr.] branche***	[drž./fisk.] [makr.] (gospodarski/privredni) sektor, industrijska djelatnost
securities	[mikr.] [børs.] [værd.] aktier og obligationer, fondsaktiver, værdipapirer	[mikr.] [burz.] [vr.] dionice i obveznice, vrijednosnice, vrijednosni papiri
securitization	[mikr.] skift til omsættelige værdipapirer	[mikr.] sekuritizacija (= pretvaranje nelikvidnih oblika imovine u likvidne vrijednosnice)
segmentation of market	[mikr.] segmentering af marked	[mikr.] razdjeljivanje/segmentacija tržišta
self-employment	[makr.] selvstændig erhverv***	[makr.] samozapošljavanje*
services	[makr.] serviceerhvervene	[makr.] usluge, uslužne djelatnosti
share index	[mikr.] [børs.] aktieindeks	[mikr.] [burz.] (burzovni) indeks dionice
share option [UK]	[mikr.] [børs.] aktiekøbsoption [UK]	[mikr.] [burz.] (burzovni) dionička opcija [UK]

shareholder	[mikr.] aktionær, anpartshaver	[mikr.] dioničar
short run, in the	på kort sigt	na kratki rok
shortage	knaphed, mangel; underskud	manjak, nostašica; manjak
short-dated security	[børs.] [værd.] kort(fristet) værdipapir	[burz.] [vr.] dugoročna vrijednosnica
short-range planning	kortsigtet planlægning, planlægning på kort sigt	kratkoročno planiranje
short-term capital	[makr.] [mikr.] [int.] kortfristet kapital	[makr.] [mikr.] [int.] kratkoročni kapital
short-term credit	[makr.] [mikr.] [int.] kortfristet kredit	[makr.] [mikr.] [int.] kratkoročni zajam
short-term debt	[makr.] [mikr.] [int.] kortfristet gæld	[makr.] [mikr.] [int.] kratkoročno zaduživanje, kratkoročni dug, kratkoročno zaduženje
short-term loan	[makr.] [mikr.] [mon.] kortfristet fremmedkapital, kortfristet lån, lån med kort løbetid	[makr.] [mikr.] [mon.] kratkoročni kredit/zajam
simulation	simulation, simulering	simulacija
smuggling	smugleri	krijumčarenje, šverc
social benefit	[makr.] social overførsel, offentlig understøttelse, social ydelse	[makr.] socijalna naknada/potpora
social security	[makr.] social sikring	[makr.] socijalna sigurnost
social welfare	[makr.] bistandshjælp, socialforsorg	[makr.] socijalna pomoć/skrb
socialism	[makr.] [mikr.] socialism	[makr.] [mikr.] socijalizam
sociology	sociologi	sociologija
solvency	[mikr.] betalingsdygtighed, lovbestemt soliditetskrav, soliditetsgrad	[mikr.] solventnost (= dugoročna sposobnost ispunjavanja obveza, za razliku od likvidnosti koja je privremena nemogućnost ispunjavanja obveza)
specialization	[makr.] [mikr.] [int.] specialisering	[makr.] [mikr.] [int.] specijalizacija
speculation	[mikr.] [børs.] spekulation	[mikr.] [burz.] špekulacija, špekuliranje
spending	[stat./nat.regn.] [makr.] forbrug; udgifter	[drž./fisk.] [makr.] potrošnja; izdatci
spot transaction	[mikr.] [fin.] kontantforrentning, spothandel	[mikr.] [fin.] spot (promptna) transakcija (= transakcija s izvršenjem do dva radna dana)

spread	[mikr.] [fin.] spænd	[mikr.] [fin.] razlika, raspon (između ponuđene i tražene cijene)
stabilization, economic	[makr.] stabilisering	[makr.] stabilizacija
stagnation	[makr.] stagnation	[makr.] stagnacija
stakeholder(s)	[mikr.] virksomheds (øvrige) interesser(er) (dvs. foruden aktionærerne i virksomheden også virksomhedens andre interesser)	[mikr.] (ostali) interesent(i) tvrtke/poduzeća ili dioničarskog društva (= uz dioničare dotičnog poduzeća, pravni subjekti kojima je vezan uvid u poslovanje određene tvrtke/poduzeća ili dioničarskog društva, a isti mogu biti na primjer radnici, vjerovnici i finansijski investitori, dobavljači, kupci proizvoda poduzeća, lokalna, regionalna ili šira društvena zajednica itd.)
standard of living	levestandard	životni standard
standardization	[stat./nat.regn.] [makr.] normering, standardisering	[drž./fisk.] [makr.] standardizacija
state budget	finanslov	državni budžet
stimulation	stimulering	stimulacija, poticanje
stock	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [børs.] aktier, aktiekapital; beholdning, (vare)lager	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [burz.] dionice, udio u vlasništvu; zalihe, stanje (zaliha)
stock dividend	[mikr.] [fin.] udbytte i form af aktier	[mikr.] [fin.] dividenda u dionicama
stock market	[mikr.] [fin.] [burz.] aktiemarked, fondsbørs, fondsmarked, værdipapirmarked	[mikr.] [fin.] [burz.] burza, burza (vrijednosnih papira)
stock option	[mikr.] [fin.] aktiekøbsoption	[mikr.] [fin.] opcija na dionicu
structural unemployment	[makr.] strukturarbejdsløshed	[makr.] struktorna nezaposlenost
subsidy	1) tilskud; 2) offentlig støtte, offentligt tilskud, statstilskud (= økonomisk støtte som staten yder til en form for virksomhed eller institution)	1) doprinos, subvencija; 2) državna subvencija

subvention	1) [mikr.] tilskud; 2) [stat./nat.regn.] offentlig støtte, offentligt tilskud, statstilskud (= økonomisk støtte som staten yder til en form for virksomhed eller institution)	1) [mikr.] doprinos, subvencija; 2) [drž./fisk.] državna subvencija
supplementary capital	[makr.] supplerende kapital	[makr.] dodatni kapital
supply	1) [makr.] udbud; 2) [mikr.] forsyning, leverance, levering	1) [makr.] ponuda; 2) [mikr.] opskrba, doprema (robe), dostava
surplus	[makr.] [mikr.] overskud	[makr.] [mikr.] suficit, višak
systematic (unavoidable) risk	[børs.] [mikr.] systematisk risiko, markedsrisiko	[burz.] [mikr.] sustavni (neizbjježivi) rizik (koji se ne može diverzificirati)

Fodnote:

***) ifølge "L&H Business Fagordbog: Engelsk-Dansk"; L&H Ordbøger, 5. gennemreviderede og opdaterede udgave 1998

Fodnote:

*) ifølge Babić, Dr.Ante: "Englesko-hrvatski ekonomski rječnik", Zagreb, 2000

T

DANSK:

KROATISK:

takeover	[mikr.] [fin.] overtagelse af aktiemajoritet, selskabsovertagelse, virksomhedsovertagelse	[mikr.] [fin.] preuzimanje većinskog dijela dionica, preuzimanje poduzeća, preuzimanje poduzeća/firme/kompanije/tvrte
takeover bid	[mikr.] overtagelsesforsøg, overtagelsestilbud, tilbud om overtagelse	[mikr.] ponuda preuzimanja (poduzeća/firme/kompanije/tvrte)
tangible assets	[mikr.] [regn.] materielle formuegoder, materielle (anlægs)aktiver	[mikr.] [regn.] opipljiva aktiva/imovina
tax	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] afgift, skat, statsskat	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] porez
tax allowance	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] skattefradrag, skattemæssigt fradrag	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] porezni bonus, odbitak poreza, porezno izuzeće (= iznos prihoda koji je oslobođen od oporezivanja)
tax avoidance	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] lovlig skatteunnddragelse, omgåelse af skattekontrollen, skatteomgåelse	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] legalno izbjegavanje poreza
tax credit	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] skattefradrag, skattegodtgørelse, skattemæssigt fradrag	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] porezni bonus, odbitak poreza, porezno izuzeće (= iznos prihoda koji je oslobođen od oporezivanja)
tax deduction	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] skattefradrag, skattemæssigt fradrag	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] porezni bonus, odbitak poreza, porezno izuzeće (= iznos prihoda koji je oslobođen od oporezivanja)
tax evasion	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] ulovlig skatteunnddragelse, skattesvig	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] ilegalno/nezakonito izbjegavanje poreza, utaja poreza
tax fraud	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] ulovlig skatteunnddragelse, skattesvig	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] ilegalno/nezakonito izbjegavanje poreza, utaja poreza
tax haven	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] skattely	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] porezna oaza, porezni zaklon, porezno utočiste
tax, progressive	[stat./nat.regn.] [makr.] progressiv skat	[drž./fisk.] [makr.] progresivni porez
tax, proportional	[stat./nat.regn.] [makr.] proportionalskat	[drž./fisk.] [makr.] proporcionalni porez
tax, regressive	[stat./nat.regn.] [makr.] degressiv skat	[drž./fisk.] [makr.] regresivni porez

tax, value-added (VAT) [UK]	[makr.] [mikr.] merværdiafgift (moms) [DK]	[makr.] [mikr.] porez na dodanu vrijednost (PDV) [HR]
taxpayer	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] skatteborger, skattepligtig person, skattesubjekt, skatteyder	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] porezni obveznik, porezni platiša/platilac, porezovnik
T-bill (treasury bill)	[makr.] [mikr.] [stat./nat.regn.] [mon.] statsgældsbevis (kortfristet)	[makr.] [mikr.] [drž./fisk.] [mon.] državna kratkoročna obveznica/rizničnica, trezorski/riznični zapis
technical efficiency	[mikr.] knowhow, sagkundskab, teknisk dygtighed, teknisk indsigt, viden	[mikr.] knowhow, tehnička efikasnost, praktično znanje, iskustvo, znanje
technology of production	[makr.] [mikr.] produktionsteknologi	[makr.] [mikr.] proizvodna tehnologija, tehnologija proizvodnje
tender	[mikr.] bud, licitationstilbud; licitation	[mikr.] tender (= ponuda s fiksnom cijenom kod licitacije); licitacija
tender offer	[mikr.] bud, licitationstilbud; licitation	[mikr.] ponuda na tenderu, licitacijska ponuda
term loan	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] banklån med fast afdragsprofil, erhvervslån	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] dugoročni zajam jednoličnog načina otplate, komercijalni zajam/kredit
terms of trade	[makr.] [int.] bytteforhold	[makr.] [int.] uvjeti razmjene
tertiary sector	[stat./nat.regn.] [makr.] tertiar (erhvervs)sektor, servicesektor	[drž./fisk.] [makr.] tercijarni sektor (gospodarstva/privrede), uslužni sektor
third world	[makr.] [int.] tredje verden, udviklingslandene	[makr.] [int.] treći svijet, nerazvijene zemlje
tight fiscal policy	[stat./nat.regn.] [makr.] stram finanspolitik	[drž./fisk.] [makr.] kruta/restriktivna fiskalna politika
tight monetary policy	[mon.] [makr.] stram pengepolitik, stram monetær politik, stram penge- og valutapolitik	[mon.] [makr.] kruta/restriktivna monetarna politika, kruta/restriktivna valutno-monetarna politika
TNZ (The Zagreb Money and Short Term Securities Market d.d.) [HR]	[børs.] (= kroatisk aktieselskab "Tržište novca i kratkoročnih vrijednosnica d.d." kendt som "TNZ" med hovedaktivitet inden for organiseret matchning af efterspørgsel og udbud af pengemarkedsinstrumenter og væripapirer) [HR]	[burz.] Tržišta novca i kratkoročnih vrijednosnica d.d. (poznato kao Tržište novca Zagreb, TNZ) [HR]
total assets	[mikr.] aktiver i alt	[mikr.] ukupna aktiva
total debt	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] samlet gæld	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] ukupni dug
total demand for money	[mon.] [makr.] den samlede pengeefterspørgsel	[mon.] [makr.] ukupna potražnja za novcem

total loss	[mikr.] total skade, samlet tab	[mikr.] ukupna šteta, ukupni/potpuni gubitak
total money supply	[mon.] [makr.] det samlede pengeudbud	[mon.] [makr.] ukupna količina novca u opticaju
trade	[makr.] [mikr.] handel	[makr.] [mikr.] trgovina
trade balance	[makr.] [int.] handelsbalance, saldo på handelsbalancen	[makr.] [int.] vanjskotgovinska bilanca, bilanca (vanjske) trgovine, saldo računa (vanjske) trgovine
trade deficit	[makr.] [int.] handelsunderskud, underskud på handelsbalancen	[makr.] [int.] (vanjsko)trgovinski manjak/deficit
trade embargo	[makr.] [int.] handelsblokade, handelsforbud	[makr.] [int.] (trgovinski) embargo, zabrana trgovine
trade surplus	[makr.] [int.] handelsoverskud, overskud på handelsbalancen	[makr.] [int.] (vanjsko) trgovinski višak/suficit
trade union	[makr.] fag forbund; fagforening	[makr.] savez sindikalnih organizacija; sindikat
trade-off	[makr.] [mikr.] afvejning, ombytningsforhold, trade-off	[makr.] [mikr.] alternatiiva, razmjena jednog za drugo, trade-off
tranche	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] tranche	[makr.] [mikr.] [mon.] [int.] tranša, zajmovna rata (= dio zajma)
transfer payments	[stat./nat.regn.] [makr.] indkomstoverførsler	[drž./fisk.] [makr.] transferna plaćanja, transferi
transition economies	[stat./nat.regn.] [makr.] økonomierne i overgangsfasen	[drž./fisk.] [makr.] tranzicijske privrede, tranzicijska gospodarstva, privrede/gospodarstva u preobrazbi
transition to market economy	[makr.] overgang til markedsøkonomi	[drž./fisk.] [makr.] (ekonomska) tranzicija u tržisno gospodarstvo, ekonomski prijelaz u tržisnu ekonomiju/privredu
treasury bond	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [mon.] [værd.] langfristet statsobligation	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [mon.] [vr.] dugoročna državna obveznica
Treasury Department [US]	[stat./nat.regn.] [makr.] [mon.] Finansministeriet [US]	[drž./fisk.] [makr.] [mon.] Finansministeriet [US]
treasury management	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [mon.] likviditetsstyring	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [mon.] upravljanje riznicom/trezorom
Treasury, the [UK]	[stat./nat.regn.] [makr.] [mon.] Finansministeriet [UK]	[drž./fisk.] [makr.] [mon.] Finansministeriet [UK]
Treaty of Rome	[makr.] [int.] Romtraktaten	[makr.] [int.] Rimski sporazum (o osnivanju EEZ-a/EU)
turnover	[mikr.] omsætning, salg, vareomsætning	[mikr.] obrt robe, prodaja, promet robe

turnover tax	[stat./nat.regn.] [makr.] omsætningsafgift	[drž./fisk.] [makr.] porez na bruto prihod/promet, porez na prodaju
tycoon	[mikr.] finansmand, magnat, matador, pengematador	[mikr.] tajkun, veleposjednik poduzeća, veleindustrijalac

U**DANSK:****KROATISK:**

UIP (Uncovered interest parity)	[makr.] [int.] den udækkede renteparitet	[makr.] [int.] nepokriveni kamatni paritet (= nepokrivena kamatna arbitraža)
ultimate consumer	[makr.] [mikr.] slutbruger	[makr.] [mikr.] konačni/krajnji potrošac/kupac
UN (United Nations)	[int.] FN (Forenede Nationer)	[int.] UN (Ujedinjeni narodi)
unavoidable (systematic) risk	[børs.] [mikr.] uundgåelig (systematisk) risiko, markedsrisiko	[burz.] [mikr.] neizbjegivi (sustavni) rizik (koji se ne može diverzificirati), tržišni rizik
UNCDF (United Nations Capital Development Fund)	[makr.] [int.] FN's Kapitaludviklingsfond	[makr.] [int.] Fond Ujedinjenih naroda za razvoj
uncertainty	usikkerhed	nesigurnost, neizvjesnost
uncovered interest parity (UIP)	[makr.] [int.] den udækkede renteparitet	[makr.] [int.] nepokriveni kamatni paritet (= nepokrivena kamatna arbitraža)
UNCTAD (United Nations Conference on Trade and Development)	[makr.] [int.] UNCTAD, FN's Konference om Handel og Udvikling	[makr.] [int.] UNCTAD, Konferencija ujedinjenih naroda o trgovini i razvoju
undercapitalization	[mikr.] underforsyning med kapital	[mikr.] potkapitalizacija, nedovoljna kapitalizacija
underemployment	[makr.] underbeskæftigelse (= skjult arbejdsløshed)	[makr.] podzaposlenost, nepotpuna zaposlenost (= zaposlenost ispod pune)
underemployment equilibrium	[makr.] underbeskæftigelsesligevægt	[makr.] ravnoteža uz podzaposlenost, ravnoteža uz nepotpunu zaposlenost, zaposlenost ispod pune
underground economy	[makr.] sort økonomi, undergrundsøkonomi	[makr.] podzemna ekonomija, siva ekonomija
underinvestment	[makr.] utilstrækkelig investering	[makr.] podinvestiranje, nedovoljno investiranje
undervalued currency	[makr.] [int.] [mon] undervurderet valuta	[makr.] [int.] [mon] podcijenjena valuta
undervalued security	[makr.] [værd.] undervurderet værdipapir	[makr.] [vr.] podcijenjena vrijednosnica
underwriting	[børs.] overtagelse i fast regning; tegning	[burz.] preuzimanje prodaje vrijednosnica, supotpisivanje izdavanja vrijednosnica; upis vrijednosnica
UNDP (United Nations Development Programme)	[makr.] [int.] UNDP, FN's Udviklingsprogram	[makr.] [int.] UNDP, razvojni program Ujedinjenih naroda
unearned income	[makr.] [mikr.] formueafkast, formueindkomst, kapitalindkomst	[makr.] [mikr.] nezarađeni dohodak (= dohodak koji nije nastao kao posljedica rada, već vlasništva)

UNEDA (United Nations Economic Development Administration)	[makr.] [int.] UNEDA, FN's Administration for Økonomisk Udvikling	[makr.] [int.] Uprava Ujedinjenih naroda za ekonomski razvoj
unemployment	[makr.] arbejdsløshed, ledighed	[makr.] nezaposlenost
unemployment compensation	[makr.] arbejdsløshedsunderstøttelse	[makr.] materijalna naknada/potpore za nezaposlenost, naknada/potpore za nezaposlenost
unemployment insurance	arbejdsløshedsforsikring	osiguranje za slučaj nezaposlenosti
unemployment insurance fund	a-kasse, arbejdsløshedskasse	fond potpore za slučaj nezaposlenosti
unemployment rate	[makr.] ledighedsprocent	[makr.] stopa nezaposlenosti
unfair competition	[mikr.] illoyal konkurrence	[mikr.] nepravedna/nelojalna konkurencija
unfavourable balance of payments	[stat./nat.regn.] [makr.] [int.] passiv betalingsbalance, underskud på betalingsbalancen	[drž./fisk.] [makr.] [int.] nepovoljna bilanca plaćanja, bilanca plaćanja u deficitu
unfavourable balance of trade	[stat./nat.regn.] [makr.] [int.] passiv handelsbalance, handelsunderskud	[drž./fisk.] [makr.] [int.] nepovoljna (vanjsko) trgovačka bilanca, bilanca trgovine u deficitu
unfavourable trade balance	[stat./nat.regn.] [makr.] [int.] passiv handelsbalance, handelsunderskud	[drž./fisk.] [makr.] [int.] nepovoljna (vanjsko) trgovačka bilanca, bilanca trgovine u deficitu
UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees)	[makr.] [int.] UNHCR, FN's Højkommissær for Flygtninge anliggender	[makr.] [int.] UNHCR, Ured Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice (i prognanike)
UNIDO (United Nations Industrial Development organisation)	[makr.] [int.] UNIDO, FN's Organisation for Industriel Udvikling	[makr.] [int.] UNIDO, Organizacija za razvoj industrije Ujedinjenih naroda
union	[makr.] forbund, forening, fagforening	[makr.] savez, udruženje, sindikat
unit cost	[mikr.] enhedsomkostning, omkostning pr. enhed, stykomkostning	[mikr.] jedinični trošak, trošak po jedinici, trošak po komadu (proizvoda)
unit trust <i>[UK]</i>	investeringsforening <i>[UK]</i>	investicijski uzajamni fond na udjele <i>[UK]</i>
unit value	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] enhedsværdi	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] vrijednost po jedinici
United Nations Capital Development Fund (UNCDF)	[makr.] [int.] FN's Kapitaludviklingsfond	[makr.] [int.] Fond Ujedinjenih naroda za razvoj
United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD)	[makr.] [int.] FN's Konference om Handel og Udvikling, UNCTAD	[makr.] [int.] Konferencija ujedinjenih naroda o trgovini i razvoju, UNCTAD
United Nations Development Programme, UNDP	[makr.] [int.] FN's Udviklingsprogram, UNDP	[makr.] [int.] razvojni program Ujedinjenih naroda, UNDP

United Nations Economic Development Administration (UNEDA)	[makr.] [int.] UNEDA, FN's Administration for Økonomisk Udvikling	[makr.] [int.] Uprava Ujedinjenih naroda za ekonomski razvoj
United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR)	[makr.] [int.] FN's Højkommisær for Flygtninge/ænliggender, UNHCR	[makr.] [int.] Ured Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice (i prognanike), UNHCR
United Nations Industrial Development organisation (UNIDO)	[makr.] [int.] FN's Organisation for Industriel Udvikling, UNIDO	[makr.] [int.] Organizacija za razvoj industrije Ujedinjenih naroda, UNIDO
United Nations Protection Force (UNPROFOR)	[int.] FN's fredsbevarende militære enheder i Kroatien samt Bosnien og Hercegovina, UNPROFOR	[int.] Zaštitne snage Ujedinjenih naroda za očuvanje mira u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini, UNPROFOR
universal bank	[makr.] [mikr.] [mon.] universalbank	[makr.] [mikr.] [mon.] univerzalna banka (koja se bavi komercijalnim i investicijskim bankarstvom zajedno)
unlimited liability	[mikr.] ubegrænset ansvar, ubegrænset hæftelse	[mikr.] neograničena odgovornost (neinkorporiranog poduzeća ili partnerstva)
unlisted security	[børs.] [værd.] ikke-(børs)noteret (værdi)papir, unoteret værdipapir	[burz.] [vr.] neuvrštena vrijednosnica (na burzi)
UNPROFOR (United Nations Protection Force)	[int.] UNPROFOR, FN's fredsbevarende militære enheder i Kroatien samt Bosnien og Hercegovina	[int.] UNPROFOR, Zaštitne snage Ujedinjenih naroda za očuvanje mira u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini
unrealized gain/loss on securities	[mikr.] [børs.] [værd.] ikke-realiseret gevinst/tab ved handel med værdipapirer	[mikr.] [burz.] [vr.] nerealizirana zarada/gubitak trgovinom vrijednosnica
unsecured loan	[fin.] lån uden sikkerhedsstillelse	[fin.] neosigurani zajam
unsystematic (avoidable) risk	[børs.] [mikr.] usystematisk risiko, virksomhedsspecifik risiko	[burz.] [mikr.] nesustavni (izbjježivi) rizik (koji se može diverzificirati)
unused capacity	[mikr.] ikke udnyttet kapacitet	[mikr.] neiskorišteni kapacitet
urban renewal	[makr.] byfornyelse	[makr.] obnova gradskih naselja
utility	[mikr.] anvendelighed; nytte	[mikr.] primjenjivost; korisnost
utilization of capacity	[mikr.] kapacitetsudnyttelse	[mikr.] iskoristivost kapaciteta, iskorištenje kapaciteta
utilization rate	[makr.] [mikr.] udnyttelsesgrad	[makr.] [mikr.] stopa iskoristivosti/iskorištenja (kapaciteta)

V

DANSK:**KROATISK:**

vacancy	[makr.] ledig arbejdsplads, ledig stilling	[makr.] slobodno/nepopunjeno radno mjesto
vacancy rate, homeowner	[makr.] frekvens af ledige ejerboliger, ejerbolig ledighedsrate	[makr.] stopa slobodnih vlasničkih stanova
vacancy rate, rental	[makr.] frekvens af ledige lejeboliger, lejeboligernes ledighedsrate	[makr.] stopa slobodnih stanova u najmu
validity	1) [regn.] pålidelighed, validitet, nøjagtighed; 2) [mikr.] gyldighed, holdbarhed	1) [rač.] pouzdanost, validnost, ispravnost; 2) [mikr.] punomoćnost, pravomoćnost
valuation	[makr.] [mikr.] prisansættelse; vurdering; værdiberegning	[makr.] [mikr.] procjena; određivanje vrijednosti, vrednovanje; obračun vrijednosti
valuation adjustment	værdikorrektion	ispravak/korekcija vrijednosti
valuation change	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] [regn.] ændring i værdiansættelsen	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] [regn.] promjena vrijednosti, promjena u procjeni vrijednosti
value	pris, valør, værdi	cijena, vrijednost
value added	[makr.] [mikr.] værditillæg, værditilvækst	[makr.] [mikr.] dodana vrijednost
value date	[mikr.] [fin.] [regn.] valørdato; valør	[mikr.] [fin.] [rač.] vrijednost na (određeni) dan; rok dospijeća
value of money	[makr.] [mon.] pengeværdi	[makr.] [mon.] vrijednost novca
value-added tax (VAT) [UK]	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] merværdiafgift (moms) [DK]	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] porez na dodanu vrijednost (PDV) [HR]
variable	variabel, variabel størrelse	varijabla, promjenjiva veličina
variable (interest) rate	[mikr.] [fin.] variabel rente(sats)	[mikr.] [fin.] promjenjiva (kamatna) stopa, promjenjiv kamatnjak
variable cost	[makr.] [mikr.] variabel omkostning	[makr.] [mikr.] varijabilni trošak
VAT (value-added tax) [UK]	[stat./nat.regn.] [makr.] [mikr.] merværdiafgift (moms) [DK]	[drž./fisk.] [makr.] [mikr.] porez na dodanu vrijednost (PDV) [HR]
velocity of money	[makr.] [mon.] omløbshastighed	[makr.] [mon.] brzina kolanja novca
venture capital	[makr.] [mikr.] [fin.] [int.] venturekapital	[makr.] [mikr.] [fin.] [int.] poduzetnički kapital (kapital uložen u rizik)
verification	[makr.] [mikr.] kontrol; verificering	[makr.] [mikr.] provjera; ovjera, verifikacija
vertical integration	[mikr.] vertikal integration	[mikr.] okomita integracija

vertical merger	[mikr.] vertikal integration	[mikr.] okomito spajanje
volatility	[makr.] [mikr.] [børs.] ustabilitet; volatilitet	[makr.] [mikr.] [burz.] nestabilnost; nestalnost, promjenjivost
voting shares	1) [mikr.] aktier med stemmeret; 2) [fin.] [mikr.] stemmeberettiget aktiekapital	1) [mikr.] glasačke dionice, dionice s pravom glasa; 2) [fin.] [mikr.] dioničarski kapital s pravom glasovanja

W

DANSK:

KROATISK:

WACC (Weighted Average Cost of Capital)	[mikr.] WACC (= vægtede gennemsnit mellem afkastkravet på gælden og afkastkravet på egenkapitalen)	[mikr.] WACC (= metoda vaganog/ponderiranog prosječnog troška kapitala)
wage	[makr.] [mikr.] arbejdsløn, løn, ugeløn	[makr.] [mikr.] nadnica, najamnica, plaća, tjedna plaća
wage bill	1) [mikr.] lønudgifter; 2) [makr.] samlede lønninger	1) [mikr.] izdaci za nadnice/plaće; 2) [makr.] masa plaća
wage discrimination	[makr.] løn diskriminering	[makr.] diskriminacija nadnica/plaća (prema subjektivnim kriterijima poput rase ili spola)
wage freeze	[makr.] lønstop	[makr.] zamrzavanje nadnica/najamnica
wage inflation	[makr.] løninflation	[makr.] inflacija nadnica/plaća (= povećanje opće razine nadnica i plaća, oblik inflacije troškova)
wage rate	[makr.] lønsats	[makr.] nadnica/najamnica po satu
wage-price spiral	[makr.] løninflation	[makr.] spirala nadnica i cijena, spirala troškova (= inflacijska spirala potaknuta troškovima rada)
war crimes indictment	anklage for krigsforbrydelser	optužnica za ratne zločine
War Crimes Tribunal, the International	[int.] Den Internationale Krigsforbryderdomstol	[int.] Međunarodni tribunal za ratne zločine
war criminal	krigsforbryder	ratni zločinac
war expenditure	[stat./nat.regn.] [makr.] udgift/-er til krigsførelse	[drž./fisk.] [makr.] ratni izdaci, ratna potrošnja
warrant	[børs.] [værd.] aktietegningsret; tegningsoption, aktietegningsoption	[burz.] [vr.] pravo na upis vrijednosnice; varant (= vrijednosni papir koji vlasniku omogućava kupnju određenog broja dionica emitenta kroz određeno vrijeme po cijeni određenoj u varantu)
waste	1) affald, spild, svind; 2) værdiforringelse	1) otpad, gubitak; 2) smanjenje vrijednosti
wealth	[makr.] [mikr.] formue, rigdom	[makr.] [mikr.] imovina/imetak, bogatstvo
wealth tax	[makr.] formueafgift, formueskat	[makr.] porez na imovinu
Weighted Average Cost of Capital (WACC)	[mikr.] (= vægtede gennemsnit mellem afkastkravet på gælden og afkastkravet på egenkapitalen), WACC	[mikr.] (= metoda vaganog/ponderiranog prosječnog troška kapitala), WACC

welfare	1) [makr.] [mikr.] velfærd; 2) [makr.] [mikr.] forsorg	1) [makr.] [mikr.] blagostanje; 2) [makr.] [mikr.] socijalna skrb
welfare economics	[makr.] [mikr.] velfærdsøkonomi	[makr.] [mikr.] ekonomija blagostanja
welfare state	[makr.] [mikr.] velfærdsstat	[makr.] [mikr.] država blagostanja
white-collar worker	[makr.] funktionær	[makr.] [mikr.] (specijalizirani) radnik više spreme, službenik
wholesaler	[mikr.] engroshandlende, grosserer, grossist	[mikr.] veletrgovac, trgovac na veliko, grosist
WIPO (World Intellectual Property Organisation)	[makr.] [mikr.] [int.] WIPO, Verdensorganisation for Intellektuel Ejendomsret	[makr.] [mikr.] [int.] WIPO, Svjetska organizacija za intelektualno vlasništvo
work	[makr.] [mikr.] arbejde, beskæftigelse	[makr.] [mikr.] posao, zaposlenje
work sharing	[mikr.] arbejdsdeling	[mikr.] podjela rada, podjela radnih zadaća
working capital	[mikr.] arbejdskapital, driftskapital, omsætningskapital	[mikr.] obrtni kapital
working hours	[mikr.] arbejdstid	[mikr.] radno/uredovno vrijeme
work-in-process [US]	[mikr.] igangværende arbejde; varer under fremstilling	[mikr.] radovi u tijeku; roba u proizvodnji
work-in-progress [UK]	[mikr.] igangværende arbejde; varer under fremstilling	[mikr.] radovi u tijeku; roba u proizvodnji
World Bank (IBRD) (International Bank for Reconstruction and Development)	[makr.] [mon.] [int.] Den Internationale Bank for Genopbygning og Udvikling, Verdensbanken, IBRD	[makr.] [mon.] [int.] Svjetska banka, IBRD
world economy	[makr.] [int.] verdensøkonomi	[makr.] [int.] svjetska privreda, svjetsko/globalno gospodarstvo
World Intellectual Property Organisation (WIPO)	[makr.] [mikr.] [int.] Verdensorganisation for Intellektuel Ejendomsret, WIPO	[makr.] [mikr.] [int.] Svjetska organizacija za intelektualno vlasništvo, WIPO
world trade	[makr.] [int.] verdenshandel	[makr.] [int.] svjetska trgovina, globalna trgovina
World Trade Organisation (WTO)	[makr.] [int.] Verdenshandelsorganisationen, WTO	[makr.] [int.] Svjetska trgovinska organizacija, WTO
WTO (World Trade Organisation)	[makr.] [int.] WTO, Verdenshandelsorganisationen	[makr.] [int.] WTO, Svjetska trgovinska organizacija

X**DANSK:****KROATISK:**

X (= exports)	[makr.] X (= betegnelse for eksport)	[makr.] X (= oznaka za izvoz/eksport)
x-efficiency	[mikr.] x-effektivitet, ydeevne "x"	[mikr.] x-efikasnost (= opća efikasnost upravljanja i tehnologije)

Y**DANSK:****KROATISK:**

yield	[mikr.] [værd.] afkast, forrentning, udbytte	[mikr.] [vr.] prinos, zarada, utržak, prinos (od vrijednosnih papira)
yield curve	[mikr.] afkastkurve	[mikr.] krivulja prinosa
yield rate	[mikr.] afkastningsgrad	[mikr.] stopa prinosa
yield to maturity	[mikr.] [værd.] afkast til udløb, forrentning til udløb	[mikr.] [vr.] prinos do dospijeća, prinos posjedovanja vrijednosnice do dospijeća

Z**DANSK:****KROATISK:**

Zagreb Money and Short Term Securities Market d.d., The (TNZ) [HR]	[børs.] (= kroatisk aktieselskab "Tržište novca i kratkoročnih vrijednosnica d.d." kendt som "TNZ" med hovedaktivitet inden for organiseret matchning af efterspørgsel og udbud af pengemarkedsinstrumenter og værdipapirer) [HR]	[burz.] Tržišta novca i kratkoročnih vrijednosnica d.d. (poznato kao Tržište novca Zagreb, TNZ) [HR]
Zagreb Stock Exchange (ZSE) [HR]	[børs.] Kroatiens børs i Zagreb, ZSE [HR]	[burz.] Zagrebačka burza, ZSE [HR]
zero coupon bond	[værd.] ikke-rentebærende obligation, nulkuponobligation, nulrenteobligation	[vr.] obveznica bez anuiteta, obveznica bez kupona
zero rate	[makr.] [mikr.] nulsats	[makr.] [mikr.] nulta stopa
ZSE (Zagreb Stock Exchange) [HR]	[børs.] Kroatiens børs i Zagreb, ZSE [HR]	[burz.] Zagrebačka burza, ZSE [HR]

8. 3 Litteraturliste brugt i forbindelse med udarbejdelsen af bilag

8.3.1 Ordbøger og diverse opslagsværker

- Anić, Vladimir; 1998; Rječnik hrvatskoga jezika
- Anić, Vladimir; Goldstein, Ivo; 1999; Rječnik stranih riječi
- Axelsen, Jens; 1995; Dansk-Engelsk Ordbog
- Axelsen, Jens; 1995; Engelsk-Dansk Ordbog
- Brodnjak, Vladimir; 1992; Rječnik razlika između hrvatskoga i srpskoga jezika
- Credit Suisse First Boston Limited; 1987; Glossary 1987
- Dansk Sprognævn; 1996; Retskrivningsordbogen
- Danske Bank Kommunikation; 2000; Finansiel ordbog – Internationale finansielle udtryk og forkortelser
- Drvodelić, Milan; 1989; Hrvatsko-Engleski rječnik
- Filipović, Rudolf; 1992; Englesko-Hrvatski rječnik
- Høedt, Jørgen; Langkilde, Charlotte; Nielsen, Thomas Arentoft; 1999; L&H Business Fagordbog: dansk-engelsk
- Høedt, Jørgen; Langkilde, Charlotte; Nielsen, Thomas Arentoft; 1999; L&H Business Fagordbog: engelsk-dansk
- Jacobsen, Per; 1997; Serbokroatisk-dansk ordbog
- Klaić, Bratoljub; 1990; Rječnik stranih riječi
- Larsen, Pero M.; 1995; Bosnisk / Kroatisk / Serbisk Dansk ordbog
- Leksikografski Zavod "Miroslav Krleža"; 1995; Ekonomski leksikon
- Longman Dictionaries; 1995; Dictionary of Contemporary English
- Munčanović, Ljupče; Jacobsen, Per; 1994; Dansk-serbokroatisk ordbog

- Nørager, Per; 1987; Miniordbog i finansieringsengelsk: engelsk-dansk/dansk-engelsk
- Politiken; 2010; Politikens Nudansk ordbog
- Svensson, Annemette Lyng; 1986; Økonomisk ordliste
- Walmsley, Julian; 1985; Macmillan Dictionary of International Finance

8.3.2 Hjemmesider og onlineordbøger

[http:// da.glosbe.com/da/hr/](http://da.glosbe.com/da/hr/)

[http:// glosbe.com/da/en/](http://glosbe.com/da/en/)

[http:// lexicon.ft.com/](http://lexicon.ft.com/)

[http:// wmd.hr/rjecnik-pojmovi-h/web](http://wmd.hr/rjecnik-pojmovi-h/web)

[http:// www2.hgk.hr/en/](http://www2.hgk.hr/en/)

[www. acronymfinder.com](http://www.acronymfinder.com)

[www. businessdictionary.com](http://www.businessdictionary.com)

[www. dab.hr](http://www.dab.hr)

[www. danskebank.dk](http://www.danskebank.dk)

[www. danskeinvest.dk](http://www.danskeinvest.dk)

[www. danskeinvest.dk/plsql/vis_ordbog.vis?p_language=75](http://www.danskeinvest.dk/plsql/vis_ordbog.vis?p_language=75)

[www. danskerhverv.dk](http://www.danskerhverv.dk)

[www. denstoredanske.dk](http://www.denstoredanske.dk)

[www. finansraadet.dk](http://www.finansraadet.dk)

[www. finanstilsynet.dk](http://www.finanstilsynet.dk)

www. hgk.hr
www. hnb.hr
www. hnb.hr/propisi/
www. ijf.hr
www. ijf.hr/hr/korisne-informacije/leksikon-javnih-financija/14/
www. investopedia.com/dictionary/#axzz1qhKyg3uT
www. investorwords.com
www. kredit-zajam.com/hub_hrvatska_udruga_banaka.aspx
www. limun.hr/main.aspx?id=9312
www. mfin.hr/hr/drzavna-riznica-ustrojstvo
www. moj-bankar.hr/Kazalo
www. nationalbanken.dk
www. npinvestor.com
www. ordbogen.com
www. ordnet.dk
www. poslovni.hr/Content/Leksikon.aspx
www. poslovni.hr/Content/Leksikon.aspx
www. regos.hr
www. treasury.hr
www. trzistenovca.hr
www. unhcr.hr
www. viber.dk/ordliste.htm

www.vlada.hr/hr/dodatno/upute_i_vodici/pojmovnik

www.websters-online-dictionary.org

www.wikipedia.dk

www.wikipedia.org

www.zakon.hr

www.zse.hr